

PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL V SLOVENIJI

PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL V SLOVENIJI
2013

Urednika:
dr. Tatja Kostnapfel Rihtar
doc. dr. Tiť Albreht

Izdajatelj:
Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Za izdajatelja:
prim.izr. prof. dr. Ivan Eržen

Oblikovanje:
Andreja Frič

Elektronski vir:
<http://www.nijz.si>

Kraj in leto izdaje:
Ljubljana, december 2014

Publikacija ni lektorirana.

Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.

ISSN 2385-9741

Strokovni pregled:
prim. mag. Jurij Fürst
dr. Stanislav Primožič

PORABA AMBULANTNO
PREDPISANIH ZDRAVIL
V SLOVENIJI
2013

KAZALO

1.	POMEN SPREMLJANJA PORABE ZDRAVIL V SISTEMU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA	7
1.1	Metodologija	8
1.2	ATC klasifikacija zdravil	8
2.	PRIKAZ PORABE ZDRAVIL PO ŠTEVILU IZDANIH RECEPTOV IN STROŠKI ZANJE V LETU 2013	11
2.1.1	Demografski podatki	12
2.2	Podatki o številu farmacevtov	13
2.3	Obvezno zdravstveno zavarovanje in zdravila	15
2.3.1	Zdravstveno zavarovanje in plačilo stroškov za zdravila	15
2.3.2	Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste	16
2.4	Predpisovanje zdravil po regijah	18
2.5	Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu	20
2.6	Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2013	20
2.6.1	Zdravila, predpisana na zeleni recept	20
2.6.2	Zdravila, predpisana na beli recept	22
3.	PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO GLAVNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2013	23
3.1	Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in spolu v letu 2013	25
3.2	Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in listah zdravil v letu 2013	27
3.3	Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in po statističnih regijah	28
3.4	Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah po starostnih skupinah in spolu	36
3.5	Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije	41
3.6	Poraba zdravil po ATC klasifikaciji prikazana v številu definiranih dnevni odmerkov in DID	42
4.	PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE	44
4.1	A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	44
4.2	B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	49
4.3	C Zdravila za bolezni srca in ožilja	52
4.4	D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	58
4.5	G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	61
4.6	H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov	65
4.7	J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	67
4.8	L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	70
4.9	M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema	73
4.10	N Zdravila z delovanjem na živčevje	76
4.11	P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	88
4.12	R Zdravila za bolezni dihal	89
4.13	S Zdravila za bolezni čutil	92
4.14	V Razna zdravila	94

5. ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA.....	95
6. LITERATURA IN VIRI	96
Seznam tabel.....	97
Seznam slik	99

1. POMEN SPREMLJANJA PORABE ZDRAVIL V SISTEMU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Tatja Kostnapfel Rihtar, Aleš Korošec

Resolucija plana zdravstvenega varstva 2008 – 2013: »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev« med prednostna področja ter cilje opredeljuje povečanje osveščenosti javnosti o racionalni uporabi zdravil, pomenu in vrednosti generičnih in inovativnih zdravil za nacionalni zdravstveni sistem, pomenu ustrezne informacije o zdravilih in medicinskih pripomočkih, vlogi pacientov ter zagotavljanju kakovostnih, varnih in učinkovitih zdravilih na trgu (1).

Skupni stroški v zdravstvenem sektorju so v stalnem porastu, znaten del stroškov pa predstavlja farmacevtska potrošnja oziroma izdana zdravila.

Cilj preskrbe z zdravili je zagotoviti prebivalcem Republike Slovenije vsa zdravila, ki jih javno zdravstvo potrebuje, upoštevajoč pri tem razvoj zdravstvenih strok, demografske trende in tudi nekatere omejitve, ki jih v preskrbo tega trga vnašata njegova velikost in kupna moč.

Stroški za zdravila so zmnožki cene in števila predpisanih oziroma izdanih enot posameznih zdravil, seštetih v celotnem nacionalnem naboru približno 4000 javno financiranih zdravil. Cene zdravil so predmet državne regulacije na podlagi Zakona o zdravilih ter predmet dogovarjanja o cenah med dobavitelji zdravil ter kupci oziroma plačniki, medtem ko je število izdanih enot pri zdravilih na recept odraz individualnih strokovnih odločitev oseb, pooblaščenih za predpisovanje zdravil, ter v določeni meri pa tudi odraz sistemskih odločitev, npr. v okviru sistema medsebojno zamenljivih zdravil in sistema terapevtskih skupin zdravil (2).

Za odgovorno ravnanje z zdravili so nujne ustrezne informacije in komunikacije med izbranimi osebnimi in ostalimi zdravniki.

Sodelovanje in komunikacije so predpogoj kakovostnega in varnega predpisovanja in uporabe zdravil, še naprej je potrebno informirati in vzgajati tudi bolnike, torej širšo javnost.

Glavni namen pričujočega poročila je opozoriti na velik pomen in vlogo odgovornega predpisovanja zdravil, ki predpostavlja upoštevanje strokovnih in ekonomskih vidikov predpisovanja, s tem osveščati o kakovostnem zdravljenju z zdravili in tako vplivati na učinkovitost porabe sredstev za zdravila.

Strošek zdravil je le eden izmed neposrednih medicinskih stroškov, pomembna je celotna terapija v zdravstvenem sistemu.

Spremljanje porabe zdravil vodi k bolj odgovornemu ravnanju z zdravili ter k pravilni rabi zdravil, kar je osnova farmakoekonomike. Spremljanje porabe zdravil, ki jo opravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) kot neodvisna organizacija za nacionalne namene, je osnova za načrtovanje in spremljanje sistema zdravstvenega varstva. Na podlagi podatkov o porabi zdravil je potrebno ugotavljati tudi skladnost s strokovnimi smernicami zdravljenja ter pripravljati predloge za bolj učinkovite terapevtske prakse.

Analiza podatkov o porabi predpisanih zdravil je osnova za pravilno in odgovorno uporabo zdravil, s katero bodo izvajalci zdravstvenega varstva, z svojim dobrim sodelovanjem, pa tudi bolniki zagotovili boljše učinke zdravljenja ter zmanjšali tveganja za nastanek neželenih učinkov zdravil.

Spremljanje porabe zdravil je v sistemu zdravstvenega varstva pomembno tudi zaradi ekonomskega vidika, saj so predvsem novejša zdravila praviloma draga, kar ob hkratni precejšnji dinamiki uvajanja novih zdravil na slovensko tržišče predstavlja znaten in naraščajoč strošek.

Porabo ambulantno predpisanih zdravil v letu 2013 prikazujemo izraženo v številu izdanih receptov po anatomsko terapevtsko kemijski klasifikaciji zdravil (ATC), pa tudi v številu definiranih dnevni odmerkov (defined daily dosage - DDD) ter številu definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan (DID) (3,4,5).

Porabo zdravil poročamo po statističnih regijah prebivališča prejemnikov, po starostnih skupinah in po spolu.

Vsekakor pa bi za celostno sliko o porabljenih zdravilih potrebovali tudi porabo zdravil v bolnišnicah ter porabo zdravil, izdanih brez recepta.

1.1 Metodologija

Podatke o izdanih zdravilih predpisanih na recept, skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, lekarnе pošiljajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), od koder zbrane in obdelane podatke pošljejo Nacionalnemu Inštitutu za javno zdravje (NIJZ) (6).

V evidenci ambulantne porabe zdravil so podatki zajeti iz receptov s predpisanimi zdravili in živili za posebne zdravstvene namene, za katere v celoti ali delno stroške krije obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ) - zeleni recepti, kot tudi podatki s predpisanimi zdravili, ki niso pravica iz OZZ - beli recepti. Podlago za predpisovanje in izdajanje zdravil določa Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo (7).

Zeleni recept je receptni obrazec, katerega izdajatelj in formalni lastnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Na ta obrazec pooblaščenе osebe (zdravniki, zobozdravniki) predpisujejo zdravila, katerih stroški se delno ali v celoti krijejo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zeleni recept ima strokovno funkcijo, to je sam predpis zdravila ter plačilno funkcijo (zaračunavanje zdravila v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja). Veljavnost takega recepta je 30 dni od datuma predpisa zdravila. Če je predpisano zdravilo antibiotik, je veljavnost tega recepta samo 3 dni od datuma predpisa.

Beli recept je receptni obrazec, ki je namenjen predpisovanju zdravil, katerih stroški se ne krijejo iz OZZ. Pooblaščenа institucija v RS za izdajo uradno veljavnih belih receptov je Zdravniška zbornica Slovenije. Veljavnost belega recepta je 30 dni od datuma predpisa.

1.2 ATC klasifikacija zdravil

Podatke o porabi ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji prikazujemo po ATC/DDD metodologiji, ki jo priporočа Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) za raziskovanje o porabi zdravil.

Anatomsko - terapevtsko – kemična (ATC) klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil.

Klasifikacijski sistem ATC/DDD razvija Center SZO za statistično obdelavo zdravil (WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology) v Oslu, ki se ravna po strokovnih navodilih in smernicah Mednarodne delovne skupine SZO za statistično obdelavo zdravil (WHO International Working Group for Drug Statistics Methodology) (3,4).

Poglaviten cilj Centra SZO za statistično obdelavo zdravil in Mednarodne delovne skupine SZO za statistično obdelavo zdravil je ohraniti stabilno ATC/DDD oznako skozi daljši čas, saj le tako raziskovalci lahko proučijo trende pri porabi zdravil, ne da bi pri tem prišlo do prevelikih zapletov zaradi pogostih sprememb sistema. Razvrstitev učinkovin v sistemu ATC/DDD ni priporočilo za njihovo uporabo niti ne daje mnenj o učinkovitosti zdravil.

Dostop do standardiziranih in validiranih podatkov o porabi zdravil je postal bistvenega pomena za revidiranje načinov porabe zdravil, identifikacijo težav pri porabi zdravil, izobraževalna in druga posredovanja ter spremljanje rezultatov vpeljanih sprememb.

Osnovna načela razvrščanja in struktura klasifikacijskega sistema ATC :

Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).

Klasifikacijski sistem ATC temelji na naslednjem načelu: zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij. Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC. Nekatere učinkovine imajo dve ali več ATC oznak za različne jakosti, če so od nje odvisne različne indikacije.

Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila v različne skupine glede na mesto delovanja, terapevtske lastnosti in kemične lastnosti. Zdravila najprej razvrsti v 14 glavnih (anatomskih) skupin. Znotraj vsake obstaja pet ravnih.

Vsaka anatomsko skupina je omejena na določen organski sistem (prva raven). Izjema so skupina H (hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov), skupina J (zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij) ter skupina P (antiparazitiki, insekticidi in repelenti). Anatomsko skupino označuje *velika tiskana črka*.

Druga raven klasifikacije ATC je lahko glavna terapevtska skupina ali pa glavna farmakološka skupina. Drugo raven označuje *dvomestno število*.

Tretja raven je terapevtska oziroma terapevtsko-farmakološka podskupina, označena z *veliko tiskano črko*.

Četrta raven je terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina, ki jo označuje *velika tiskana črka*.

Peta raven je učinkovina (ime INN), ki jo označuje *dvomestno število*.

ATC oznako vsakega zdravila torej sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov.

Glede na to, da klasifikacija ATC temelji na anatomskih in terapevtskih značilnostih, se lahko ista učinkovina pojavlja na različnih mestih v klasifikacijskem sistemu, kar je seveda odvisno od mesta in/ali načina uporabe zdravila.

Uporabniki klasifikacije morajo upoštevati pravilno rabo metodologije in spremembe klasifikacije. Podatke, veljavne v tekočem letu objavljajo na spletni strani Centra SZO za statistično obdelavo zdravil.

DDD (definirani dnevni odmerek)

Po definiciji je definirani dnevni odmerek (Defined Daily Dose, DDD) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva.

DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu, za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno in je odvisno od indikacije, spola, starosti in teže bolnika, oziroma druge individualne značilnosti posameznika.

Število DDD v posameznem pakiranju zdravila je zmnožek količine zdravilne učinkovine v eni farmacevtski obliki (npr. 20 mg v eni tableti) ter števila farmacevtskih oblik v enem pakiranju (npr. škatla z 28 tabletami).

Primer: DDD za rosuvastatin znaša 10 mg. V škatli z 28 20 mg tabletami je 56 DDD.

DID (definirani dnevni odmerek na 1000 prebivalcev na dan)

je po SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil. Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30.6.) po naslednji enačbi:

$$\text{DID} = \frac{(\text{št. DDD}) \times 1000}{(\text{št. prebivalcev}) \times 365}$$

Primer izračuna:

Zdravilo »LEKADOL 500 mg tbl. 20x« pod delovno šifro »055654« vsebuje aktivno učinkovino paracetamol (ATC5 nivo: N02BE01). V enem pakiranju (škatla) je 20 tablet. Vsaka tableta vsebuje 500 mg paracetamola. Skupno ena škatla vsebuje 20×500 mg = 10 g paracetamola.

Definirani dnevni odmerek (DDD) po SZO za paracetamol je 3 g, kar pomeni, da je v eni škatlici »LEKADOL 500 mg tbl. 20x« 10/3 = 3,33 definiranih dnevnih odmerkov.

V letu 2013 je bilo predpisanih 1.115.128 škatlic omenjenega zdravila na zelene in bele recepte, torej je bilo predpisanih 1.115.128 × (10/3) = 3.717.093 definiranih dnevnih odmerkov.

Dne 1.7.2013 je v Sloveniji bilo 2.059.114 prebivalcev. Število definiranih dnevnih odmerkov omenjenega zdravila na 1000 prebivalcev na dan tako izračunamo kot:

$$\text{DID} = \frac{3.717.093 \times 1000}{2.059.114 \times 365} = 4,9457 \text{ DDD na } 1000 \text{ preb. na dan}$$

Če želimo izračunati DID za celotno ATC5 skupino N02BE01, je potrebno za vsa zdravila/pakiranja, ki so v tej skupini določiti, koliko definiranih dnevnih odmerkov vsebuje vsako posamezno zdravilo (identificirano z delovno šifro).

Skupno število DDD potem vstavimo v zgornjo enačbo in dobimo število DDD za paracetamol na 1000 prebivalcev na dan.

Podobno ravnamo z računanjem porabe zdravil po višjih ATC nivojih. Npr. porabo analgetikov izračunamo kot skupno število porabljenih DDD za vsa možna zdravila v ATC2 skupini.

Celotna vrednost recepta je skupna vrednost zdravil na receptu. Sestavljena je iz deleža cene, ki jo pokrije obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ), deleža cene, ki jo pokrije prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje (PZZ) oz. pacient, če nima urejenega PZZ, in deleža cene, ki jo doplača pacient v primeru, če je cena zdravila, vključenega v seznam medsebojno zamenljivih zdravil ali seznam terapevtskih skupin zdravil, višja od njegove najvišje priznane vrednosti. Vrednosti zdravil na recept temeljijo na cenah zdravil, ki so bila v veljavi na dan izdaje zdravila na recept.

2. PRIKAZ PORABE ZDRAVIL PO ŠTEVILU IZDANIH RECEPTOV IN STROŠKI ZANJE V LETU 2013

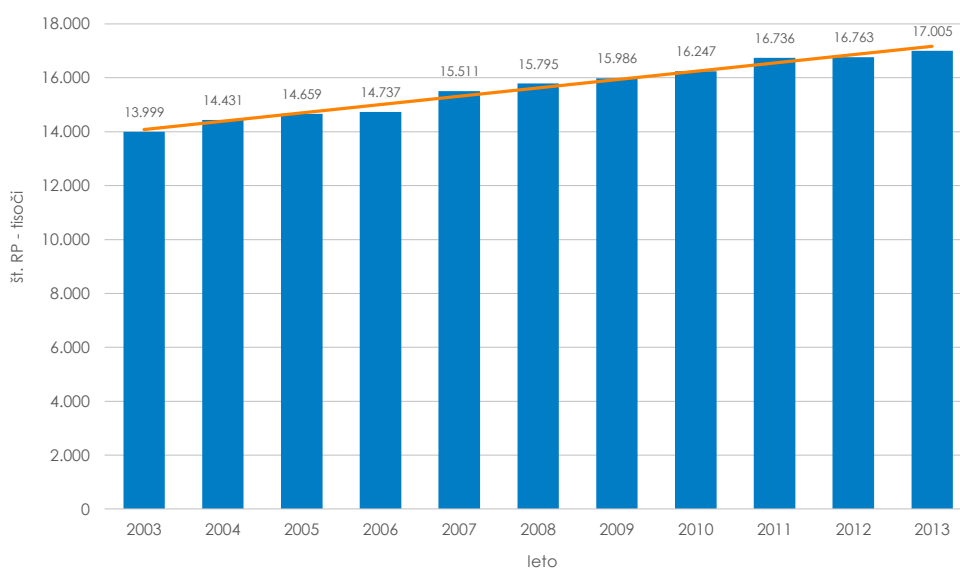
Tatja Kostnapfel Rihtar, Tone Hribovšek, Aleš Korošec

V letu 2013 je bilo izdanih preko 17 milijonov receptov v vrednosti 451 milijonov EUR. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,26 recepta s predpisanimi zdravili v vrednosti 219 evrov (tabela 2.1).

Tabela 2.1: Število in vrednost receptov, Slovenija, 2013

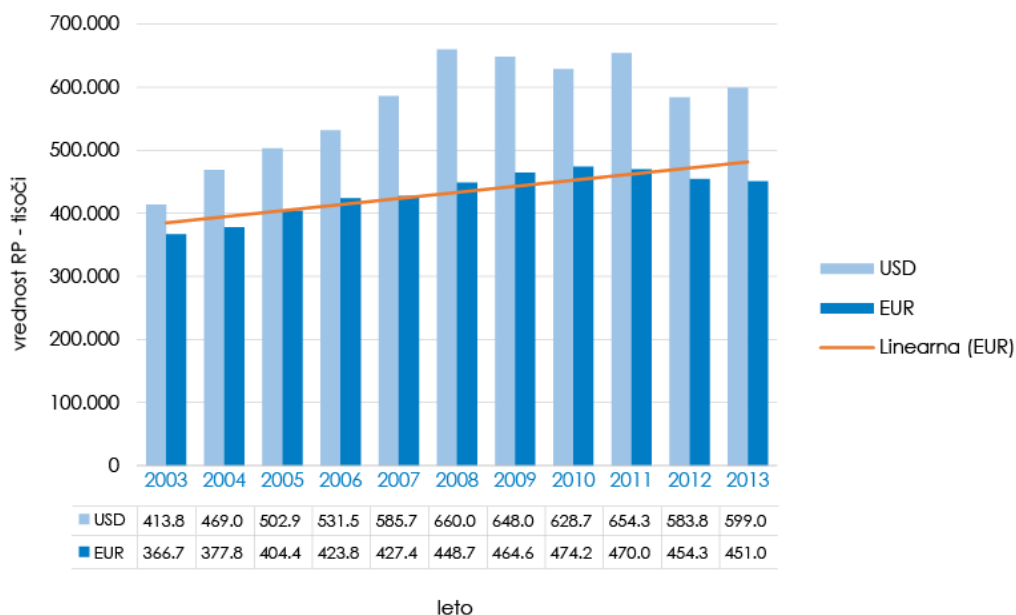
Skupina	Štev. Rp	Indeks 2013 / 2012	Štev. Rp na 1 prebivalca	Vred. Rp (v EUR)	Indeks 2013 / 2012	Vrednost na 1 Rp (v EUR)
Originalna in generična zdravila	16.674.017	101	8,10	444.262.023	99	26,64
Magistralni pripravki	330.843	100	0,16	6.819.852	98	20,61
SKUPAJ	17.004.860	101	8,26	451.081.875	99	26,53

Slika 2.1 prikazuje rast števila izdanih receptov od leta 2003 do 2013.

Slika 2.1: Število izdanih RP, Slovenija, 2003–2013

Slika 2.2 prikazuje vrednost izdanih zdravil v EUR in USD v desetletnem obdobju. Med letoma 2011 in 2012 je prišlo do zmanjšanja vrednosti izdanih zdravil v EUR za 3,32 % (od 470.044 do 454.396 EUR), trend upada se kaže tudi v letu 2013 (0,73 %).

Slika 2.2: Vrednost izdanih zdravil v USD in EUR, Slovenija, 2003–2013

Na listo ZZS je razvrščenih 2.638 zdravil s 631 učinkovinami, na zelene recepte je bilo predpisanih 2.333 različnih šifer oz. 2.290 zdravil (619 učinkovin).

Na bele recepte je bilo predpisanih 2.020 zdravil (698 učinkovin), zajetih je bilo 2042 šifer.

2.1.1 Demografski podatki

Poraba zdravil je odvisna od števila, starosti in spola prebivalcev. V tabeli 2.2 je prikazano število prebivalcev v Sloveniji glede na statistične regije. Po številu prebivalcev je največja osrednjeslovenska regija, v kateri živi dobra četrtina vseh prebivalcev Slovenije. Najmanjša regija po številu prebivalcev pa je zasavska regija, v kateri živi le dobra dva odstotka vseh prebivalcev Slovenije (6).

Tabela 2.2: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

Statistične regije	Skupaj	Moški	Ženske
SLOVENIJA	2.058.820	1.019.060	1.039.760
Pomurska	118.022 (5,7 %)	57.805	60.217
Podravska	323.238 (15,7 %)	159.869	163.369
Koroška	72.100 (3,5 %)	36.205	35.895
Savinjska	260.217 (12,6 %)	129.929	130.288
Zasavska	43.502 (2,1 %)	21.340	22.162
Spodnjeposavska	70.211 (3,4 %)	35.317	34.894
Jugovzhodna Slovenija	142.509 (6,9 %)	71.641	70.868
Osrednjeslovenska	541.717 (26,3 %)	264.571	277.146
Gorenjska	203.984 (9,9 %)	100.842	103.142
Notranjsko-kraška	52.382 (2,5 %)	26.405	25.977
Goriška	119.002 (5,8 %)	59.367	59.635
Obalno-kraška	111.936 (5,4 %)	55.769	56.167

Tabela 2.3 prikazuje število prebivalcev po posameznih starostnih skupinah in spolu. V starostnih skupinah po sedemdesetem letu je število moških bistveno manjše od števila žensk.

Tabela 2.3: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

Starostne skupine	Skupaj	Moški	Ženske
SKUPAJ	2.058.820	1.019.060	1.039.760
0 – 4 let	111.342	57.269	54.073
5 – 9 let	94.955	48.788	46.167
10 – 14 let	91.798	47.405	44.393
15 – 19 let	98.467	50.523	47.944
20 – 29 let	256.374	132.958	123.416
30 – 39 let	310.335	162.696	147.639
40 – 49 let	303.526	155.550	147.976
50 – 59 let	305.455	155.321	150.134
60 – 69 let	230.658	112.050	118.608
70 – 79 let	163.055	69.007	94.048
80 – 84 let	54.120	18.219	35.901
85 let +	38.735	9.274	29.461

2.2 Podatki o številu farmacevtov

Za zagotavljanje dostopnosti do zdravil in lekarniških storitev so pomembna geografska in demografska merila ter razvitost osnovne zdravstvene dejavnosti.

Razvitost lekarniške dejavnosti je odvisna predvsem od osnovne zdravstvene dejavnosti ter s tem povezanih potreb prebivalstva po preskrbi z zdravili.

Javno lekarniško službo je 31.12.2013 opravljalo 24 javnih lekarniških zavodov s 181 lekarnami in 39 lekarniški podružnicami, 87 zasebnih lekarn z 12 lekarniški podružnicami ter 2 bolnišnični lekarni, ki opravljata tudi javno lekarniško službo, skupaj 321 lekarniških enot.

Število lekarniških enot se je v primerjavi z letom 2012 povečalo za 2 enoti. Lekarniška enota je v povprečju oskrbovala 6.420 prebivalcev (št. preb. 2.060.663 - stanje na dan 1.10.2013 – podatki SURS).

Bolnišnične lekarni s stalno zaposlenimi farmacevti so bile organizirane v 26 bolnišnicah s 27 lekarniški enotami.

Na 1000 prebivalcev je v letu 2013 pripadalo 0,6 farmacevtov (podatkovni portal NIJZ).

Z ustreznimi organizacijskimi ukrepi je treba zagotoviti oskrbo prebivalstva z zdravili tudi na manj zanimivih krajih za opravljanje lekarniške dejavnosti.

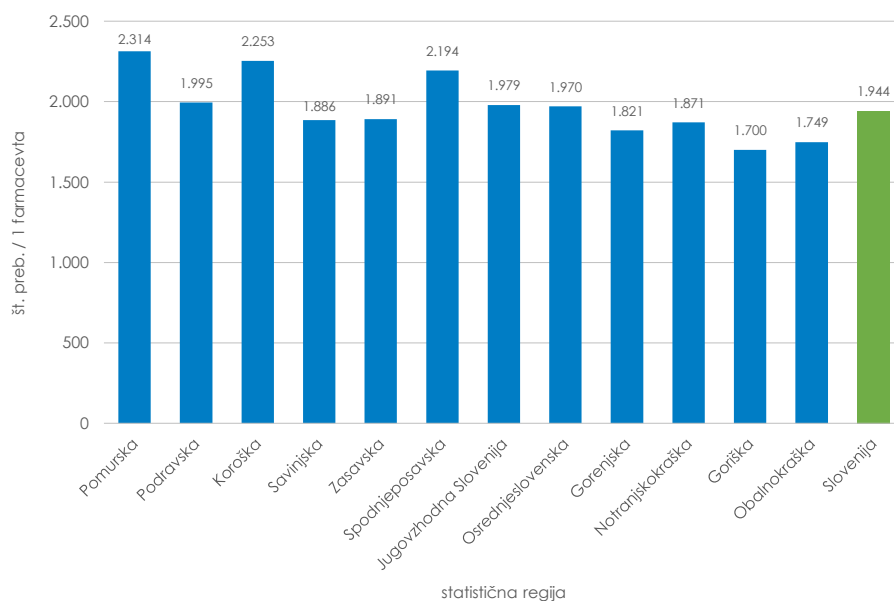
Tabela 2.4: Zaposleni farmacevti v lekarnah po statističnih regijah, Slovenija, 2013

Statistične regije	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj
SLOVENIJA	804	255	1.059
Pomurska	40	11	51
Podravska	115	47	162
Koroška	29	3	32
Savinjska	115	23	138
Zasavska	21	2	23
Spodnjeposavska	26	6	32
Jugovzhodna Slovenija	57	15	72
Osrednjeslovenska	196	79	275
Gorenjska	90	22	112
Notranjsko-kraška	28	0	28
Goriška	41	29	70
Obalno-kraška	46	18	64

V letu 2013 je bilo v slovenskih lekarnah zaposlenih 1059 farmacevtov, od tega 75,9 % v javnih lekarnah in 24,1 % v zasebnih. Leto prej je bilo zaposlenih 967 farmacevtov (tabela 2.4).

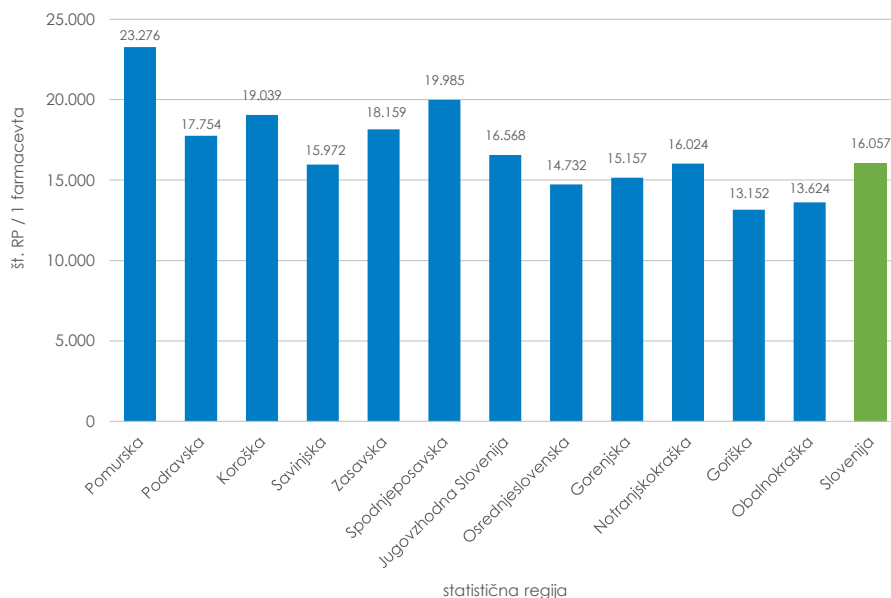
Največji delež farmacevtov zaposlenih v zasebnih lekarnah je v goriški regiji (70,7 %), v notranjsko – kraški regiji sploh ni zasebne lekarnе, v osrednjeslovenski regiji je delež 40 %, v pomurski pa 27,5 %.

V povprečju je v letu 2013 vsak farmacevt skrbel za 1944 prebivalcev Slovenije. V letu 2013 so bili najbolj obremenjeni farmacevti v Pomurski regiji, kjer je en farmacevt skrbel kar za 2314 (leta 2012 za 2523, leta 2011 pa za 2336) prebivalcev, najmanj pa v Goriški regiji, kjer je en farmacevt skrbel za 1700 (leta 2012 za 1703, leta 2011 pa za 1953) prebivalcev (slika 2.3).

Slika 2.3: Število prebivalcev na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2013

Povprečno število izdanih in obdelanih receptov na enega farmacevta v Sloveniji v letu 2013 16.057, kar je 1.801 manj kot leta 2012 (17.858 receptov). Število izdanih receptov na enega farmacevta je bilo največje v pomurski regiji – 23.276 receptov in najmanjše v goriški regiji – 13.152 receptov (slika 2.4).

Slika 2.4: Število izdanih receptov na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2013

2.3 Obvezno zdravstveno zavarovanje in zdravila

2.3.1 Zdravstveno zavarovanje in plačilo stroškov za zdravila

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje. S tem zakonom so določene tudi pravice zavarovanih oseb do zdravil. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja iz obveznega zavarovanja sredstva za zdravila iz prvega odstavka 23. člena ZZVZZ v celoti oziroma v ustreznem odstotnem deležu glede na razvrstitev zdravila na pozitivno oziroma vmesno listo.

Na pozitivno listo ali vmesno listo ZZS razvršča zdravila na podlagi naslednjih meril:

- pomen zdravila z vidika javnega zdravja,
- prednostne naloge izvajanja programa zdravstvenega varstva,
- terapevtski pomen zdravila,
- relativna terapevtska vrednost zdravila,
- ocena farmakoeekonomskih podatkov za zdravilo,
- ocena etičnih vidikov,
- prioritete programov zdravstvenega varstva,
- podatki in ocene iz referenčnih virov.

V skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ZZS krije ceno zdravil v:

- 100 % deležu (za zdravila razvrščena na P100 listo, ki se uporabljajo za zdravljenje oseb, bolezni in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ),

- 70 % deležu (za zdravila razvrščena na P70 listo),
- 10 % deležu (za zdravila razvrščena na V listo)

Ne glede na zgoraj navedeno so v celoti oziroma do najvišje priznane vrednosti (NPV) krita iz obveznega zdravstvenega zavarovanja zdravila z oznako P70, potrebna za zdravljenje oseb in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ in zdravila z V liste za otroke, učence, dijake, vajence, študente, osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v skladu z petnajsto alinejo 1. točke 23. člena ZZVZZ.

Preostali delež zavarovana oseba plača sama oziroma dopolnilno zdravstveno zavarovanje, v kolikor ga ima zavarovana oseba sklenjenega pri ponudniku tovrstnega zavarovanja. Obvezno zdravstveno zavarovanje krije vsa zdravila le do najvišje priznane vrednosti (6,7,8,9).

Nerazvrščena zdravila so v celoti samoplačniška.

Sistem medsebojno zamenljivih zdravil

Medsebojna zamenljivost zdravil je v Evropski uniji v nacionalni pristojnosti. V Republiki Sloveniji gre pri tem za upravno odločitev pristojnega organa za zdravila (JAZMP), ki na podlagi zakonskih meril ugotovi, da medsebojno zamenjevanje zdravil, razvrščenih v skupine zdravil, ki jih enolično opredeljujejo enaka sestava učinkovin, jakost ter funkcionalne lastnosti farmacevtske oblike, ne vodi do klinično pomembnih razlik v njihovi učinkovitosti in varnosti. V skupine zdravil se lahko vključujejo zdravila, ki so bioekvivalenti, farmacevtski ekvivalenti ali farmacevtske alternative. Sistem je od svojega nastanka leta 2003 zvezno rasel in danes vključuje preko 2000 zdravil v preko 400 skupinah.

Sistem najvišjih priznanih vrednosti

Leta 2003 je bil uveden sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV) za skupine medsebojno zamenljivih zdravil.

NPV je v pristojnosti ZZS in je določena na ravni najnižje cene vsakega medsebojno zamenljivega zdravila.

Sistem NPV je omogočil prihranke zaradi večjega deleža predpisanih paralelnih zdravil z nižjo ceno pa tudi zaradi zniževanja cen zdravil.

Z oktobrom 2013 je bil sistem NPV razširjen na terapevtske skupine zdravil. S tem sistemom zdravstveno zavarovanje pokriva zdravila za enako terapevtsko indikacijo stroške tistih zdravil, ki so ob primerljivi učinkovitosti in varnosti cenovno najugodnejša.

Za posamezno terapevtsko skupino zdravil se določi najvišja priznana vrednost, ki je na ravni cene zdravila z najugodnejšim razmerjem med stroški in učinki zdravljenja, tako, da krije vse odmerke vsaj enega zdravila v tej terapevtski skupini zdravil. Za izračune se upoštevajo primerljivi odmerki.

V letu 2013 je bila uvedena terapevtska skupina zdravil z zaviralci protonske črpalke – A02BC (uveljavitev 1.10.2013).

2.3.2 Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste

Razvrstitev na liste

Ob izdaji dovoljenja za promet zdravilo ni razvrščeno na listo. Razvršča se šele na osnovi predloga za razvrstitev. Pri tem se upoštevajo strokovna, doktrinarna in ekonomska merila. Oznaka zvezdica (*) pri razvrstitvi na pozitivno in vmesno listo pomeni omejitev predpisovanja, ki ga določi ZZS. Omejeno je lahko na določeno indikacijo, določene bolnike ali zdravnike (npr. specialisti).

Tabela 2.5 prikazuje število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo v letih od 2007 – 2013, tabela 2.6 pa za enako obdobje povprečne vrednosti enega recepta glede na razvrstitev zdravil.

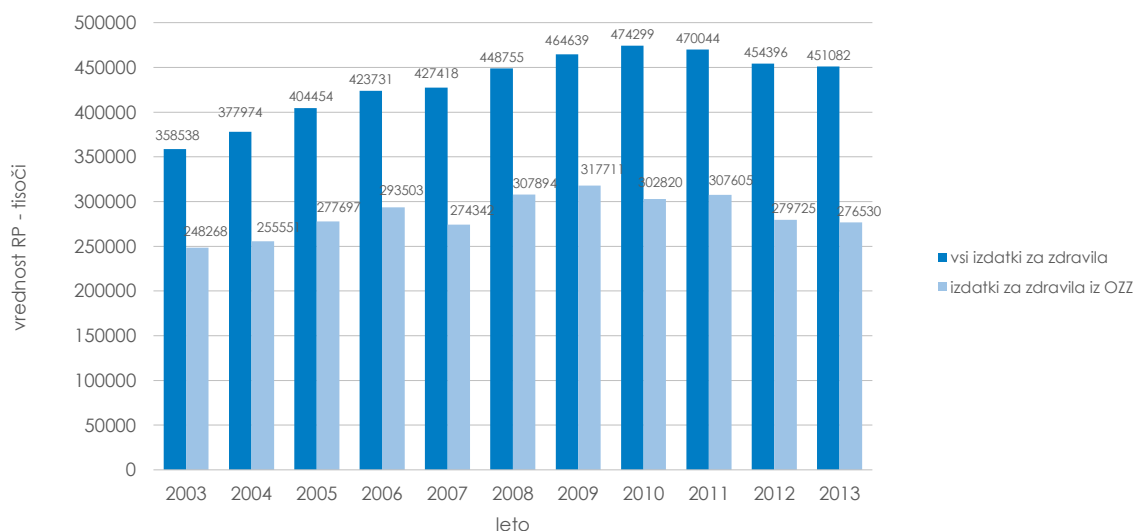
Tabela 2.5: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2007–2013

Razvrstitev	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
pozitivna	11.199.607	11.245.512	11.312.910	11.383.683	10.835.180	10.071.702	9.260.346
vmesna	3.621.060	3.887.446	4.099.497	4.284.392	5.094.691	5.874.120	6.943.437
izven OZZ	353.020	299.820	263.016	276.246	473.767	485.227	470.234
SKUPAJ	15.173.687	15.432.778	15.675.423	15.944.321	16.403.638	16.431.049	16.674.017

Tabela 2.6: Povprečna vrednost enega recepta glede na razvrstitev v EUR, Slovenija, 2007–2013

Razvrstitev	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
pozitivna	26,95	28,05	28,73	29,07	28,87	30,09	32,59
vmesna	31,36	31,23	31,51	30,91	28,12	23,43	19,73
izven OZZ	12,91	16,72	16,09	16,69	15,16	13,83	11,51
POVPREČJE	27,68	28,63	29,24	29,35	28,24	27,23	26,64

Skupni stroški za zdravila se zadnje tri leta zmanjšujejo, prav tako delež zdravil iz OZZ: leta 2011 je bil 65 %, leta 2012 60,2 %, leta 2013 pa 60,6 %.

Slika 2.5: Skupni stroški za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ v letih 2003–2013

Tabela 2.7: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2013

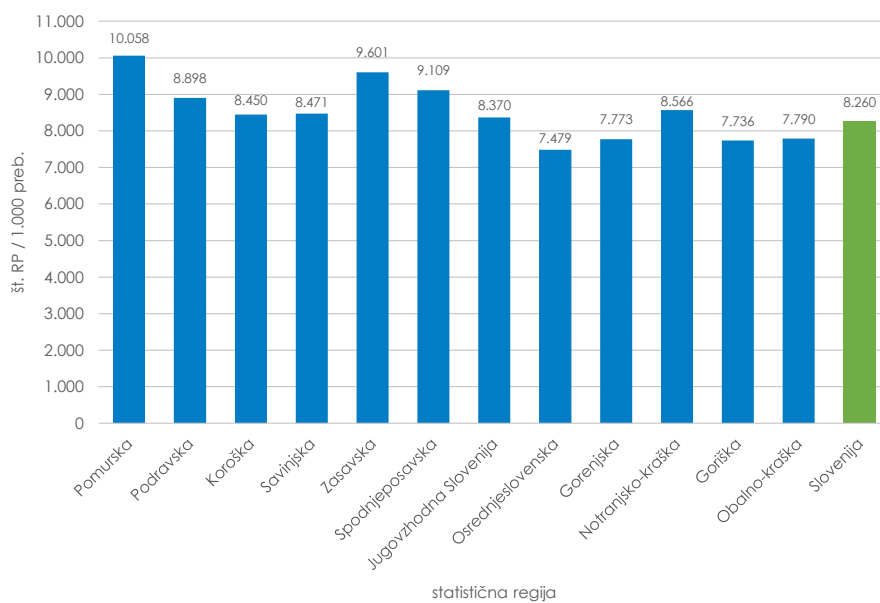
ATC	Število receptov zeleni	Vrednost receptov zeleni	Število receptov beli	Vrednost receptov beli
A	1.949.454	49.465.015	42.480	427.476
B	912.038	28.326.757	26.716	327.359
C	4.468.139	99.913.201	62.609	738.475
D	492.021	6.703.943	110.631	768.147
G	854.378	21.979.507	45.552	1.471.107
H	336.007	8.785.395	2.022	59.344
J	1.125.245	21.071.438	18.119	169.707
L	110.642	73.999.161	264	51.146
M	1.216.034	17.197.207	18.752	173.188
N	3.066.256	71.175.301	55.707	712.153
P	48.068	386.183	1.315	15.016
R	962.335	26.868.419	58.730	369.428
S	637.124	7.818.844	23.498	124.164
V	26.051	5.159.543	3.830	5.400
Ostalo	299.341	6.408.893	31.502	410.960
SKUPAJ	16.503.133	445.258.807	501.727	5.823.070

Izdanih je bilo 97,05 % zelenih receptov ter 2,95 % belih receptov.

2.4 Predpisovanje zdravil po regijah

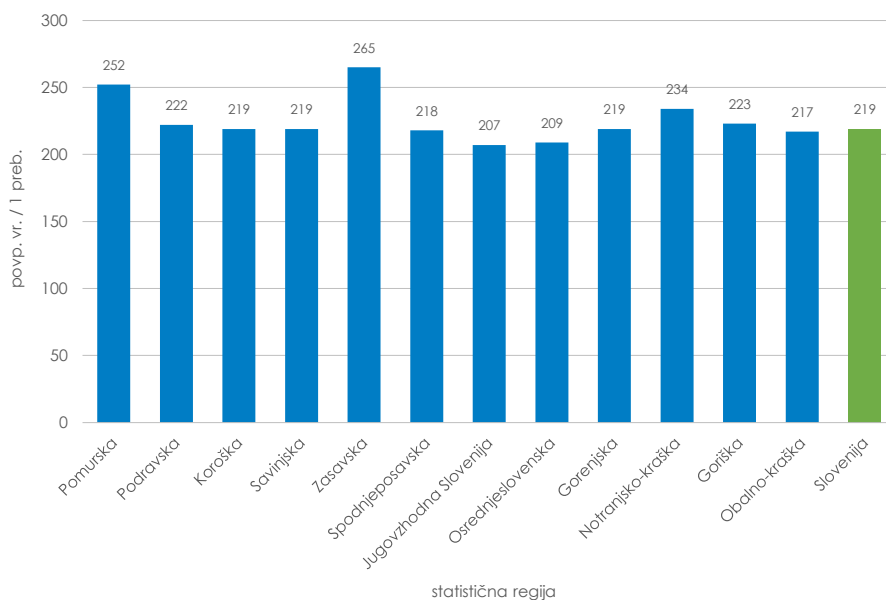
Število izdanih receptov je odvisno od stopnje obolevnosti prebivalcev v posamezni regiji, na kar vpliva več dejavnikov (socialno stanja, odstotek starostnikov v regiji, stopnja brezposelnosti, različna zdravstvena obravnava, oskrba z zdravili, ...). Na število izdanih receptov na prebivalca vpliva regija njegovega prebivališča. Največ receptov je bilo predpisanih v pomurski regiji, sledita zasavska ter spodnjeposavska regija.

V letu 2013 je bilo relativno število izdanih receptov največje v pomurski regiji, kjer so zdravniki predpisali 10.058 receptov/1000 prebivalcev. Najmanj receptov je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji, kjer so zdravniki predpisali 7.479 receptov/1000 prebivalcev. Slovensko povprečje v letu 2013 je bilo 8.260 receptov/1000 prebivalcev (slika 2.6).

Slika 2.6: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2013

Povprečna vrednost izdanih zdravil na prebivalca nam pove ceno posameznih zdravil v statističnih regijah. Že nekaj let zapored je vrednost največja v zasavski regiji (265 EUR / prebivalca). Slovensko povprečje v letu 2013 je bilo 219 EUR / prebivalca (slika 2.7).

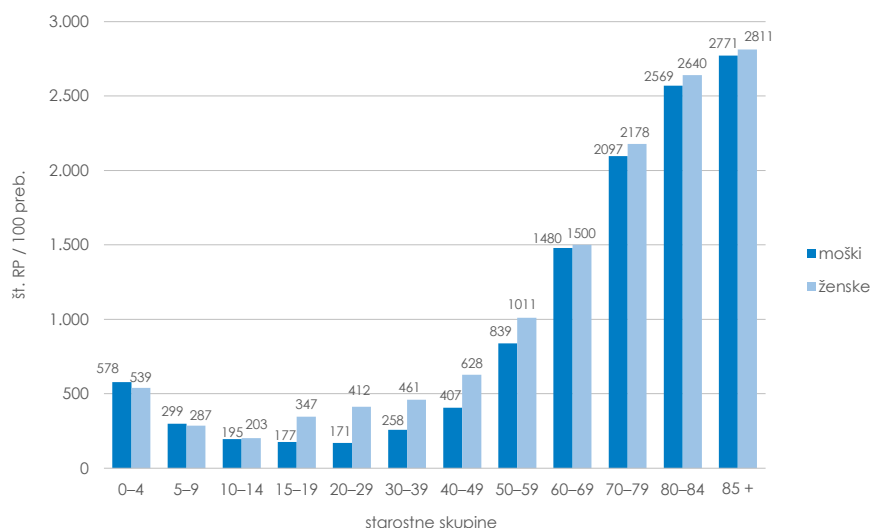

Slika 2.7: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2013

2.5 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu

S starostjo pogostost predpisovanja zdravil narašča. Največja je pri starejših od 85 let. Pogostost predpisovanja je najmanjša v starostnih skupinah od 5 - 9, 10 - 14 ter 15 - 19 let.

Do desetega let starosti so zdravila pogosteje dobili dečki, v ostalih starostnih skupinah pa so pogosteje predpisovali zdravila ženskam (slika 2.8).

Slika 2.8: Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2013

2.6 Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2013

2.6.1 Zdravila, predpisana na zeleni recept

V letu 2013 je bilo najpogosteje predpisano zdravilo Lekadol tablete 500 mg, kar predstavlja 2,59 % delež vseh predpisanih receptov in 0,57 % vrednostni delež (analgetik). Na drugem mestu je bilo zdravilo Aspirin protect 100 mg, ki je predstavljal 2,58 % delež vseh predpisanih receptov oziroma 0,78 % vrednostni delež (zaviralec agregacije trombocitov). Ti podatki zajemajo samo zdravila predpisana na recept in ne upoštevajo zdravil izdanih brez recepta, zato ne predstavljajo dejanske porabe. Sledita dve zdravili s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (diklofenak in naprosen).

Med prvimi desetimi so kar tri zdravila iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja: antagonist adrenergičnih receptorjev beta (C07) ter zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09).

Deset najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2013 je predstavljalo 13,67 % vseh izdanih receptov (tabela 2.8).

Tabela 2.8: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na zeleni recept, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
N02BE01	Lekadol 500 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	439.592	2,59	0,57
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezistentne tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	acetilsalicilna kislina	438.631	2,58	0,78
M01AB05	Naklofen duo 75 mg kapsule	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	diklofenak	264.209	1,55	0,43
M01AE02	Nalgesin forte 550 mg filmsko obložene tablete	1 x 10 tablet v pretisnem omotu	naproksen	225.495	1,33	0,30
A11CC05	Plivit D3 4000 i.e./ml peroralne kapljice	10 ml raztopina	holekalciferol	197.499	1,16	0,19
J01CR02	Amoksiklav 875 mg/125 mg filmsko obložene tablete	2 x 5 tablet v pretisnem omotu	amoksicilin in zaviralci laktamaz beta	175.503	1,03	0,47
C07AB07	Concor Cor 2,5 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	bisoprolol	171.746	1,01	0,35
C09AA04	Prenessa 4 mg orodisperzibilne tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	perindopril	156.573	0,92	0,68
N02AX52	Zaldiar 37,5 mg/325 mg filmsko obložene tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	tramadol, kombinacije	134.670	0,79	0,30
C07AB07	Concor 5 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	bisoprolol	120.486	0,71	0,27
SKUPAJ				2.324.404	13,67	4,34

V tabeli zdravil z najvišjo vrednostjo vodi Humira 40 mg, ki spada v skupino zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje in zavira imunsko odzivnost kot zaviralec tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa.

Med prvimi desetimi je skupno kar pet zdravil iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje: poleg Humire (adalimumab) še Enbrel (etanercept), Glivec (imatinib) (zaviralec proteinskih kinaz), Stelara (ustekinumab) še Betaferon (interferon beta-1b) (tabela 2.9).

Tabela 2.9: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
L04AB04	Humira 40 mg	raztopina za injiciranje v napolnjeni injekcijski brizgi	adalimumab	11.536.360	2,56	0,03
A10AB05	NovoMix 30 FlexPen 100 i.e./ml	suspenzija za injiciranje v napolnjenem injekcijskem peresniku (3 ml peresnik 5x)	insulin aspart	4.128.920	0,92	0,20
L04AB01	Enbrel 50 mg raztopina za injiciranje	v napolnjenem injekcijskem peresniku (4x)	etanercept	4.116.387	0,91	0,01
B01AC06	Aspirin protect 100 mg	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	acetilsalicilna kislina	3.506.679	0,78	2,58
L01XE01	Glivec 400 mg filmsko obložene tablete	škafila s 30 tabletami	imatinib	3.380.905	0,75	0,00
C09AA04	Prenessa 4 mg orodisperzibilne tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	perindopril	3.059.496	0,68	0,92
R03AK06	Seretide diskus 50 mcg/500 mcg na odmerek prašek za inhaliranje	škafila s plastično napravo s praškom za inhaliranje za 60 odmerkov	salmeterol in druge učinkovine za obstruktivne pljučne bolezni	2.778.798	0,62	0,12
L04AC05	Stelara 45 mg raztopina za injiciranje	škafila z eno 2 ml stekleno vialo	ustekinumab	2.737.669	0,61	0,00
L03AB08	Betaferon 250 mcg/ml	prašek in vehikel za raztopino za injiciranje (15 vial)	interferon beta-1b	2.735.992	0,61	0,01
G04CA52	Combodart 0,5 mg/0,4 mg trde kapsule	škafila s 30 kapsulami v plastenki	tamsulozin in dutasterid	2.729.987	0,61	0,23
SKUPAJ				40.711.193	9,03	4,10

2.6.2 Zdravila, predpisana na beli recept

V letu 2013 so bila najpogosteje predpisana zdravila na beli recept garamicin (gentamicin), folacin (folna kislina) in folkodin (folkodin).

Med prvimi desetimi so kar štiri zdravila iz skupine zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva.

Deset najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2013 je predstavljalo 25,30 % vseh izdanih receptov (tabela 2.10).

Tabela 2.10: Deset zdravil, ki so najpogosteje predpisanih na bele recepte, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
D06AX07	Garamycin 1 mg/g	škatla s tubo s 15 g mazila	gentamicin	23.274	4,64	1,53
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnih oмотih)	folna kislina	16.851	3,36	3,15
R05DA08	Folkodin ALKALOID-INT 10 mg trde kapsule	škatla z 20 kapsulami (2 x 10 kapsul v pretisnih oмотih)	folkodin monohidrat	12.331	2,46	0,97
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinhokain (9mg / 1 g), poliketuzlen (50 mg / 1 g)	12.043	2,40	1,60
S01AA01	Chloramphenicol Krka 10 mg/g mazilo za oko	škatla s tubo s 5 g mazila	kloramfenikol	10.970	2,19	0,72
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	betametazon (0,5 mg / 1 g), gentamicin (1 mg / 1 g)	10.884	2,17	1,09
A06AD	MOVIPREP prašek za peroralno raztopino	škatla za enkratno zdravljenje, ki vsebuje dve vrečici A in dve vrečici B s praškom	natrijev klorid, natrijev sulfat, makrogel 300, askorbinska kislina, natrijev askorbat	10.673	2,13	1,16
D06AX01	Fucidin 20 mg/g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	fusidna kislina	10.225	2,04	1,14
A07DA03	SELDIAR 2 mg trde kapsule	škatla s stekleničko z 20 kapsulami	loperamid	10.145	2,02	0,85
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g krema 15 g	škatla s tubo 15 g kreme	betametazon (0,5 mg / 1 g) Klotrimazol (10 mg / 1 g)	9.566	1,91	0,88
SKUPAJ				126.962	25,30	13,09

Izmed zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept jih je kar šest za zdravljenje erektilne disfunkcije (tadalafil, sildenafil) v zdravilih cialis, tornetis, vizarsin, viagra (tabela 2.11).

Tabela 2.11: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost RP	% vrednosti RP	% števila RP
B03BB01	Folacin 5 mg tablete	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem oмотu)	folna kislina	183.454	3,15	3,36
G04BE08	CIALIS 20 mg filmsko obložene tablete	škatla s 4 tabletami (2 x 2 tableti) v pretisnem oмотu)	tadalafil	170.012	2,92	0,61
G04BE03	TORNETIS 100 mg tablete	škatla s 4 tabletami (1 x 4 tablete v pretisnem oмотu)	sildenafil	143.566	2,47	0,91
N06BX03	Nootropil 1200 mg filmsko obložene tablete	škatla s 60 tabletami (6 x 10 tablet v pretisnem oмотu)	piracetam	139.589	2,40	1,32
G04BE03	Vizarsin 100 mg filmsko obložene tablete	škatla s 4 tabletami v pretisnem oмотu)	sildenafil	119.303	2,05	0,77
G04BE08	CIALIS 20 mg filmsko obložene tablete	škatla z 8 tabletami v pretisnih oмотih)	tadalafil	115.595	1,99	0,26
G04BE03	VIAGRA 100 mg filmsko obložene tablete	škatla s 4 tabletami v pretisnem oмотu)	sildenafil	102.811	1,77	0,53
N07CA01	Betaserc 24 mg tablete	škatla s 50 tabletami (2 x 15 tablet) v pretisnem oмотu)	betahistin	99.988	1,72	1,72
G04BE08	CIALIS 5 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnih oмотih)	tadalafil	94.605	1,62	0,21
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinhokain (9mg / 1 g), poliketuzlen (50 mg / 1 g)	93.029	1,60	2,40
SKUPAJ				1.261.952	21,67	12,09

3. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO GLAVNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2013

Tatja Kostnapfel Rihtar, Aleš Korošec, Tone Hribovšek

Podatke o porabi zdravil prikazujemo po 14 glavnih skupinah ATC klasifikacije zdravil.

Anatomske glavne ATC skupine:

- A zdravila za bolezni prebavil in presnove
- B zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov
- C zdravila za bolezni srca in ožilja
- D zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva
- G zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni
- H hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov
- J zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij
- L zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji
- M zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema
- N zdravila z delovanjem na živčevje
- P antiparazitiki, insekticidi in repelenti
- R zdravila za bolezni dihal
- S zdravila za bolezni čutil
- V razna zdravila

V tabeli 3.1 prikazujemo število in vrednost izdanih receptov z zdravili v posamezni ATC skupini v letu 2013 in primerjavo z letom 2012.

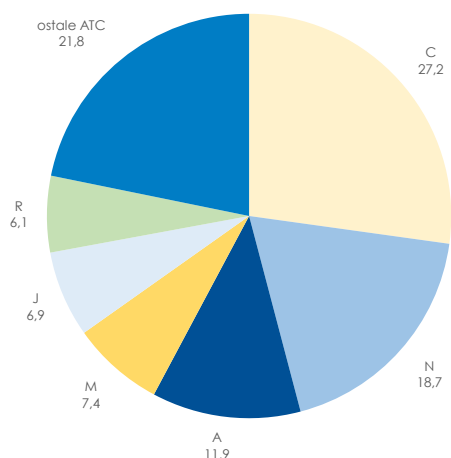
Tabela 3.1: Število receptov za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija 2013

ATC	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev
A	1.991.934	11,9	100	49.892.491	11,2	95	25,05	968
B	938.754	5,6	102	28.654.116	6,4	112	30,52	456
C	4.530.748	27,2	102	100.651.676	22,7	96	22,22	2.201
D	602.652	3,6	99	7.472.090	1,7	97	12,40	293
G	899.930	5,4	101	23.450.613	5,3	96	26,06	437
H	338.029	2,0	107	8.844.740	2,0	104	26,17	164
J	1.143.364	6,9	100	21.241.145	4,8	95	18,58	555
L	110.906	0,7	92	74.050.307	16,7	106	667,69	54
M	1.234.786	7,4	99	17.370.395	3,9	93	14,07	600
N	3.121.963	18,7	103	71.887.454	16,2	100	23,03	1.516
P	49.383	0,3	107	401.199	0,1	112	8,12	24
R	1.021.065	6,1	105	27.237.847	6,1	99	26,68	496
S	660.622	4,0	101	7.943.008	1,8	99	12,02	321
V	29.881	0,2	128	5.164.943	1,2	103	172,85	15
SKUPAJ	16.674.017	100%	101	444.262.023	100%	99	26,64	8.099

Število receptov je bilo v letu 2013 največje z zdravili v skupinah:

- C zdravila za bolezni srca in ožilja (27,2% vseh receptov)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (18,7% vseh receptov)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (11,9% vseh receptov)
- M zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (7,4% vseh receptov)

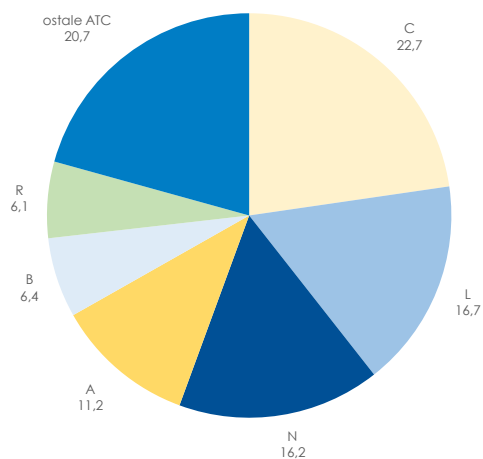
Le nekoliko manjši delež števila receptov kot zdravila iz skupine M so imela zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, ki tvorijo skupino J (6,9 % vseh receptov).

Slika 3.1: Deleži v številu izdanih receptov, Slovenija 2013

Največji vrednostni odstotni deleži so bili porabljeni za zdravila iz skupin:

- C zdravila za bolezni srca in ožilja (22,7 % vseh stroškov za zdravila)
- L zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (16,7 % vseh stroškov za zdravila)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (16,2 % vseh stroškov za zdravila)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (11,2 % vseh stroškov za zdravila).

Slika 3.2: Deleži v vrednosti izdanih receptov, Slovenija 2013

3.1 Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in spolu v letu 2013

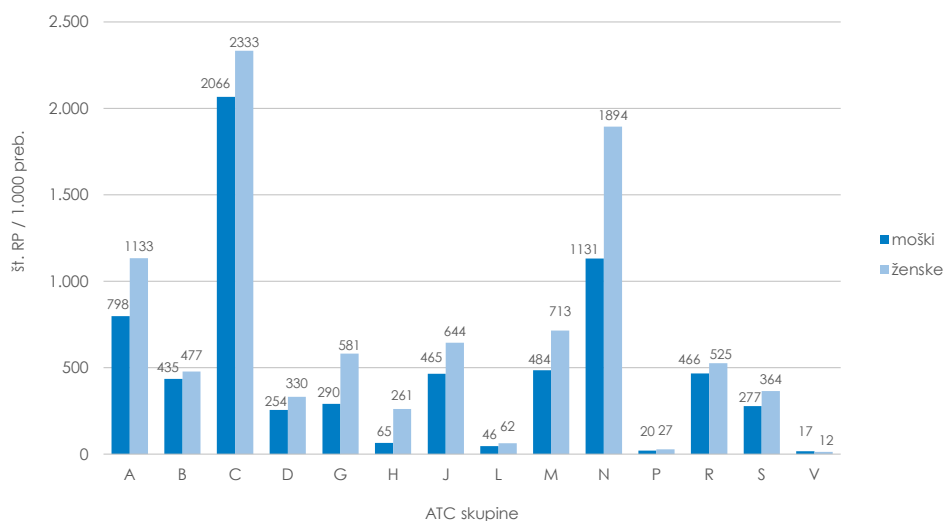
Vsak prebivalec Slovenije je prejel v povprečju 8,26 recepta z zdravili v vrednosti 219,13 evrov.

Zdravila iz vseh skupin ATC klasifikacije so pogosteje uporabljale ženske. V povprečju je vsaka ženska prejela 9,55 recepta v vrednosti 230 EUR, vsak moški pa je prejel 6,95 recepta v vrednosti 208 EUR (tabela 3.2).

Tabela 3.2: Število izdanih receptov ter vrednosti po ATC skupinah ter spolu, Slovenija, 2013

ATC	Število Rp			Vrednost izdanih zdravil			Vrednost Rp / 1 preb.	Povprečna vrednost / 1 Rp
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj		
A	813.590	1.178.344	1.991.934	23.652.878	26.239.610	49.892.491	24	25
B	443.286	495.468	938.754	14.787.008	13.867.108	28.654.116	14	31
C	2.105.298	2.425.450	4.530.748	48.555.982	52.095.695	100.651.676	49	22
D	259.154	343.498	602.652	3.601.183	3.870.909	7.472.090	4	12
G	295.571	604.359	899.930	10.604.831	12.845.782	23.450.613	11	26
H	66.338	271.691	338.029	3.654.891	5.189.848	8.844.740	4	26
J	473.391	669.973	1.143.364	11.777.526	9.463.618	21.241.145	10	19
L	46.844	64.062	110.906	37.776.087	36.274.219	74.050.307	36	668
M	492.943	741.843	1.234.786	5.235.223	12.135.173	17.370.395	8	14
N	1.152.823	1.969.140	3.121.963	28.643.290	43.244.164	71.887.454	35	23
P	20.866	28.517	49.383	168.965	232.234	401.199	0	8
R	475.157	545.908	1.021.065	13.926.184	13.311.664	27.237.847	13	27
S	282.203	378.419	660.622	3.115.902	4.827.105	7.943.008	4	12
V	17.115	12.766	29.881	3.090.259	2.074.685	5.164.943	3	173
ostalo	135.530	195.313	330.843	2.962.824	3.857.026	6.819.852	3	21
SKUPAJ	7.080.109	9.924.751	17.004.860	211.553.033	239.528.840	451.081.875	219	27

Največje razlike v številu predpisanih receptov med spoloma so bile pri zdravilih iz skupine hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov (H), iz skupine zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (G) in iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje (N).

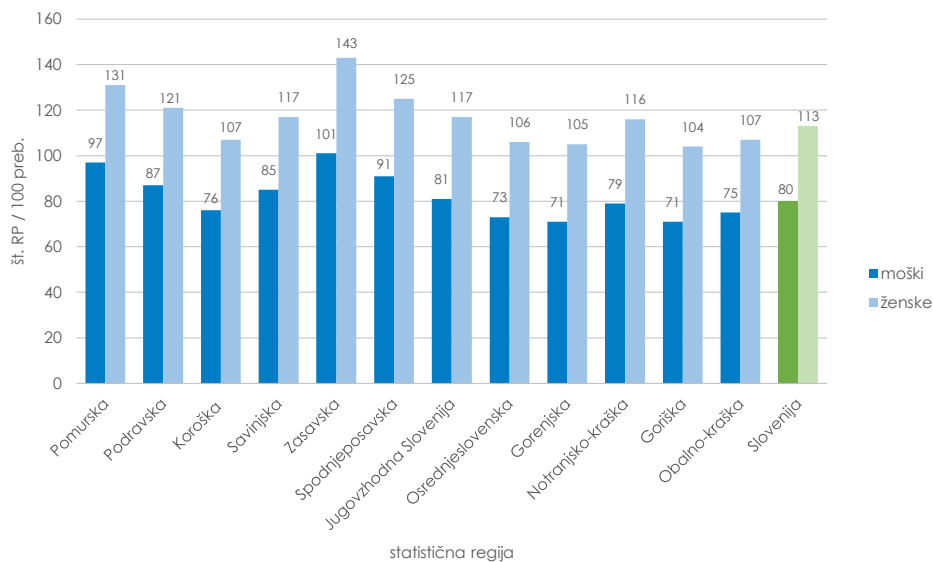

Slika 3.3: Število receptov / 1000 prebivalcev po ATC skupinah in spolu, Slovenija, 2013

Obstajajo razlike v predpisovanju zdravil iz posameznih skupin ATC klasifikacije po regijah in spolu. Podrobneje prikazujemo razlike v številu receptov /100 prebivalcev za zdravila iz skupin A, C in N.

Bolezni prebavil in presnove (skupina A)

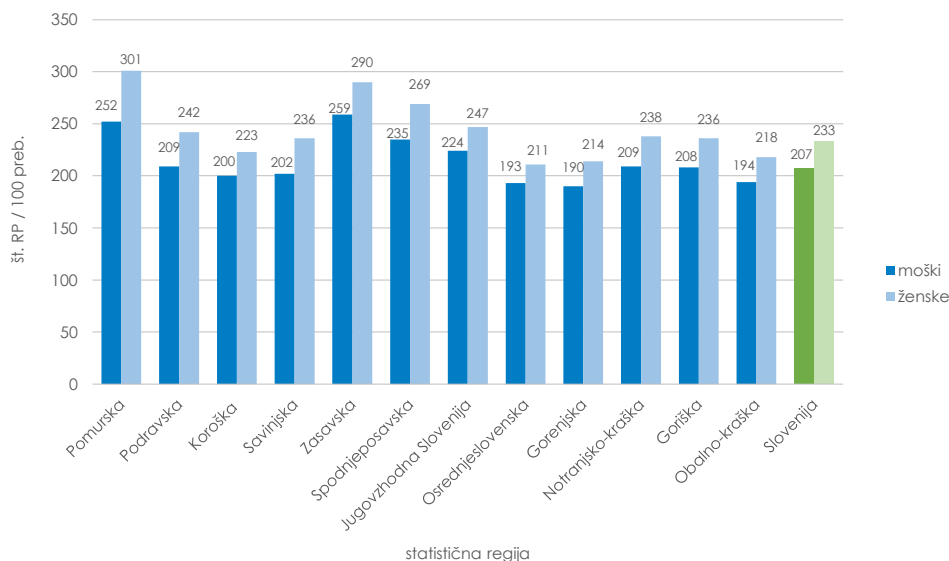
Povprečno je bilo na 100 prebivalcev predpisanih 113 receptov za bolezni prebavil in presnove za ženske in 80 receptov za moške, največ v zasavski regiji, 143 receptov, najmanj pa goriški regiji (104 receptov za ženske in 71 receptov za moške) (slika 3.4).

Slika 3.4: Število receptov /100 prebivalcev za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu, Slovenija, 2013

Bolezni srca in ožilja (skupina C)

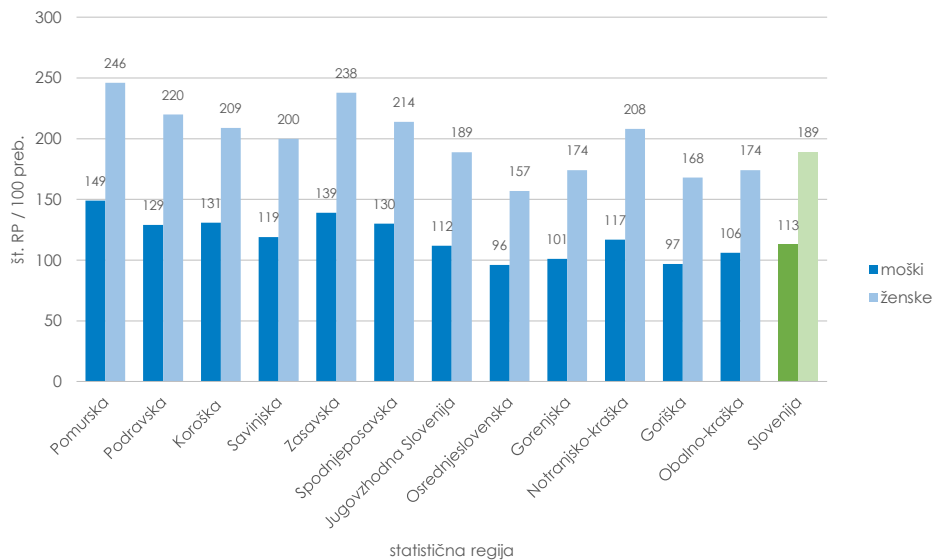
Povprečno je bilo predpisanih 233 receptov bolezni srca in ožilja za ženske in 207 receptov za moške, pri obeh spolih največ v pomurski regiji, sledita zasavska in spodnje posavska regija. Najmanj receptov je bilo predpisanih za moške na gorenjskem in za ženske v osrednjeslovenski regiji (slika 3.5).

Slika 3.5: Število receptov / 100 prebivalcev za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu, Slovenija, 2013

Bolezni živčevja (skupina N)

Povprečno je bilo predpisanih 189 receptov za zdravila z delovanjem na živčevje za ženske in 113 receptov za moške, pri obeh spolih največ v pomurski regiji, sledita zasavska in podravska regija. Najmanj receptov je bilo predpisanih tako za ženske kot za moške v osrednjeslovenski regiji (slika 3.6).

Slika 3.6: Število receptov /100 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu, Slovenija, 2013

3.2 Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in listah zdravil v letu 2013

Tabela 3.3 prikazuje število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po skupinah ATC klasifikacije. Prikazane vrednosti so celotni stroški za zdravila. Glede na to da se razvrstitev za posamezna zdravila preko leta spreminja, smo upoštevali razvrstitev zdravil na liste na dan 31.12.2013.

Recepti s predpisanimi zdravili razvrščenimi na pozitivne liste (lista P100, PC100, P70, PC70) so v letu 2013 predstavljali 55,5 %, z vmesnih list (lista V, VC) 41,6 %, recepti z nerazvrščenimi zdravili pa 2,9 % delež v številu receptov.

Pri večini ATC skupinah zdravil je bilo predpisanih največ zdravil z ene izmed pozitivnih list. Izjemi sta skupina A in skupina C, kjer je bilo predpisano največ zdravil iz ene izmed vmesnih list.

Delež vrednosti izdanih zdravil razvrščenih na pozitivno listo je 67,9 %, na vmesno listo 30,8 % ter nerazvrščenih zdravil 1,2 %.

Tabela 3.3: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po anatomskih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija 2013

ATC	Število receptov				Vrednost receptov (v EUR)			
	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ
A	1.991.934	938.925	1.010.526	42.483	49.892.491	33.558.764	15.906.234	427.493
B	938.754	860.400	51.637	26.717	28.654.116	25.382.777	2.943.971	327.368
C	4.530.748	2.059.139	2.409.000	62.609	100.651.676	41.420.538	58.492.663	738.475
D	602.652	432.838	59.183	110.631	7.472.090	5.928.549	775.394	768.147
G	899.930	483.963	370.415	45.552	23.450.614	9.543.507	12.436.000	1.471.107
H	338.029	332.195	3.812	2.022	8.844.739	7.106.845	1.678.550	59.344
J	1.143.364	1.112.575	12.670	18.119	21.241.145	20.701.598	369.840	169.707
L	110.906	109.224	1.417	265	74.050.307	72.067.354	1.931.226	51.727
M	1.234.786	161.867	1.054.164	18.755	17.370.395	3.442.343	13.754.856	173.196
N	3.121.963	1.676.592	1.389.664	55.707	71.887.455	51.300.309	19.874.993	712.153
P	49.383	48.068	0	1.315	401.199	386.183	0	15.016
R	1.021.065	615.575	346.759	58.731	27.237.848	22.085.518	4.782.895	369.435
S	660.622	421.701	215.423	23.498	7.943.008	6.010.989	1.807.855	124.164
V	29.881	7.284	18.767	3.830	5.164.943	2.885.419	2.274.124	5.400
SKUPAJ	16.674.017	9.260.346	6.943.437	470.234	444.262.023	301.820.693	137.028.601	5.412.732

Za večino skupin zdravil je bilo porabljenih več sredstev za zdravila s pozitivne liste.

Izjema so zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), kjer je bilo porabljenih 58,1 % sredstev za zdravila z vmesne liste, za bolezni sečil in splovi ter spolni hormoni (skupina G), kjer je bilo porabljenih 53,0 % sredstev za zdravila z vmesne liste ter za bolezni mišično - skeletnega sistema (skupina M), kjer je bilo porabljenih 79,2 % sredstev za zdravila z vmesne liste.

3.3 Predpisovanje zdravil po glavnih anatomskih skupinah in po statističnih regijah

Porabo zdravil prikazujemo v številu receptov in vrednosti izdanih zdravil, razdeljenih po glavnih skupinah ATC klasifikacije.

Največ, dobrih 4,5 milijona receptov je bilo predpisanih za bolezni srca in ožilja (C), 3,1 milijona receptov za bolezni živčevja (N), skoraj dva milijona za bolezni prebavil in presnove (A). Več kot milijon receptov je bilo predpisanih tudi za bolezni mišično-skeletnega sistema (M), za sistemsko zdravljenje infekcij (J) ter za antiparazitike, insekticide ter repelente (R).

Posebej prikazujemo vrednost izdanega recepta na enega prebivalca ter povprečno vrednost izdanega zdravila na en recept po glavnih skupinah ATC klasifikacije ter po statističnih regijah (tabela 3.4).

Najvišja vrednost izdanega recepta na enega prebivalca je bila v zasavski regiji (265 EUR), sledi pomurska regija (252 EUR) ter notranjsko-kraška regija s 234 EUR in podravska regija s 222 EUR. Najnižja vrednost izdanega recepta na prebivalca je v regiji Jugovzhodna Slovenija 207 EUR.

Najvišja povprečna vrednost izdanih zdravil na en recept je 29 EUR v goriški regiji, najnižja pa 24 EUR v spodnje-posavski regiji.

Tabela 3.4: Vrednost recepta na enega prebivalca ter vrednost izdanega zdravila na en recept po statističnih regijah, Slovenija, 2013

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																								
ATC	Pomurska		Podravska		Koroška		Savinjska		Zasavska		Spodnje-posavska		Jugovzhodna Slovenija		Osrednje-slovenska		Gorenjska		Notranjsko-kraška		Goriška		Obalno-kraška	
	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp
A	29	26	26	25	23	25	24	24	35	29	27	25	22	22	22	25	24	28	25	26	22	25	24	27
B	22	42	14	29	15	36	15	31	17	32	12	24	10	22	12	29	15	32	16	36	16	33	13	32
C	57	20	49	22	47	22	49	22	62	22	54	21	52	22	46	23	48	24	51	23	48	22	46	22
D	4	12	4	13	3	12	4	13	3	12	4	12	4	12	3	12	4	12	4	12	3	12	4	14
G	12	23	12	25	12	24	11	26	14	26	10	24	11	25	11	27	12	28	11	28	12	29	13	28
H	3	23	4	29	3	22	5	28	5	32	4	23	4	30	4	25	5	28	4	21	4	25	5	24
J	11	16	10	18	10	15	11	18	10	18	10	16	9	16	11	22	9	19	10	15	8	17	10	21
L	39	713	34	679	33	608	34	676	42	713	33	600	34	655	36	670	35	657	43	703	47	729	34	575
M	10	14	9	12	9	13	9	13	9	15	8	12	7	12	8	16	8	16	9	14	9	16	7	15
N	41	21	36	21	40	23	35	22	42	22	35	20	31	21	33	26	34	24	37	23	32	24	37	26
P	0	9	0	8	0	7	0	9	0	8	0	9	0	9	0	8	0	8	0	8	0	8	0	10
R	15	24	14	26	15	29	12	24	16	29	13	23	13	27	13	28	15	29	16	28	11	25	13	26
S	4	12	4	12	3	11	3	10	3	12	3	12	4	13	4	12	4	13	4	11	4	13	5	12
V	2	170	2	186	2	165	3	188	3	172	3	78	3	194	2	164	2	149	2	181	4	300	3	192
ostalo	4	18	3	19	3	19	4	20	4	21	3	20	3	20	3	22	4	22	3	21	2	23	3	21
SKUPAJ	252	25	222	25	219	26	219	26	265	28	218	24	207	25	209	28	219	28	234	27	223	29	217	28

Tabela 3.5 prikazuje število izdanih receptov na 100 prebivalcev po ATC skupinah i statističnih regijah. Največ receptov je predpisanih za bolezni srca in ožilja (220 receptov/100 prebivalcev), sledijo zdravila z delovanjem na živčevje (152 receptov/100 prebivalcev) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (97 receptov/100 prebivalcev).

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (B) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (53 receptov/100 prebivalcev) in v zasavski (52 receptov/100 prebivalcev). Tudi zdravila za zdravljenje bolezni srca in ožilja (C) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (277 receptov/100 prebivalcev) in v zasavski (275 receptov/100 prebivalcev).

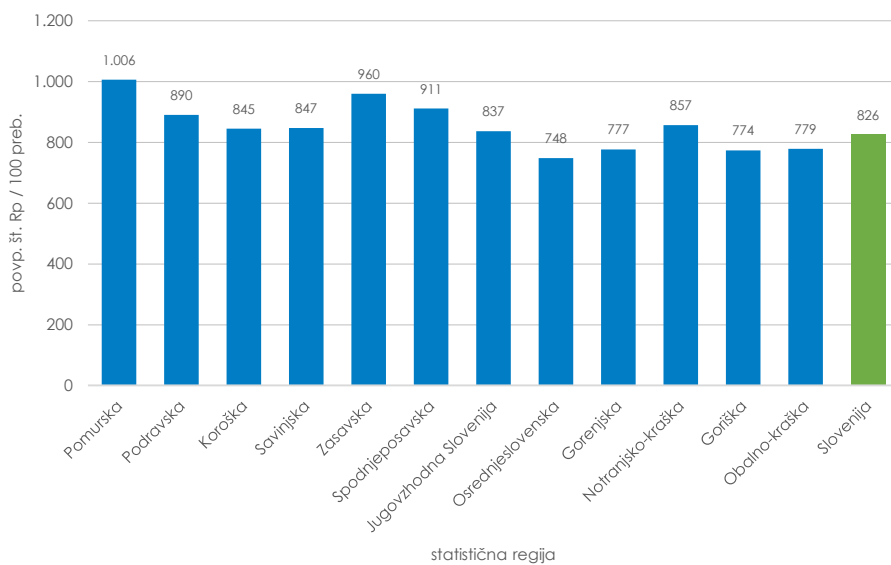
Velike razlike v pogostnosti predpisovanja so za zdravila z delovanjem na živčevje (N). Največ se ta zdravila predpisujejo v pomurski regiji (198 receptov/100 prebivalcev) in najmanj v osrednjeslovenski regiji (127 receptov/100 prebivalcev).

Zdravila za bolezni dihal (R) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (60 receptov/100 prebivalcev), najmanj v goriški (42 receptov/100 prebivalcev) in osrednjeslovenski regiji (45 receptov/100 prebivalcev).

Tabela 3.5: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija, 2013

ATC	STATISTIČNE REGIJE												
	Slovenija	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notransko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
A	97	114	104	92	101	123	108	99	90	88	98	87	91
B	46	53	50	41	48	52	49	44	41	46	44	48	41
C	220	277	226	212	219	275	252	236	202	202	223	222	206
D	29	34	31	25	30	26	31	31	28	29	32	25	28
G	44	52	48	48	44	54	42	43	40	42	39	42	44
H	16	13	13	15	17	16	15	15	18	17	19	17	20
J	56	69	58	67	60	56	64	58	50	50	62	48	50
L	5	5	5	6	5	6	6	5	5	5	6	6	6
M	60	72	75	70	64	61	66	59	50	53	63	58	48
N	152	198	175	170	160	189	172	150	127	138	162	133	140
P	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2
R	50	60	52	53	48	55	55	49	45	50	56	42	50
S	32	35	33	29	30	27	29	30	32	33	33	31	38
V	1	1	1	1	2	2	3	1	1	1	1	1	1
ostalo	16	20	17	15	17	18	15	14	15	20	15	11	13

V Sloveniji je povprečno število izdanih receptov na 100 prebivalcev 826. Največ receptov, skoraj 22 % nad slovenskim povprečjem je bilo predpisanih v pomurski regiji. Nad povprečjem so vse regije, razen osrednjeslovenske, gorenjske, goriške in obalno-kraške regije (Slika 3.7).

Slika 3.7: Povprečno število izdanih receptov na 100 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2013

Število izdanih receptov po ATC skupinah ter vrednost po statističnih regijah in spolu

Tabeli 3.6 in 3.7 podrobneje prikazujeta število izdanih receptov po ATC skupinah ter vrednost po statističnih regijah in spolu.

V pomurski regiji je bilo predpisanih 1,18 milijona receptov, v podravski je bilo predpisanih 2,8 milijona receptov, v koroški 609 tisoč, v savinjski 2,2 milijona, v zasavski 417 tisoč, v spodnje posavski 639 tisoč, v dolenski 1,19 tisoč, v osrednje slovenski 4 milijona, v gorenjski 1,58, v notranjsko kraški 448 tisoč, v goriški 920 tisoč ter obalno-kraški 871 tisoč receptov.

Največ receptov je bilo predpisanih iz skupine zdravil za zdravljenje bolezni srca in ožilja ter bolezni živčevja.

Tabela 3.6: Število izdanih receptov po ATC skupinah in spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2013

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Pomurska			Podravska			Koroška			Savinjska			Zasavska			Spodnje-posavska		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	56.158	78.693	134.851	138.523	198.033	336.556	27.591	38.524	66.115	109.791	151.936	261.727	21.549	31.775	53.324	32.217	43.628	75.845
B	28.852	33.363	62.215	75.565	85.020	160.585	14.951	14.946	29.897	58.878	66.456	125.334	10.873	11.593	22.466	15.791	18.572	34.363
C	145.650	181.489	327.139	334.839	394.562	729.401	72.518	80.073	152.591	263.081	306.982	570.063	55.274	64.279	119.553	83.157	93.824	176.981
D	16.337	23.285	39.622	42.316	57.705	100.021	7.706	10.459	18.165	34.029	44.177	78.206	4.642	6.549	11.191	9.516	12.319	21.835
G	14.737	46.107	60.844	44.146	109.986	154.132	9.536	25.341	34.877	36.397	78.420	114.817	6.588	16.770	23.358	11.342	18.100	29.442
H	3.440	12.467	15.907	9.162	34.175	43.337	2.305	8.447	10.752	8.931	36.082	45.013	1.351	5.663	7.014	2.228	8.542	10.770
J	32.965	48.149	81.114	77.854	109.873	187.727	20.400	27.789	48.189	65.287	90.622	155.909	10.177	14.088	24.265	18.840	26.436	45.276
L	2.732	3.660	6.392	7.060	9.152	16.212	1.718	2.250	3.968	5.624	7.444	13.068	955	1.577	2.532	1.730	2.143	3.873
M	34.612	50.758	85.370	98.169	143.687	241.856	21.455	29.097	50.552	69.117	97.341	166.458	10.325	16.064	26.389	18.896	27.707	46.603
N	85.928	148.094	234.022	206.291	358.658	564.949	47.415	74.879	122.294	154.871	260.586	415.457	29.626	52.758	82.384	45.800	74.734	120.534
P	1.079	1.668	2.747	3.031	4.192	7.223	526	628	1.154	2.475	3.621	6.096	313	385	698	806	1.055	1.861
R	32.993	38.162	71.155	78.976	90.165	169.141	17.941	20.121	38.062	58.243	66.790	125.033	10.883	13.124	24.007	18.618	20.111	38.729
S	18.343	22.891	41.234	46.409	60.835	107.244	9.354	11.338	20.692	34.164	43.911	78.075	5.381	6.481	11.862	9.344	11.199	20.543
V	778	627	1.405	2.417	1.664	4.081	528	323	851	2.313	1.651	3.964	540	334	874	1.132	1.243	2.375
ostalo	9.637	13.444	23.081	21.408	32.310	53.718	4.719	6.355	11.074	18.458	26.491	44.949	3.319	4.414	7.733	4.388	6.103	10.491
SKUPAJ	484.241	702.857	1.187.098	1.186.166	1.690.017	2.876.183	258.663	350.570	609.233	921.659	1.282.510	2.204.169	171.796	245.854	417.650	273.805	365.716	639.521

Tabela 3.6 se nadaljuje ...

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE

ATC	Jugovzhodna Slovenija			Osrednjeslovenska			Gorenjska			Notranjsko-kraška			Goriška			Obalno-kraška		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	58.224	82.631	140.855	192.832	293.258	486.090	71.807	108.001	179.808	20.978	30.185	51.163	42.153	61.811	103.964	41.767	59.869	101.636
B	29.822	32.442	62.264	104.517	117.689	222.206	43.647	49.407	93.054	11.297	11.866	23.163	26.332	30.452	56.784	22.761	23.662	46.423
C	160.567	175.072	335.639	511.780	583.501	1.095.281	191.633	220.521	412.154	55.164	61.906	117.070	123.721	140.567	264.288	107.914	122.674	230.588
D	19.341	24.664	44.005	65.272	86.148	151.420	25.531	34.010	59.541	7.386	9.387	16.773	13.190	17.017	30.207	13.888	17.778	31.666
G	23.213	38.539	61.752	74.037	140.725	214.762	28.949	57.469	86.418	8.258	12.318	20.576	18.954	30.502	49.456	19.414	30.082	49.496
H	4.717	16.727	21.444	17.227	79.273	96.500	7.008	27.798	34.806	2.035	7.992	10.027	3.941	16.664	20.605	3.993	17.861	21.854
J	34.898	47.257	82.155	110.103	161.628	271.731	41.447	60.002	101.449	13.907	18.398	32.305	24.264	32.980	57.244	23.249	32.751	56.000
L	3.355	3.977	7.332	11.500	17.714	29.214	4.638	6.118	10.756	1.435	1.797	3.232	3.128	4.527	7.655	2.969	3.703	6.672
M	35.301	48.533	83.834	102.179	168.892	271.071	42.523	64.902	107.425	12.915	20.047	32.962	26.837	42.200	69.037	20.614	32.615	53.229
N	80.376	134.004	214.380	253.076	434.383	687.459	101.898	179.145	281.043	30.804	53.966	84.770	57.400	100.385	157.785	59.338	97.548	156.886
P	1.740	2.093	3.833	6.438	8.523	14.961	2.125	3.093	5.218	539	720	1.259	798	1.165	1.963	996	1.374	2.370
R	32.955	37.009	69.964	112.843	133.150	245.993	48.277	54.422	102.699	13.783	15.768	29.551	23.949	26.459	50.408	25.696	30.627	56.323
S	18.823	24.579	43.402	69.929	103.111	173.040	28.535	39.480	68.015	7.384	9.652	17.036	16.148	20.602	36.750	18.389	24.340	42.729
V	1.254	810	2.064	4.555	3.341	7.896	1.482	1.242	2.724	393	289	682	849	570	1.419	874	672	1.546
ostalo	8.381	11.561	19.942	33.924	49.737	83.661	16.393	24.086	40.479	3.365	4.747	8.112	5.467	7.587	13.054	6.071	8.478	14.549
SKUPAJ	512.967	679.898	1.192.865	1.670.212	2.381.073	4.051.285	655.893	929.969	1.585.589	189.643	259.038	448.681	387.131	533.488	920.619	367.933	504.034	871.967

Tabela 3.7: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2013

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Pomurska			Podravska			Koroška			Savinjska			Zasavska			Spodnje-posavska		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	1.604.667	1.853.276	3.457.943	1.604.667	1.853.276	3.479.087	769.430	853.005	1.622.436	3.083.573	3.256.908	6.340.482	732.772	803.953	1.536.725	925.538	965.051	1.890.589
B	1.435.372	1.152.609	2.587.981	1.435.372	1.152.609	2.584.256	606.331	478.687	1.085.018	2.059.081	1.869.548	3.928.628	357.642	368.046	725.688	438.453	390.694	826.147
C	3.103.773	3.582.908	6.686.681	3.103.773	3.582.908	6.723.142	1.619.961	1.789.911	3.409.872	6.027.247	6.731.731	12.758.978	1.295.985	1.386.368	2.682.353	1.865.810	1.928.087	3.793.897
D	225.029	269.654	494.683	225.029	269.654	494.683	105.673	116.139	221.811	512.464	529.942	1.042.406	63.954	75.477	139.431	132.574	127.537	260.111
G	554.404	860.656	1.415.060	554.404	860.656	1.415.060	335.811	512.805	848.615	1.279.990	1.710.115	2.990.105	239.148	376.042	615.191	359.136	352.726	711.862
H	169.801	198.762	368.563	169.801	198.762	368.563	91.719	145.253	236.972	557.403	722.033	1.279.437	53.327	168.300	221.627	103.415	144.022	247.437
J	693.140	597.609	1.290.748	693.140	597.609	1.290.748	362.017	339.820	701.837	1.496.939	1.327.132	2.824.071	246.898	193.199	440.188	366.915	342.400	709.315
L	2.226.832	2.333.543	4.560.375	2.226.832	2.333.543	4.560.375	1.155.089	1.256.247	2.411.336	4.499.215	4.331.935	8.831.150	825.964	980.290	1.806.254	1.240.973	1.081.785	2.322.758
M	436.238	734.690	1.170.928	436.238	734.690	1.170.928	225.177	440.214	665.390	707.605	1.506.006	2.213.612	121.241	262.814	384.055	175.473	376.501	551.973
N	1.918.778	2.883.161	4.801.939	1.918.778	2.883.161	4.801.939	1.159.768	1.706.386	2.866.154	3.578.434	5.631.089	9.209.522	742.262	1.084.303	1.826.565	1.022.248	1.417.966	2.440.214
P	9.637	13.980	23.617	9.637	13.980	23.617	3.578	4.353	7.931	21.075	30.813	51.888	2.382	3.085	5.467	7.605	9.767	17.373
R	926.828	808.803	1.735.630	926.828	808.803	1.735.630	582.156	531.813	1.113.970	1.524.400	1.471.295	2.995.695	342.928	346.781	689.710	472.659	409.932	882.591
S	202.338	282.901	485.239	202.338	282.901	485.239	97.911	133.911	231.823	320.030	488.053	808.083	59.748	80.253	140.001	100.510	136.546	237.056
V	145.653	92.754	238.407	145.653	92.754	238.407	93.605	47.094	140.699	463.361	281.814	745.174	85.445	64.636	150.081	83.081	101.860	184.940
ostalo	183.258	231.971	415.229	183.258	231.971	415.229	98.744	109.263	208.007	405.743	507.145	912.888	79.626	84.630	164.256	96.038	112.293	208.331
SKUPAJ	13.835.748	15.897.277	29.733.023	13.835.748	15.897.277	29.733.023	7.306.970	8.464.901	15.771.871	26.536.560	30.395.559	56.932.119	5.249.413	6.278.177	11.527.592	7.390.428	7.897.167	15.287.594

Tabela 3.7 se nadaljuje ...

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE

ATC	Jugovzhodna Slovenija			Osrednjeslovenska			Gorenjska			Notranjsko-kraška			Goriška			Obalno-kraška		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	1.529.954	1.620.169	3.150.123	5.608.176	6.309.587	11.917.763	2.318.107	2.671.193	4.989.300	618.700	689.586	1.308.286	1.198.912	1.389.331	2.588.244	1.292.338	1.419.175	2.711.513
B	688.176	671.386	1.359.562	3.157.491	3.262.773	6.420.263	1.615.364	1.349.991	2.965.355	462.905	362.448	825.353	944.699	911.875	1.856.574	706.418	779.872	1.486.290
C	3.706.731	3.707.090	7.413.820	12.073.629	12.770.986	24.844.615	4.737.258	5.007.398	9.744.656	1.274.628	1.379.741	2.654.369	2.828.305	2.939.506	5.767.811	2.535.949	2.635.533	5.171.482
D	260.762	259.651	520.413	846.981	940.436	1.787.416	348.075	381.873	729.948	102.604	105.785	208.389	172.127	184.069	356.196	213.249	222.480	435.729
G	758.081	785.752	1.543.833	2.636.139	3.081.219	5.717.358	1.094.109	1.299.780	2.393.889	295.789	276.588	572.377	757.954	665.067	1.423.022	681.097	719.631	1.400.727
H	220.987	416.427	637.414	966.559	1.417.313	2.383.873	432.105	543.463	975.568	116.297	97.371	213.667	247.902	266.174	514.076	186.380	336.028	522.409
J	743.624	543.790	1.287.414	3.524.512	2.548.075	6.072.587	1.060.979	873.291	1.934.270	284.471	214.907	499.378	458.449	539.224	997.673	642.846	512.407	1.155.253
L	2.386.648	2.413.408	4.800.056	10.153.707	9.407.631	19.561.337	3.685.885	3.376.856	7.062.741	1.191.984	1.081.243	2.273.227	2.797.553	2.779.189	5.576.742	1.959.607	1.877.404	3.837.011
M	350.106	663.537	1.013.644	1.107.641	3.194.236	4.301.877	468.920	1.198.087	1.667.007	122.783	333.302	456.085	322.024	790.800	1.112.825	246.548	565.632	812.180
N	1.727.697	2.694.217	4.421.915	7.190.760	10.617.530	17.808.290	2.783.380	4.093.084	6.876.464	734.960	1.203.621	1.938.581	1.525.818	2.322.700	3.848.518	1.667.881	2.429.449	4.097.331
P	16.184	18.800	34.984	48.060	66.059	114.119	16.890	25.066	41.956	3.886	5.680	9.567	6.085	9.075	15.159	9.891	13.036	22.927
R	973.690	940.520	1.914.211	3.435.411	3.446.887	6.882.298	1.530.016	1.493.070	3.023.086	426.179	388.357	814.536	695.075	567.658	1.262.733	721.728	731.466	1.453.194
S	217.392	345.218	562.609	783.596	1.336.739	2.120.335	340.245	534.949	875.193	75.089	116.447	191.536	194.322	265.426	459.748	209.101	322.137	531.239
V	218.959	180.838	399.797	746.827	546.945	1.293.773	236.930	169.403	406.332	62.047	61.237	123.284	262.701	163.692	426.393	199.796	96.903	296.699
ostalo	184.256	224.493	408.749	771.725	1.047.590	1.819.315	375.161	527.003	902.164	74.920	96.358	171.279	135.601	159.701	295.303	135.365	172.477	307.842
SKUPAJ	13.983.247	15.485.296	29.468.544	53.051.214	59.994.006	113.045.219	21.043.424	23.544.507	44.587.929	5.847.242	6.412.671	12.259.914	12.547.527	13.953.487	26.501.017	11.408.194	12.833.630	24.241.826

3.4 Predpisovanje zdravil po glavnih anatomske skupinah po starostnih skupinah in spolu

Tabeli 3.8 in 3.9 prikazujeta število izdanih receptov ter vrednost zdravil glede na starostne skupine in spol prebivalcev, katerim so bila izdana zdravila iz posameznih ATC skupin.

Pogostnost predpisovanja zdravil je v večini starostnih skupinah večja za žensko populacijo. Izjema so starostne skupine 0 do 4 let, 5 do 9 let in 10 do 14 let, v katerih prejemajo moški zdravila pogosteje kot ženske.

Stroški za zdravila so večji za ženske, z izjemo stroškov za zdravila v starostnih skupinah 0 do 4 let, 5 do 9 let, 10 do 14 let, 50 do 59 let in 60 do 69 let. Tudi po 69 letu so stroški za zdravila na enega prebivalca večji za moške, v absolutnih številkah pa so zaradi manjšega števila moških nižji kot za žensko populacijo.

Tabela 3.8: Število izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2013

STAROSTNE SKUPINE																					
ATC	0–4 let			5–9 let			10–14 let			15–19 let			20–29 let			30–39 let			40–49 let		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	35.725	37.747	73.472	4.399	4.533	8.932	4.816	6.474	11.290	5.451	10.398	15.849	17.725	29.549	47.274	36.865	50.229	87.094	70.592	84.448	155.040
B	4.209	3.139	7.348	626	569	1.195	420	883	1.303	735	2.822	3.557	2.575	16.530	19.105	6.508	24.804	31.312	19.814	24.741	44.555
C	626	276	902	702	409	1.111	958	677	1.635	1.707	1.260	2.967	8.203	6.273	14.476	38.079	22.283	60.362	146.690	98.747	245.437
D	22.954	20.881	43.835	10.620	9.885	20.505	9.419	11.425	20.844	16.205	18.200	34.405	21.119	33.494	54.613	24.671	34.451	59.122	28.118	39.371	67.489
G	547	131	678	166	205	371	214	1.161	1.375	366	46.693	47.059	2.100	183.965	186.065	4.750	143.666	148.416	10.272	105.529	115.801
H	539	324	863	2.136	1.706	3.842	1.342	1.306	2.648	963	1.999	2.962	2.775	11.356	14.131	5.649	26.686	32.335	7.379	36.012	43.391
J	67.058	59.884	126.942	39.239	39.335	78.574	16.852	18.155	35.007	15.513	24.572	40.085	35.670	65.898	101.568	55.481	90.609	146.090	51.239	82.982	134.221
L	167	109	276	213	257	470	319	387	706	367	449	816	1.429	1.670	3.099	3.514	4.512	8.026	4.852	8.994	13.846
M	18.022	14.647	32.669	8.684	7.564	16.248	4.519	5.353	9.872	6.722	11.225	17.947	25.214	32.503	57.717	47.529	59.516	107.045	69.181	103.060	172.241
N	52.185	46.997	99.182	21.123	19.695	40.818	16.534	12.722	29.256	13.783	16.884	30.667	58.887	57.319	116.206	120.387	127.155	247.542	143.335	226.047	369.402
P	2.410	2.462	4.872	2.617	2.958	5.575	1.021	1.173	2.194	463	666	1.129	1.190	2.538	3.728	2.684	4.508	7.192	2.995	4.283	7.278
R	52.318	39.322	91.640	31.243	22.532	53.775	22.559	17.005	39.564	16.403	18.477	34.880	29.488	39.460	68.948	42.235	54.482	96.717	43.204	68.515	111.719
S	44.078	38.630	82.708	16.024	14.013	30.037	8.331	7.745	16.076	6.254	7.335	13.589	15.135	16.933	32.068	23.351	24.975	48.326	24.353	29.475	53.828
V	2.326	1.922	4.248	743	555	1.298	796	622	1.418	615	524	1.139	781	765	1.546	1.164	1.091	2.255	923	816	1.739
ostalo	27.943	25.067	53.010	7.476	8.068	15.544	4.117	4.864	8.981	3.627	4.998	8.625	5.702	9.984	15.686	7.581	11.827	19.408	10.342	15.929	26.271
SKUPAJ	331.107	291.538	622.645	146.011	132.284	278.295	92.217	89.952	182.169	89.174	166.502	255.676	227.993	508.237	736.230	420.448	680.794	1.101.242	633.309	928.949	1.562.258

Tabela 3.8 se nadaljuje ...

STAROSTNE SKUPINE

ATC	50–59 let			60–69 let			70–79 let			80–84 let			85 let +			Nedef.		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	168.827	182.410	351.237	216.297	248.185	464.482	170.707	286.191	456.898	53.311	126.631	179.942	28.528	111.250	139.778	347	299	646
B	74.483	47.821	122.304	130.865	88.284	219.149	132.756	142.100	274.856	45.059	75.035	120.094	24.989	68.565	93.554	247	175	422
C	450.359	349.162	799.521	649.787	592.579	1.242.366	553.810	744.252	1.298.062	167.863	335.582	503.445	85.998	273.526	359.524	516	424	940
D	39.633	52.065	91.698	40.220	46.603	86.823	31.069	42.754	73.823	9.403	18.174	27.577	5.272	15.740	21.012	451	455	906
G	38.110	54.062	92.172	84.948	32.573	117.521	100.566	22.103	122.669	33.072	7.170	40.242	18.428	4.937	23.365	2.032	2.164	4.196
H	11.646	56.096	67.742	14.978	61.275	76.253	12.946	46.907	59.853	3.993	17.071	21.064	1.933	10.713	12.646	59	240	299
J	62.650	95.142	157.792	59.213	74.243	133.456	44.971	63.054	108.025	15.435	27.823	43.258	9.645	27.893	37.538	425	383	808
L	7.803	14.342	22.145	10.201	14.948	25.149	11.435	11.719	23.154	4.482	3.938	8.420	2.048	2.714	4.762	14	23	37
M	113.577	149.546	263.123	102.170	133.045	235.215	69.027	132.054	201.081	18.873	53.957	72.830	9.255	39.137	48.392	170	236	406
N	216.799	349.067	565.866	209.021	320.511	529.532	186.707	382.280	568.987	69.038	204.282	273.320	43.778	204.447	248.225	1.226	1.734	2.960
P	2.997	4.033	7.030	2.476	2.904	5.380	1.436	1.896	3.332	375	611	986	172	442	614	30	43	73
R	64.539	91.020	155.559	73.975	76.586	150.561	64.633	66.307	130.940	21.948	28.304	50.252	12.333	23.685	36.018	279	213	492
S	33.509	46.907	80.416	41.323	59.266	100.589	44.394	73.799	118.193	16.020	32.094	48.114	9.233	27.033	36.266	198	214	412
V	2.271	1.276	3.547	3.296	1.731	5.027	2.935	2.091	5.026	894	812	1.706	361	558	919	10	3	13
ostalo	16.596	24.412	41.008	19.303	25.884	45.187	19.457	30.597	50.054	8.259	16.142	24.401	5.010	17.429	22.439	117	112	299
SKUPAJ	1.303.799	1.517.361	2.821.160	1.658.073	1.778.617	3.436.690	1.446.849	2.048.104	3.494.953	468.025	947.626	1.415.651	256.983	828.069	1.085.052	6.121	6.718	12.839

Tabela 3.9: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2013

STAROSTNE SKUPINE																					
ATC	0–4 let			5–9 let			10–14 let			15–19 let			20–29 let			30–39 let			40–49 let		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	178.855	181.036	359.892	66.327	73.746	140.072	101.918	175.589	277.507	167.830	225.936	393.766	527.089	558.774	1.085.864	1.040.135	995.107	2.035.242	2.144.411	1.885.660	4.030.070
B	42.973	28.609	71.582	7.627	14.239	21.866	6.662	15.148	21.810	28.756	59.696	88.325	261.193	467.396	728.590	1.328.440	660.496	1.988.936	1.157.423	868.399	2.025.821
C	14.062	7.232	21.294	64.975	24.478	89.454	97.196	49.578	146.774	63.510	114.957	177.544	227.107	394.394	621.502	856.876	498.176	1.355.052	3.493.051	2.079.863	5.572.914
D	184.712	171.499	356.211	86.156	91.528	177.683	102.059	125.424	277.483	253.242	227.957	481.199	343.267	409.081	752.348	400.310	406.509	806.820	457.396	471.156	928.552
G	16.157	2.869	19.025	17.697	14.206	31.903	12.011	26.084	38.094	13.856	835.172	849.028	79.575	3.204.101	3.283.675	184.213	2.803.765	2.987.978	380.653	2.146.442	2.527.095
H	56.764	29.213	85.977	314.486	290.981	605.467	462.706	352.186	814.892	220.002	84.621	304.623	104.794	139.894	244.688	170.809	361.990	532.799	376.915	588.046	964.963
J	698.689	636.576	1.335.265	508.887	507.024	1.015.911	203.518	298.950	502.468	257.553	334.937	592.490	869.330	802.243	1.671.574	1.978.391	1.232.085	3.210.476	2.055.886	1.180.198	3.236.084
L	24.785	19.366	44.151	49.570	75.558	125.128	267.879	175.615	443.494	242.568	365.176	607.743	1.466.707	1.884.913	3.351.620	4.210.313	4.638.468	8.848.782	5.494.463	7.218.176	12.712.638
M	84.583	70.427	155.011	44.657	39.538	84.196	24.959	28.583	53.542	33.196	56.898	90.093	139.573	178.423	317.997	305.970	397.990	703.959	565.208	894.721	1.459.930
N	266.530	243.476	510.006	216.349	151.142	367.491	441.456	179.967	621.423	336.832	340.758	499.590	1.924.745	1.367.009	3.291.754	3.302.611	3.121.236	6.423.847	3.698.959	5.516.351	9.215.310
P	23.592	24.336	47.928	26.234	29.489	55.723	10.406	11.912	22.318	4.365	5.800	10.165	9.284	19.549	28.832	20.211	34.981	55.192	21.407	32.765	54.171
R	530.532	355.557	886.090	363.843	235.171	599.014	295.758	241.714	537.473	250.405	250.922	501.327	552.182	616.309	1.168.490	914.220	971.512	1.885.733	1.079.071	1.485.274	2.564.345
S	210.652	183.867	394.519	91.553	75.120	166.672	55.993	48.855	104.848	43.569	47.900	91.469	103.479	117.005	220.484	169.985	184.874	354.858	219.659	294.639	514.297
V	298.154	212.497	510.651	124.536	89.961	214.498	150.473	81.732	232.206	159.671	133.715	293.386	172.295	130.653	302.948	217.953	157.080	375.034	195.460	152.392	347.851
ostalo	601.417	516.532	1.117.949	198.420	191.840	390.260	133.515	148.023	281.538	78.584	106.071	184.655	128.859	186.681	315.541	157.013	224.118	381.131	230.542	309.844	540.386
SKUPAJ	3.232.457	2.683.092	5.915.551	2.181.317	1.904.021	4.085.338	2.366.509	1.959.360	4.325.870	2.153.939	3.189.465	5.343.403	6.909.479	10.476.425	17.385.907	15.257.450	16.688.387	31.945.839	21.570.504	25.123.926	46.694.427

Tabela 3.9 se nadaljuje ...

STAROSTNE SKUPINE

ATC	50–59 let			60–69 let			70–79 let			80–84 let			85 let +			Nedef.		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	5.464.785	4.292.970	9.757.755	7.045.195	6.196.444	13.241.639	4.936.823	6.748.050	11.684.873	1.340.766	2.745.730	4.086.496	630.887	2.152.441	2.783.329	7.857	8.127	15.986
B	2.222.130	1.500.236	3.722.367	3.464.876	2.517.463	5.982.339	4.053.458	3.895.898	7.949.358	1.451.727	2.018.066	3.469.793	755.604	1.817.509	2.573.113	6.139	4.080	10.215
C	11.034.395	8.077.758	19.112.153	15.343.360	13.250.641	28.594.001	12.240.568	15.817.325	28.057.893	3.449.553	6.691.240	10.140.793	1.661.948	5.083.686	6.745.634	9.381	7.291	16.668
D	626.108	629.538	1.255.690	576.009	544.471	1.120.480	400.200	448.352	848.552	106.200	185.213	291.413	56.915	154.172	211.089	8.609	5.964	14.570
G	1.332.725	1.385.783	2.718.508	3.096.081	1.063.014	4.159.094	3.566.770	861.843	4.428.614	1.181.243	273.924	1.455.168	629.225	154.910	784.134	94.625	73.669	168.297
H	667.821	869.582	1.537.403	587.200	1.156.763	1.743.963	555.436	864.092	1.419.528	102.036	285.958	387.994	33.542	152.483	186.025	2.380	14.039	16.418
J	2.236.608	1.547.995	3.784.603	1.778.942	1.309.749	3.088.691	811.631	877.580	1.689.212	236.036	373.742	609.778	137.899	358.967	496.865	4.156	3.572	7.727
L	8.473.854	8.188.171	16.662.024	8.341.711	6.886.125	15.227.836	6.932.903	5.132.653	12.065.557	1.750.434	1.115.934	2.866.368	519.789	572.982	1.092.770	1.111	1.082	2.194
M	1.129.299	1.814.401	2.943.700	1.278.159	2.539.270	3.817.429	1.096.646	3.475.170	4.571.816	364.107	1.561.732	1.925.839	166.618	1.073.242	1.239.859	2.248	4.778	7.025
N	5.134.186	7.630.680	12.764.867	5.017.314	6.655.078	11.672.392	5.294.473	8.421.875	13.716.354	1.843.113	4.725.252	6.568.365	1.146.014	4.865.846	6.011.860	20.702	25.494	46.195
P	21.170	28.451	49.621	16.847	21.042	37.889	10.641	14.796	25.437	2.913	4.639	7.553	1.487	3.855	5.342	408	619	1.029
R	2.23.570	2.506.209	4.729.779	3.134.143	2.492.539	5.626.478	3.032.479	2.366.533	5.399.011	1.009.549	1.036.211	2.045.760	537.472	751.480	1.288.952	2.960	2.437	5.398
S	405.554	630.696	1.036.251	638.801	978.539	1.617.340	745.587	1.263.519	2.009.106	265.424	540.064	805.488	164.273	459.676	623.948	1.373	2.351	3.727
V	389.426	198.353	587.778	547.005	309.005	856.011	571.259	348.990	920.249	181.586	161.808	343.394	82.067	98.340	180.407	374	159	529
ostalo	340.307	481.070	821.377	414.901	493.892	908.793	420.382	587.111	1.007.492	161.527	295.796	457.322	95.182	314.184	409.366	2.175	1.864	4.042
SKUPAJ	41.701.938	39.781.938	81.483.876	51.280.544	46.413.831	97.694.375	44.669.262	51.123.787	95.793.052	13.446.214	22.015.309	35.461.524	6.618.922	18.013.773	24.632.693	164.498	155.526	320.020

3.5 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije

V letu 2013 je najpogosteje predpisana učinkovina paracetamol, sledi ji acetilsalicilna kislina.

Med prvimi desetimi so kar tri učinkovine iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja, in sicer selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev (bisoprolol), zaviralec angiotenzinske konvertaze (perindopril) ter atorvastatin iz skupine zdravil za spreminjanje serumskih lipidov.

Tabela 3.10: Najpogosteje predpisane učinkovine, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	% v štev. Rp
N02BE01	paracetamol	626.674	3,7
B01AC06	acetilsalicilna kislina	551.673	3,2
C07AB07	bisoprolol	421.349	2,5
M01AB05	diklofenak	402.144	2,4
A02BC02	pantoprazol	391.325	2,3
C09AA04	perindopril	333.024	2,0
M01AE02	naproksen	309.785	1,8
N02AX52	tramadol, kombinacije	301.087	1,8
C10AA05	atorvastatin	292.856	1,7
J01CR02	amoksicilin + zav.laktamaz beta	283.031	1,7
SKUPAJ		3.912.948	23,1

Tabela 3.11: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	% v vred. Rp
L04AB04	adalimumab	11.628.911	2,6
C10AA07	rosuvastatin	11.252.336	2,5
C09AA04	perindopril	7.734.971	1,7
C10AA05	atorvastatin	6.627.540	1,5
C09BA04	perindopril in diuretiki	6.004.226	1,3
R03AK06	salmeterol in druge učinkovine	5.914.721	1,3
L04AX04	lenalidomid	5.119.735	1,1
A10AD05	insulin aspart	5.063.193	1,1
A02BC02	pantoprazol	4.797.530	1,1
L01XX28	imatinib	4.592.593	1,0
SKUPAJ		68.735.756	15,2

3.6 Poraba zdravil po ATC klasifikaciji prikazana v številu definiranih dnevni odmerkov in DID

V tabeli 3.12 prikazujemo trend porabe zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih ter številu definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan (DID), od leta 2009 do leta 2013.

Vidimo porast števila DDD v skoraj vseh skupinah, razen v skupini G (zdravila za bolezn sečil in splovi ter spolni hormoni), v skupini M (zdravila za bolezn mišično skeletnega sistema) ter v skupini J (zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij), kjer je stanje praktično nespremenjeno.

Tabela 3.12: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2013

	DDD 2009	DDD 2010	DDD 2011	DDD 2012	DDD 2013
A	111.030.704	120.169.134	128.344.628	133.915.200	138.680.372
B	59.810.885	62.517.807	65.402.517	68.525.672	72.387.825
C	374.822.500	391.755.325	400.612.684	406.488.850	412.681.448
D	29.438.435	29.596.482	31.247.441	29.845.633	30.857.795
G	73.206.444	72.586.731	72.210.951	70.877.518	71.541.472
H	12.960.945	13.751.122	14.801.951	15.377.207	16.179.821
J	11.416.049	11.451.139	11.566.191	11.497.778	11.695.344
L	6.413.751	6.848.815	7.408.899	8.003.001	8.665.494
M	46.473.029	46.052.367	46.648.429	45.158.021	44.054.560
N	91.335.826	95.470.927	100.563.381	101.621.554	105.340.959
P	150.638	166.883	251.413	247.938	270.732
R	46.550.156	48.212.738	49.291.712	48.826.902	50.665.569
S	12.532.712	13.262.745	13.872.869	14.166.807	14.617.204
V	144.168	164.439	219.451	281.552	327.779

V tabeli 3.13 prikazujemo število definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan.

Podatki o porabi zdravil v DDD/1000 prebivalcev na dan so uporabni tudi za mednarodne primerjave, kot tudi za ugotavljanje trendov predpisovanja količine učinkovin iz posameznih skupin zdravil.

Podrobnejši podatki o porabi zdravil na vseh petih nivojih ATC klasifikacije, izraženo v definiranih dnevni odmerkih in stroške za zdravila so prikazani v nadaljevanju.

Tabela 3.13: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2013

	DID 2009	DID 2010	DID 2011	DID 2012	DID 2013
A	148,94	160,66	171,32	178,43	184,52
B	80,23	83,58	87,30	91,30	96,31
C	502,81	523,75	534,75	541,60	549,09
D	39,49	39,57	41,71	39,77	41,06
G	98,20	97,04	96,39	94,44	95,19
H	17,39	18,38	19,76	20,49	21,53
J	15,31	15,31	15,44	15,32	15,56
L	8,60	9,16	9,89	10,66	11,53
M	62,34	61,57	62,27	60,17	58,62
N	122,52	127,64	134,23	135,40	140,16
P	0,20	0,22	0,34	0,33	0,36
R	62,45	64,46	65,80	65,06	67,41
S	16,81	17,73	18,52	18,88	19,45
V	0,19	0,22	0,29	0,38	0,44

4. PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE

Tatja Kostnapfel Rihtar, Aleš Korošec, Tone Hribovšek

4.1 A Zdravila za bolezni prebavil in presnove

Zdravila za bolezni prebavil in presnove so razvrščena v 16 podskupin:

- A01 zdravila v zobozdravstvu
- A02 zdravila za kislinsko pogojene bolezni
- A03 zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj
- A04 antiemetiki in zdravila proti slabosti
- A05 zdravila za bolezni žolča in jeter
- A06 odvajala
- A07 antidiaroiiki, protivnetna in protimikrobna zdravila
- A08 zaviralci apetita, brez dietnih pripravkov
- A09 digestivi, vključno z encimi
- A10 zdravila za zdravljenje diabetesa
- A11 vitamini
- A12 minerali
- A13 toniki
- A14 anaboliki za sistemsko zdravljenje
- A15 spodbujevalci apetita
- A16 druga zdravila za bolezni prebavil in presnove

Tabela 4.1: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin A01-A16, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A	1.991.934	100	100	49.892.491	95	25,05	968	138.680.372	184,52
A01	22.186	1,1	89	195.464	57	8,81	11	208.378	0,28
A02	828.897	41,6	100	12.219.176	88	14,74	403	44.368.605	59,03
A03	53.101	2,7	64	464.395	61	8,75	26	1.026.917	1,37
A04	6.028	0,3	98	496.750	92	82,41	3	41.280	0,05
A05	4.508	0,2	111	250.826	107	55,64	2	278.732	0,37
A06	108.715	5,5	105	1.042.786	99	9,59	53	8.906.599	11,85
A07	44.254	2,2	103	2.939.871	104	66,43	21	2.310.101	3,07
A08	323	0,0	104	24.530	88	75,94	0	10.584	0,01
A09	11.027	0,6	101	916.892	120	83,15	5	579.753	0,77
A10	569.700	28,6	103	27.966.334	99	49,09	277	55.003.278	73,18
A11	251.379	12,6	103	2.032.161	80	8,08	122	23.356.893	31,08
A12	91.547	4,6	96	1.161.519	82	12,69	44	2.564.110	3,41
A16	269	0,0	354	181.786	114	675,78	0		0,00

Za zdravila za bolezni prebavil in presnove je bilo v letu 2013 izdanih skoraj dva milijona receptov, v vrednosti 49,8 milijonov evrov. Glede na leto 2012 je število receptov ostalo na enaki ravni, stroški zmanjšali za 5 %. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz te skupine je znašala 25,05 EUR (v letu 2011 je bila 28,55 ter v letu 2012 26,48 EUR). V povprečju je vsak prebivalec Slovenije prejel 0,97 recepta z zdravili za bolezni prebavil in presnove.

Predpisanih je bilo 138.680.372 DDD, to je 184,52 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za kislinsko pogojene bolezni A02).

A01 Zdravila v zobozdravstvu

Za zdravila v zobozdravstvu je bilo predpisano 22.186 receptov, od tega največ za mikonazol (A01AB09) (Daktarin 20 mg/g oralni gel 40 g). Predpisano je bilo 115.824 DDD, kar je 0,15 DDD na 100 prebivalcev na dan.

Za razne učinkovine (A01AD11) je bilo predpisano 1.743 receptov (0,12 DDD na 100 prebivalcev na dan), največ za Calgel 3,3 mg/g + 1 mg/g dentalni gel 10 g in Glandosane oralno pršilo 50 ml Benzidamina (A01AD02) je bilo predpisano 428 receptov (Tantum Verde 3 mg pastila 20x3mg, Tantum Verde 1,5 mg/ml oralno pršilo razt. 30 ml, Tantum Verde 1,5 mg/ml razt.za grgranje in izpiranje ust 240 ml, Tantum Verde z okusom limone 3 mg pastile 20x).

A02 Zdravila za kislinsko pogojene bolezni

Ta skupina predstavlja največji delež celotne skupine A v številu receptov (41,6 %). Število receptov za skupino A02 se v letu 2013 glede na prejšnje leto ni bistveno spremenilo, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 12 %.

Najpogosteje so predpisana zdravila iz skupine A02B, to so zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni, preko 819 tisoč receptov, od tega največ zaviralci protonske črpalke (A02BC), preko 754 tisoč receptov. Delež teh receptov je višji za dva odstotka od leta 2012, vrednost izdanih zdravil se je v istem obdobju znižala za 13 %. Izdanih je bilo 366 receptov na 1000 prebivalcev.

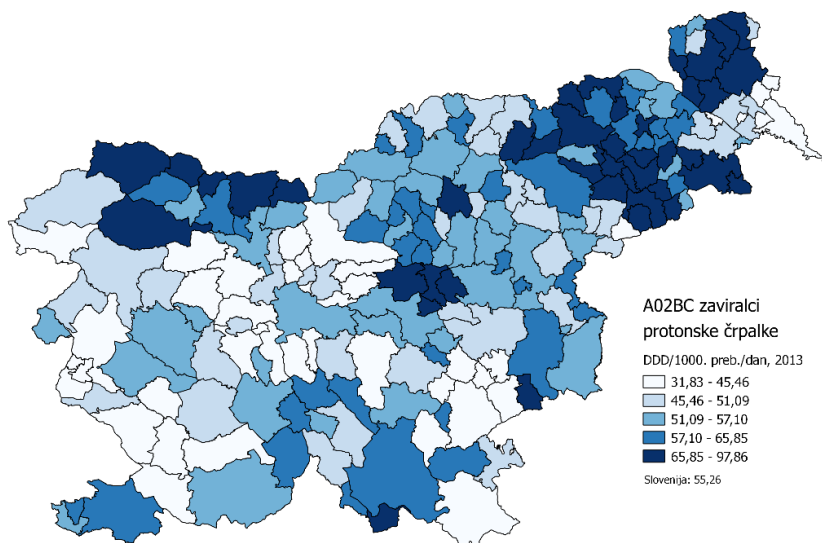
Najpogosteje predpisan zaviralec protonske črpalke (A02BC) je bil pantoprazol (391 tisoč receptov), sledita mu omeprazol (177 tisoč) in esomeprazol (167 tisoč receptov).

Predpisovanje pantoprazola se je povečalo skoraj za 20 % (leta 2012 je bilo 326 tisoč receptov), za 11 % se je znižalo število receptov z esomeprazolom (leta 2012 je bilo 186 tisoč receptov). Dejanska poraba pantoprazola je še višja, ker je možno zdravila s to učinkovino kupiti v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta (acipan, controloc, nolpaza, pantoprazol Krka, pantoprazol Teva in drugi...)

Najpogosteje predpisan antagonist histaminskih H2 receptorjev (A02BA) še vedno ostaja ranitidin (64 tisoč receptov, leta 2012 70 tisoč receptov). Predpisovanje omenjene skupine se je v letu 2012 zmanjšalo za 10 % glede na prejšnje leto.

Predpisanih je bilo 41.531.335 DDD zaviralcev protonske črpalke (A02BC) oziroma 55,26 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največ so zaviralce protonske črpalke predpisovali v občinah Bohinj, Jesenice, Tržič, Jezersko, Hrastnik, Trbovlje, Kostel ter v severovzhodni Sloveniji.

Slika 4.1: Poraba zaviralcev protonske črpalke v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

A03 Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcijskih motenj

V letu 2013 je bilo predpisanih 53,1 tisoč receptov (leta 2012 pa 82,6 tisoč receptov), kar je za 36 % manj. Njihova vrednost se je zmanjšala za 39 %. Največ je bilo predpisanih propulzivov (A03F), ki so v podskupini A03 zavzeli skoraj 73 % receptov v vrednosti 323 tisoč EUR, kar je skoraj 70 % delež stroškov za zdravila v podskupini A03. Iz podskupine A03F sta se v največji meri predpisovala metoklopramid (20 tisoč receptov) in domperidon (18 tisoč receptov).

A06 Odvajala

Poraba vseh odvajal se je povečala za 5 %. Najpogosteje, v več kot 92 % so bila predpisana osmозна odvajala (A06AD), laktuloza v skoraj 90 tisoč receptov.

A10 Zdravila za zdravljenje diabetesa

Zdravila za zdravljenje diabetesa so predstavljala 28,6 % delež števila receptov in 56 % vrednostni delež zdravil skupine A. Glede na leto 2012 se je povečalo število receptov za 3 %, vrednost zdravil pa se je znižala za 1 %.

Število receptov s peroralnimi antidiabetiki (A10B) je znašalo 75 % števila receptov med zdravili za zdravljenje diabetesa. Vrednost teh zdravil pa je bila 42 % stroškov, medtem ko je bilo za inzuline (A10A) porabljen 58 %.

Povprečna vrednost na enem receptu je za skupino A10 znašala 49 EUR, leto prej pa 51 EUR. Povprečna vrednost recepta za inzuline in analoge je znašala 114 EUR, za peroralne antidiabetike pa 27,5 EUR. Na 1000 prebivalcev se predpiše kar 277 receptov za zdravila za zdravljenje diabetesa (A10).

V letu 2013 se je glede na leto 2012 povečalo število receptov z **inzulini in analogi (A10A)** za 1 %, vrednost se je zmanjšala za 4 %. Na 1000 prebivalcev se predpiše 69 receptov z inzulini in analogi.

Največ so se predpisovali insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim delovanjem, s takojšnjim učinkom (A10AD) (58 tisoč receptov), vrednost je padla za 7 % ter insulini in analogi za injiciranje s hitrim delovanjem (A10AB) (38 tisoč receptov), vrednost se je znižala za 4 %.

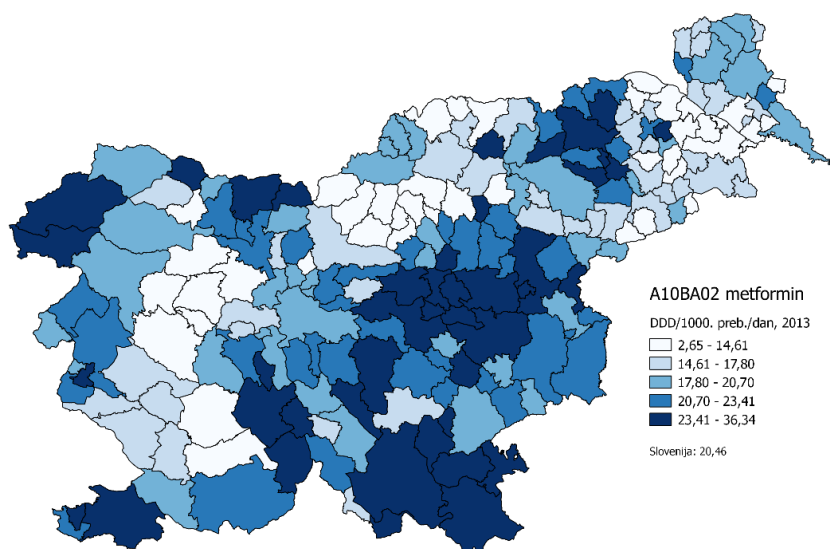
Število receptov s **peroralnimi antidiabetiki (A10B)** se je povečalo za 4%, vrednost pa za 3 %.

Med peroralnimi antidiabetiki je bilo predpisanih največ receptov z bigvanidi (A10BA) in sulfonamidi (A10BB), ki skupaj predstavljata dobrih 83 % vseh predpisanih receptov s peroralnimi antidiabetiki. Povečalo se je predpisovanje bigvanidov (za 6 %), inhibitorjev dipeptidil peptidaze 4 za 3% glede na leto 2012.

Od bigvanidov imamo v Sloveniji samo metformin (198 tisoč receptov v vrednosti 2,2 milijon EUR). Med sulfonamidnimi antidiabetiki pa sta se največ predpisovala gliklazid (77 tisoč receptov v vrednosti 1,9 milijon EUR) in glimepirid (34 tisoč receptov v vrednosti 445 tisoč EUR).

Za 4 % se je povečalo predpisovanje kombinacij peroralnih antidiabetikov (A10BD).

Opazen je trend zmanjševanja predpisovanja zaviralcev glukozidaze alfa (A10BF)(za 14 %).

Slika 4.2: Poraba metmorfina v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

A11 Vitamini

Predpisanih je bilo 3% več receptov za vitamine, ob 20 % zmanjšanju stroškov. Večina receptov in s tem povezanih stroškov pripada vitaminu A in D ter njunim kombinacijam (A11C), kar predstavlja 98 % vseh receptov podskupine A11.

Iz podskupine A11C je bilo največ receptov predpisanih s holekalciferolom (vitamin D) in sicer 197 tisoč RP v vrednosti 835 tisoč EUR.

A12 Minerali

V primerjavi z letom 2012 se je zmanjšalo število receptov za 4 % in vrednost za 18 %.

Od mineralov se je predpisoval predvsem kalcijev karbonat (68 tisoč receptov v vrednosti 842 tisoč EUR) in kalijev klorid (17,2 tisoč receptov v vrednosti 61 tisoč EUR).

Tabela 4.2: Število predpisanih receptov, DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin A01, A02, A03, A06, A10, A11 in A12, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A01 - zdravila v zobozdravstvu	22.186	92,75	195.464	98,89	8,81	10,77	208378	0,28
A01AB09 mikonazol	20.015	92	158.409	97	7,91	10	115824	0,15
A02 - zdravila za kislinsko pogojene bolezni	828.897	100	12.219.176	88	14,74	403	44.368.605	59,03
A02A - antacidi	9.763	106	543.492	117	55,67	5	188.525	0,25
A02AB - aluminijeve spojine	156	68	4.535	60	29,07	0	2.695	0,00
A02AD - zdravila z Al, Ca in Mg	6.097	99	44.619	99	7,32	3	26.614	0,04
A02AH - antacidi z natrijevim hidrogenkarbonatom	3.510	126	494.338	121	140,84	2	159.217	0,21
A02B - zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni	819.133	100	11.675.679	87	14,25	398	44.180.080	58,78
A02BA - antagonisti histaminskih receptorjev H2	64.488	90	1.088.573	92	16,88	31	2.646.907	3,52
A02BC - zaviralci protonске črpalke	754.556	102	10.586.077	87	14,03	366	41.531.335	55,26
A02BX - druga zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni	89	6	1.029	5	11,56	0	1.838	0,00
A03 - zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	53.101	64	464.395	61	8,75	26	1.026.917	1,37
A03A - zdravila za zdravljenje črevesnih funkcionalnih motenj	990	3	5.165	2	5,22	0	4.244	0,01
A03B - alkaloidi volčje češnje in derivati, enokomponentna zdravila	13.507	100	135.797	126	10,05	7	85.570	0,11
A03F - propulzivi	38.604	99	323.023	105	8,37	19	936.613	1,25
A06 - odvajala	108.715	105	1.042.786	99	9,59	53	8.906.599	11,85
A06A - odvajala	108.715	105	1.042.786	99	9,59	53	8.906.599	11,85
A06AB - kontaktna odvajala	4.869	97	28.589	86	5,87	2	63.678	0,08
A06AC - odvajala za povečanje volumna črevesne vsebine	3	25	12	14	4,01	0	43	0,00
A06AD - osmozna odvajala	100.546	106	978.441	99	9,73	49	8.787.485	11,69
A06AH - periferno delujoči antagonisti opioidnih receptorjev	50	106	12.014	128	240,3	0	954	0,00
A06AX - druga odvajala	3.247	98	23.731	99	7,31	2	54.440	0,07
A10 - zdravila za zdravljenje diabetesa	569.700	103	27.966.334	99	49,09	277	55.003.278	73,18
A10A - insulini in analogi	142.010	101	16.199.225	96	114,07	69	16.302.560	21,69
A10AB - insulini s hitrim delovanjem in analogi	38.188	100	3.883.839	96	101,70	19	4.366.048	5,81
A10AC - insulini s srednje dolgim delovanjem in analogi	16.953	108	1.282.215	102	75,63	8	1.534.688	2,04
A10AD - insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim delovanjem, s takojšnjim učinkom	58.478	100	6.788.956	93	116,09	28	7.511.850	9,99
A10AE - insulini in analogi za injiciranje, z dolgotrajnim delovanjem	28.391	102	4.244.215	101	149,49	14	2.889.975	3,85
A10B - peroralni antidiabetiki	427.690	104	11.767.109	103	27,51	208	38.700.718	51,49
A10BA - bigvanidi	198.428	106	2.158.509	106	10,88	96	15.375.585	20,46
A10BB - sulfonamidni antidiabetiki, derivati sečnine	157.592	102	4.030.035	100	25,57	77	17.343.375	23,08
A10BD - kombinacije peroralnih antidiabetikov	30.544	104	2.229.958	110	73,01	15	2.853.100	3,80
A10BF - zaviralci glukozidaze alfa	7.001	86	338.966	86	48,42	3	420.380	0,56
A10BH - zaviralci dipeptidil-peptidase 4 (DPP-4)	15.761	103	1.551.923	101	98,47	8	1.171.784	1,56
A10BX - druga zdravila za zdravljenje diabetesa	18.364	102	1.457.718	108	79,38	9	1.536.494	2,04
A11 - vitamini	251.379	103	2.032.161	80	8,08	122	23.356.893	31,08
A11C - vitamina A in D v kombinacijah	246.973	104	1.997.166	80	8,09	120	23.272.162	30,96
A11CB - vitamina A in D v kombinacijah	18.094	80	122.600	83	6,78	9	1.171.982	1,56
A11CC - vitamin D in analogi	228.879	106	1.874.566	80	8,19	111	22.100.180	29,41
A12 - minerali	91.547	96	1.161.519	82	12,69	44	2.564.110	3,41
A12A - kalcij	68.978	95	843.243	76	12,22	34	2.165.507	2,88
A12B - kalij	22.321	96	317.052	101	14,20	11	398.131	0,53

4.2 B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so razvrščena v pet podskupin:

- B01 antitrombotiki
- B02 antihemoragiki
- B03 zdravila za zdravljenje slabokrvnosti
- B05 nadomestki krvi in perfuzijske raztopine
- B06 drugi krvni pripravki

V letu 2013 je bilo izdanih 938,7 tisoč receptov, kar je 2 % več kot leta 2012. Vrednost teh zdravil je znašala 28,6 milijonov EUR, kar je 12 % več kot leto poprej.

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za bolezni krvi in krvotvornih organov je znašala 30,52 EUR, na tisoč prebivalcev je bilo izdanih 456 receptov.

Predpisanih je bilo 72.387.825 DDD, to je 96,31 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini antitrombotikov (B01).

Tabela 4.3: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin B, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
B	938.754	100	102	28.654.116	100	112	30,52	456	72.387.825	96,31
B01	816.055	86,9	103	19.144.395	66,8	115	23,46	396	65.250.080	86,82
B02	1.121	0,1	123	3.445.786	12,0	118	3.073,85	1	27.173	0,04
B03	118.373	12,6	98	6.033.123	21,1	99	50,97	57	7.041.198	9,37
B05	2.241	0,2	82	16.562	0,1	89	7,39	1	50.740	0,07
B06	964	0,1	97	14.250	0,0	93	14,78	0	18.634	0,02

B01 Antitrombotiki

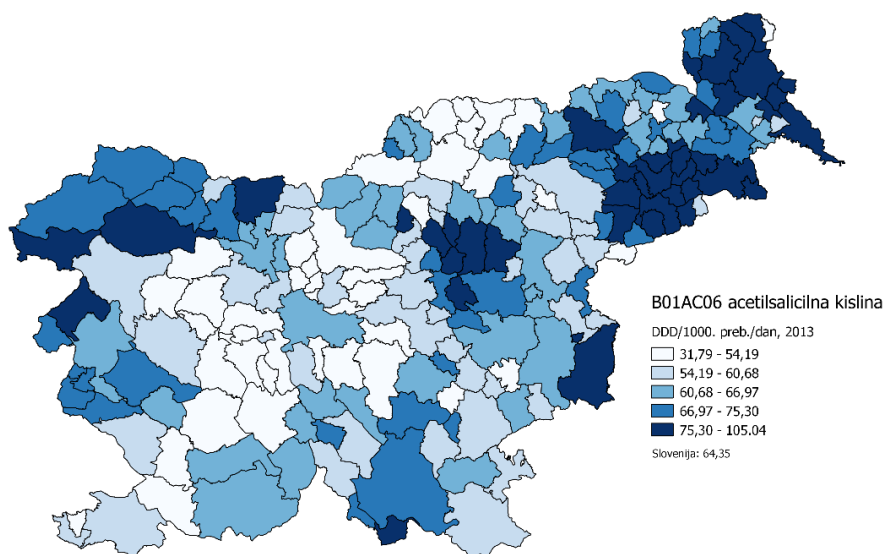
Antitrombotiki so v letu 2013, v okviru ATC skupine B, zavzemali 86,9 % delež receptov in 66,8 % delež stroškov za zdravila. Glede na leto 2012 se je število receptov s predpisanimi antitrombotiki povečalo za 3 %, vrednost izdanih zdravil pa 15 %.

Največ porabljenih antitrombotikov je bilo iz podskupine zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina (B01AC), ki so predstavljali 74,3 % delež v številu receptov in 67 % delež stroškov za antitrombotike.

Najpogosteje predpisana učinkovina z antitrombotiki je acetilsalicilna kislina, in sicer predpisano je bilo 550 tisoč receptov v vrednosti 4,1 milijonov EUR.

Porabljeno je bilo 48.367.270 DDD zdravila z acetilsalicilno kislino 100 mg (B01AC06) oziroma 64,35 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največ so acetilsalicilno kislino predpisovali v občinah Bohinj, Kanal, Kobarid, Tržič, Hrastnik, Kostel ter v severovzhodni Sloveniji (slika 4.3).

Slika 4.3: Poraba acetilsalicilne kisline v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Število receptov z antagonisti vitamina K (B01AA) se je glede na prejšnje leto zmanjšalo za 2 %, stroški so se prav tako znižali za 2 %. Največ je bilo predpisanih zdravil z varfarinom (109 tisoč receptov z vrednostjo 1,1 milijon EUR).

V heparinski skupini zdravil (B01AB) je število receptov poraslo za 1 % glede na leto 2012 ob 4 % nižjih stroških za zdravila. Največ so se predpisovala zdravila z dalteparinom (33 tisoč receptov z vrednostjo 3,5 milijon EUR), nadroparinom (16 tisoč receptov z vrednostjo 2,3 milijon EUR) in enoksaprinom (16 tisoč receptov z vrednostjo 1,2 milijon EUR).

Med direktnimi zaviralci trombina (B01AE) je na slovenskem tržišču prisoten le dabigatraneteksilat z 11 tisoč receptov.

B02 Antihemoragiki

Skupina antihemoragikov predstavlja le 0,1 % delež v tej skupini, predpisanih je bilo 1.121 receptov, a je njihova vrednost znašala 3,4 milijona EUR, kar pa predstavlja 12 % delež vrednosti v tej skupini.

Vrednost enega recepta za ta zdravila je znašala 3.073,85 EUR in je močno odstopala od povprečne vrednosti enega recepta s predpisanimi antihemoragiki. V letu 2013 je bilo predpisanih 23 % več receptov ob 18 % večjih stroških kot leto poprej.

Največ receptov je bilo predpisanih z eltrombopagom (589 receptov v vrednosti 760 tisoč EUR) in z romiplostimom (323 receptov v vrednosti 806 tisoč EUR). Največ sredstev je bilo porabljenih za zdravila z antikoagulacijskih faktorjem VIII (191 receptov v vrednosti 1,9 milijon EUR).

B03 Zdravila za zdravljenje slabokrvnosti

V primerjavi z letom 2012 se je število receptov zmanjšalo za 2 % ob eno odstotnih nižjih stroških.

Največji delež v številu receptov so predstavljal zdravila z železom, in sicer zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AB). Predpisanih je bilo 38 % več receptov, stroški pa so bili višji za 48 %.

Največji del stroškov, več kot 68 % so predstavljal druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti (B03X), povprečna vrednost recepta je bila 528,38 EUR. Zdravila iz te skupine so vsebovala eritropoetin (4,5

tisoč receptov v vrednosti 1,4 milijon EUR), darbeopoetin alfa (2,2 tisoč receptov v vrednosti 1,4 milijon EUR) in metokspolietilenglikol epoetin beta (1 067 receptov v vrednosti 386 tisoč EUR).

Tabela 4.4: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin B01, B03 in B05, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
B01 - antiitrombotiki	816.055	103	19.144.395	115	23,46	396	65.250.080	86,82
B01AA - antagonisti vitamina K	116.576	98	1.230.456	98	10,55	57	7.320.840	9,74
B01AB - heparinska skupina	65.329	101	7.043.039	96	107,81	32	3.344.383	4,45
B01AC - zaviralci agregacije trombocitov brez heparina	606.572	101	7.303.706	102	12,04	295	52.315.892	69,61
B01AE - direktni zaviralci trombina	11.526	328	1.755.421	381	152,30	6	859.707	1,14
B01AF - direktni zaviralci faktorja Xa	14.582	–	1.681.739	–	115,33	7	1.375.637	1,83
B01AX - drugi antiitrombotiki	1.470	38	130.035	31	88,46	1	33.620	0,04
B03 - zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	118.373	98	6.033.123	99	50,97	57	7.041.198	9,37
B03A - zdravila z železom	93.163	96	1.713.571	121	18,39	45	5.878.999	7,82
B03AA - zdravila z dvovalentnim železom za peroralno uporabo	1.533	5	1.664	1	1,09	1	33.445	0,04
B03AB - zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo	91.610	138	1.710.144	148	18,67	44	5.845.444	7,78
B03B - vitamin B12 in folna kislina	17.391	107	188.114	102	10,82	8	478.790	0,64
B03X - druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	7.819	103	4.131.437	92	528,38	4	683.409	0,91
B05 - nadomestki krvi in perfuzijske raztopine	2.241	82	16.562	89	7,39	1	50.740	0,07
B05BB - raztopine za uravnavanje ravnotežja elektrolitov	2.217	83	16.358	90	7,38	1	50.731	0,07
B05CB - raztopine soli	3	75	4	27	1,33	0	2	0,00

4.3 C Zdravila za bolezni srca in ožilja

Zdravila za bolezni srca in ožilja so razvrščena v 9 podskupin:

- C01 zdravila za bolezni srca
- C02 antihipertenzivi
- C03 diuretiki
- C04 periferni vazodilatatorji
- C05 vazoprotektivi
- C07 zaviralci adrenergičnih receptorjev beta
- C08 zaviralci kalcijevih kanalčkov
- C09 zdravila z delovanjem na renin - angiotenzinski sistem
- C10 zdravila za zmanjšanje ravni serumskih lipidov

Zdravila za bolezni srca in ožilja so najpogosteje predpisana zdravila. V letu 2013 je bilo izdanih 4,53 milijona receptov v vrednosti preko 100 milijon EUR. Glede na leto 2012 je bilo predpisanih 2 % več receptov, stroški za zdravila pa so se zmanjšali za 4 %.

Največ receptov (preko 1,7 milijona) z najvišjimi stroški (več kot 42,5 milijon EUR) je v skupini zdravil z delovanjem na renin angiotenzinski sistem (C09). Glede na leto 2012 je bilo predpisanih 2 % več receptov, a so se stroški zmanjšali za 8 %.

Na 100 prebivalcev je predpisanih 220 preko receptov.

Predpisanih je bilo 412.681.449 DDD, to je 549,09 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), 263,77 DID.

Tabela 4.5: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine C, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
C	4.530.748	100	102	100.651.676	100	96	22,22	2.201	412.681.449	549,09
C01	209.527	4,6	97	7.042.429	7,0	102	33,61	102	17.381.304	23,13
C02	115.588	2,6	98	4.353.769	4,3	101	37,67	56	11.324.367	15,07
C03	482.238	10,6	99	6.207.630	6,2	103	12,87	234	26.689.380	35,51
C04	11.034	0,2	83	136.264	0,1	71	12,35	5	362.819	0,48
C05	36.060	0,8	94	378.553	0,4	81	10,50	18	1.152.130	1,53
C07	738.971	16,3	104	8.700.251	8,6	104	11,77	359	32.215.275	42,86
C08	405.786	9,0	99	6.633.814	6,6	100	16,35	197	43.081.199	57,32
C09	1.702.646	37,6	102	42.523.596	42,2	92	24,98	827	197.867.449	263,27
C10	828.898	18,3	104	24.675.369	24,5	97	29,77	403	82.607.526	109,91

Deset najpogosteje predpisanih učinkovin skupine C je predstavljalo 52 % vseh predpisanih receptov iz skupine C, medtem ko je deset učinkovin za katere je bilo porabljenih največ sredstev predstavljalo 48,7 % stroškov za zdravila skupine C.

Najbolj predpisana zdravilna učinkovina v letu 2013 je bil bisoprolol (421 tisoč receptov), sledita perindopril (333 tisoč receptov), atorvastatin (292 tisoč receptov) in rosuvastatin (278 tisoč receptov). Najdražji pa so rosuvastatin (11 milijon EUR), perindopril (7,7 milijon EUR) atorvastatin (6,6 milijon EUR), perindopril in diuretiki (6 milijon EUR) in bisoprolol (4 milijon EUR).

Tabela 4.6: Najpogosteje predpisanih zdravilnih učinkovin v skupini C po številu receptov, DDD, DID in vrednosti, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	Število DDD	Število DID
C07AB07	bisoprolol	421.349	14.441.704	19,22
C09AA04	perindopril	333.024	36.137.340	48,08
C10AA05	atorvastatin	292.856	28.165.605	37,48
C10AA07	rosuvastatin	274.423	34.188.131	45,49
C09BA04	perindopril in diuretiki	209.825	17.983.950	23,93
C09AA05	ramipril	193.249	36.384.754	48,41
C03BA11	indapamid	184.910	9.550.488	12,71
C09AA02	enalapril	163.243	27.061.513	36,01
C03CA01	furosemid	158.499	12.087.832	16,08
C08CA01	amlodipin	152.537	18.898.380	25,14

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	Število DDD	Število DID
C10AA07	rosuvastatin	11.252.336	34.188.131	45,49
C09AA04	perindopril	7.734.971	36.137.340	48,08
C10AA05	atorvastatin	6.627.540	28.165.605	37,48
C09BA04	perindopril in diuretiki	6.004.226	17.983.950	23,93
C07AB07	bisoprolol	4.001.278	14.441.704	19,22
C09BB04	perindopril in amlodipin	3.471.430	7.586.820	10,09
C09AA02	enalapril	2.635.851	27.061.513	36,01
C09AA05	ramipril	2.489.348	36.384.754	48,41
C03BA11	indapamid	2.450.806	9.550.488	12,71
C02CA04	doksazosin	2.421.882	9.875.056	13,14

C01 Zdravila za bolezni srca

Glede na leto 2012 so stroški za zdravila ob 3 % manjšem številu receptov porasli za 2 %. Povprečna vrednost na en recept v podskupini C01 je znašala 33,61 EUR (leta 2012 - 32,13 EUR).

Med kardiotioničnimi glikozidi (C01A) je bila edina predpisana učinkovina metildigoksin z 45 tisoč receptov. Njegova uporaba še vedno upada. V letu 2013 se je število receptov znižalo za 6 %, stroški pa so narasli za 1 %.

V skupini antiaritmiki skupine I in III (C01B) sta je najpogosteje predpisani amiodaron (19 tisoč receptov v vrednosti 594 tisoč EUR in propafenon 14 tisoč receptov v vrednosti 329 tisoč EUR). Število receptov za podskupino C01B je naraslo za 1 %, stroški pa za 14 % glede na leto 2012.

Tudi v letu 2012 je največji delež iz podskupine zdravil za bolezni srca pripadal vazodilatatorjem za zdravljenje koronarne ishemijske bolezni (C01D), število receptov je bilo 80 tisoč v vrednosti 2,7 milijon EUR. Stroški pa so bili najvišji pri drugih zdravilih za bolezni srca (C01E) – 2,8 milijon EUR, največ sta se predpisovala trimetazin (28 tisoč receptov) in ivabradin (13 tisoč receptov).

C02 Antihipertenzivi

Glede na leto 2012 se je število receptov zmanjšalo za 2 % ob 1 % večjih stroških. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi antihipertenzivi je znašala 37,67 EUR.

Skupina antiadrenergikov s perifernim delovanjem (C02C) je predstavljala skoraj 87 % vseh predpisanih receptov z antihipertenzivi. Največji delež receptov med antihipertenzivi je predstavljala učinkovina doksazosin (100 tisoč receptov v vrednosti 2,4 milijon EUR).

Iz skupine antiadrenergikov s centralnim delovanjem (C02A) se je poleg metildope (1.540 receptov) predpisoval še moksonidin (12,6 tisoč receptov v vrednosti 255 tisoč EUR).

Povprečna vrednosti enega recepta močno izstopa pri bosentanu (C02KX01), saj je bilo predpisanih le 249 receptov v skupnem znesku 1, 5 milijona EUR. Zdravilo se uporablja le za dodatno zdravljenje bolnikov s pljučno hipertenzijo, pri katerih je dokazan signifikanten fiziološki odziv in le na osnovi mnenja komisije.

C03 Diuretiki

Število izdanih receptov se je zmanjšalo za 1 % ob 3 % zvišanju stroškov. Približno enako pogosto se predpisujejo diuretiki dilucijskega segmenta brez tiazidov (187 tisoč receptov v vrednosti 2,5 milijon EUR) in diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke (221 tisoč receptov v vrednosti 1,9 milijona EUR). Obe skupini skupaj predstavljata skoraj 85 % vseh predpisanih receptov z diuretiki in 72 % stroškov za monokomponentna diuretična zdravila.

Največ receptov je bilo predpisanih z indapamidom (184 tisoč receptov v vrednosti 2,4 milijon EUR) iz skupine diuretikov dilucijskega segmenta brez tiazidov. Med diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke pa zdravila s furosemidom (158 tisoč receptov v vrednosti 1,3 milijon EUR).

V letu 2012 se je povečalo predpisovanje antikaliuretičnih diuretikov za 3 % in njihovi stroški so se zvečali za 5 %. V tej skupini sta spironolakton (68 tisoč receptov) in eplerenon (3,9 tisoč receptov).

C04 Periferni vazodilatatorji

Predpisovanje vazodilatatorjev se iz leta v leto zmanjšuje, zajema le 0,2 % vseh predpisanih zdravil za bolezni srca in ožilja. Število receptov se je v letu 2013 glede na leto 2012 zmanjšalo za 17 % in njihova vrednost za 29 %.

Najpogosteje je bil predpisan pentoksifilin (7 tisoč receptov).

C05 Vazoprotektivi

Predpisovanje vazoprotektivov se je v letu 2012 zmanjšalo za 6 %, stroški pa za 19 4 %. Delež teh zdravil je 0,8 %.

Največ receptov je bilo predpisanih z antihemoroidiki za lokalno zdravljenje s cinhokainom (17 tisoč receptov) in z zdravili za stabilizacijo kapilar (kombinirana zdravila z diosminom 6,5 tisoč receptov).

Nekateri vazoprotektivi so na voljo v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je dejanska poraba večja od prikazane.

C07 Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta

Število receptov iz podskupine C07 se je v letu 2013 povečalo za 4 %, stroški za zdravila prav tako za 4 % glede na leto 2012. Vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine C07 je bila 11,77 EUR.

Največ se predpisujejo selektivni antagonist adrenergičnih receptorjev beta (C07AB), glede na celotno podskupino C07A so v letu 2013 zavzemali 78 % delež v številu predpisanih receptov. V letu 2013 se je njihovo predpisovanje povečalo za 7 % in njihovi stroški za 9 %. Najpogosteje je bil predpisan bisoprolol (421 tisoč receptov), sledil mu je metoprolol (75 tisoč receptov).

Neselektivni antagonist adrenergičnih receptorjev beta (C07AA) se glede na selektivne predpisujejo manj. V letu 2013 je bilo predpisanih 25 tisoč receptov, od tega največ s propranololom, ki je bil predpisan na 21 tisoč receptih.

Med antagonist adrenergičnih alfa in beta receptorjev (C07AG) se prepisuje le karvedilol (130 tisoč receptov). Število receptov se je zmanjšalo za 6 %, vrednost pa je ostala enaka kot leta 2012.

Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in drugi diuretiki se predpisujejo v manjši meri.

C08 Zaviralci kalcijevih kanalčkov

Število receptov se je znižalo za 1 %, stroški za zdravila so ostali na enaki ravni kot leta 2012. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz podskupine C08 je znašala 16,35 EUR.

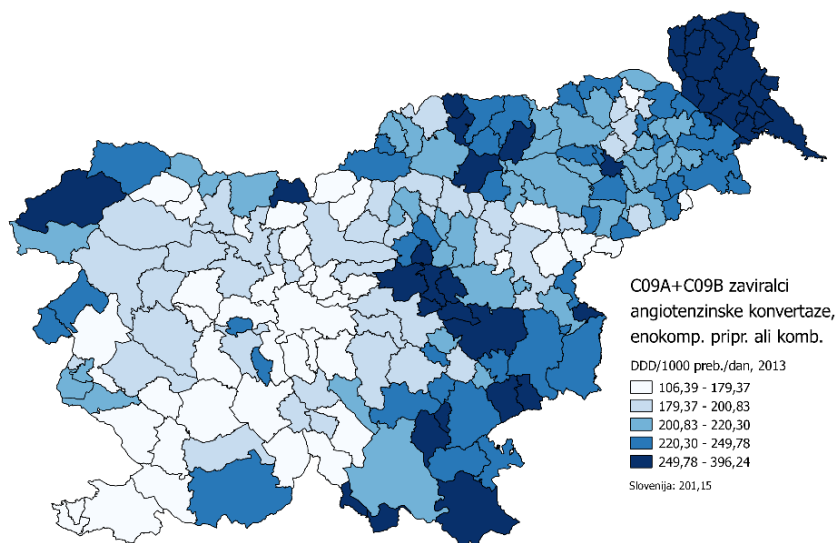
Večina vseh predpisanih zdravil iz te skupine je pripadala selektivnim zaviralcem kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile (C08C), od tega je bilo največ derivatov dihidropiridina in sicer amlodipin (152 tisoč receptov v vrednosti 1,8 milijon EUR), lacidipin (110 tisoč receptov v vrednosti 1,9 milijona EUR), lerkandipin (70 tisoč receptov v vrednosti 957 tisoč EUR) in nifedipin (45 tisoč receptov v vrednosti 1,3 milijon EUR).

C09 Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem

Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), so zavzemala največji delež, to je 37,6 % v številu receptov in 42,2% delež stroškov zdravil za bolezni srca in ožilja. Predpisanih je bilo 1,7 milijonov receptov, stroški zanje pa so bili 42 milijonov EUR.

Največji delež v številu in v vrednosti izdanih zdravil so zavzemala enokomponentna zdravila iz skupine zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09A). V letu 2013 so se najpogosteje predpisovala zdravila s perindoprilom (333 tisoč receptov v vrednosti 7,7 milijon EUR), ramiprilom (193 tisoč receptov v vrednosti 2,4 milijon EUR) in enalaprilom (163 tisoč receptov v vrednosti 2,6 milijon EUR).

Zaviralci angiotenzinske konvertaze vključujejo učinkovine iz skupin C09AA, C09BA in C09BB. Predpisanih je bilo 151.179.383 DDD in 201,15 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Slika 4.4: Poraba zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09AA, C09BA, C09BB) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

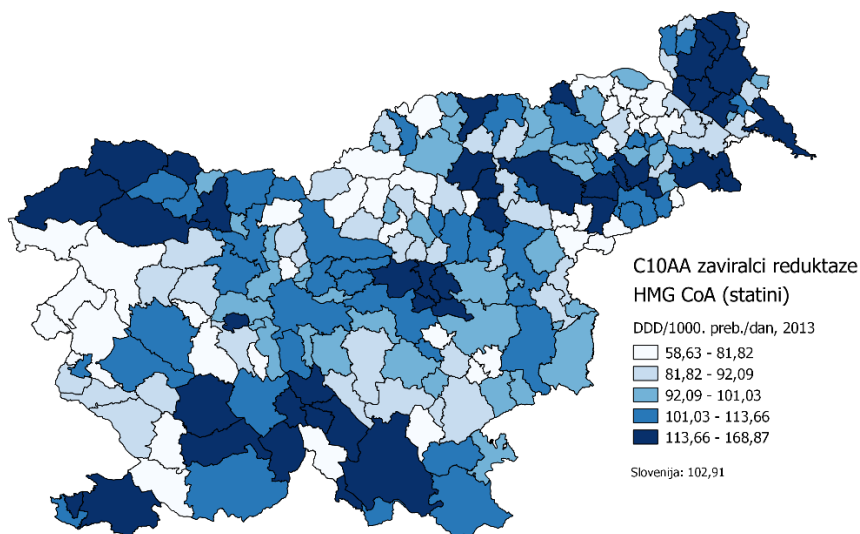
C10 Zdravila za zmanjšanje ravni serumskih lipidov

V letu 2013 se je število receptov povečalo za 4 % ob 3 % nižjih stroških. Predpisanih je bilo 829 tisoč receptov v vrednosti 24,5 milijone EUR. Vrednost na en recept je znašala 29,77 EUR in se znižuje že tretje leto (v letu 2011 je bila 36,27 EUR, v letu 2012 pa 31,74 EUR).

Predpisovali so se predvsem zaviralce reduktaze HMG - CoA (C10A). Najpogosteje je bil predpisan atorvastatin (292 tisoč receptov v vrednosti 6,6 milijon EUR), sledita mu rosuvastatin (274 tisoč receptov v vrednosti 11 milijon EUR) in simvastatin (145 tisoč receptov v vrednosti 2,2 milijon EUR).

Porabljenih je bilo 82.604.369 DDD zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10AA, C10AB, C10AX, C10B), oziroma 109,91 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Najvišje odmerke statinov so predpisovali v občinah Bohinj, Koper, Pivka, Loška dolina, Hrastnik, Zagorje, Trbovlje ter v severovzhodni Sloveniji.

Slika 4.5: Poraba zaviralcev reduktaze HMG Coa (statini) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Tabela 4.7: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin C01, C02, C03, C07, C08, C09, C10, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
C01 - zdravila za bolezni srca	209.527	97	7.042.429	102	33,61	102	17.381.304	23,13
C01A - kardiotionični glikozidi	45.709	94	318.292	101	6,96	22	1.922.350	2,56
C01B - antiaritmiki, skupini I in III	34.833	101	1.091.974	114	31,35	17	3.305.045	4,40
C01D - vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije	79.949	92	2.682.003	90	33,55	39	6.670.831	8,88
C01E - druga zdravila za bolezni srca	46.972	107	2.836.526	113	60,39	23	5.481.539	7,29
C02 - antihipertenzivi	115.588	98	4.353.769	101	37,67	56	11.324.367	15,07
C02A - antiadrenergiški s centralnim delovanjem	14.057	96	305.280	101	21,72	7	1.312.940	1,75
C02C - antiadrenergiški s perifernim delovanjem	100.286	99	2.421.968	99	24,15	49	9.875.260	13,14
C02K - drugi antihipertenzivi	259	104	1.610.266	104	6.217,24	0	24.417	0,03
C02L - antihipertenzivi v kombinaciji z diuretiki	986	86	16.255	103	16,49	0	111.750	0,15
C03 - diuretiki	482.238	99	6.207.630	103	12,87	234	26.689.380	35,51
C03B - diuretiki dilucijskega segmenta, brez fiazidov	187.963	96	2.510.492	98	13,36	91	9.769.288	13,00
C03C - diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke	221.747	99	1.958.800	107	8,83	108	14.282.172	19,00
C03D - antikaliuretični diuretiki (varčevalni s kalijem)	72.528	103	1.738.339	105	23,97	35	2.637.920	3,51
C07 - antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	738.971	104	8.700.251	104	11,77	359	32.215.275	42,86
C07A - antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	719.787	104	8.307.162	106	11,54	350	30.507.185	40,59
C07AA - neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	25.827	96	312.242	105	12,09	13	956.388	1,27
C07AB - selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	563.278	107	5.681.232	109	10,09	274	24.094.400	32,06
C07AG - antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta	130.682	94	2.313.688	100	17,70	63	5.456.397	7,26
C07B - antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in fiazidi	12.970	104	238.788	75	18,41	6	1.124.750	1,50
C07C - antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in drugi diuretiki	6.214	89	154.302	84	24,83	3	583.340	0,78
C08 - zaviralci kalcijevih kanalčkov	405.786	99	6.633.814	100	16,35	197	43.081.199	57,32
C08C - selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile	380.383	100	6.099.795	99	16,04	185	41.774.630	55,58
C08D - selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z direktnim delovanjem na prevodni sistem srca	25.403	91	534.020	101	21,02	12	1.306.568	1,74
C09 - zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem	1.702.646	102	42.523.596	92	24,98	827	197.867.449	263,27
C09A - zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	798.812	100	15.567.104	93	19,49	388	110.657.661	147,23
C09B - zaviralci angiotenzinske konvertaze, kombinacije	471.323	107	13.169.529	97	27,94	229	40.521.722	53,92
C09C - antagonisti angiotenzina II, enokomponentna zdravila	235.140	98	6.790.974	81	28,88	114	30.649.814	40,78
C09D - antagonisti angiotenzina II, kombinacije	196.048	108	6.918.855	94	35,29	95	15.888.200	21,14
C10 - zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov	828.898	104	24.675.369	97	29,77	403	82.607.526	109,91
C10A - zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, enokomponentna zdravila	814.039	104	23.415.093	97	28,76	395	81.340.536	108,23
C10AA - zaviralci reduktaze HMG CoA	771.857	104	21.107.050	97	27,35	375	77.348.165	102,91
C10AB - fibrati	19.726	110	544.425	120	27,60	10	1.998.934	2,66
C10AX - druga zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov	22.404	102	1.758.824	96	78,50	11	1.990.280	2,65

4.4 D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva

Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva so razvrščena v 11 podskupin:

- D01 antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni
- D02 zdravila za mehčanje in varovanje kože
- D03 zdravila za oskrbo ran in razjed
- D04 antipruritik z antihistaminiki, anestetiki itd.
- D05 antipsoriatiki
- D06 antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji
- D07 kortikosteroidi – dermatiki
- D08 antiseptiki in dezinficienski
- D09 zdravilne obveze
- D10 zdravila za zdravljenje aken
- D11 druga zdravila za zdravljenje bolezni kože in podkožnega tkiva

Predpisanih je bilo preko 600 tisoč receptov z zdravili za zdravljenje bolezni kože in podkožnega tkiva, v vrednosti skoraj 7,6 milijonov EUR.

Število receptov s predpisanimi zdravili za bolezni kože in podkožnega tkiva se je zmanjšalo za 1 %, vrednost izdanih zdravil se je znižala za 3 %. Najbolj, za 12 % se je povečalo število receptov za zdravila za zdravljenje aken (D10).

Povprečna vrednost predpisanih zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva na en recept je bila 12,40 EUR. Najvišja vrednost recepta je za zdravila s predpisanimi antipsoriatiki (79,18 EUR).

Predpisanih je bilo 30.857.525 DDD, to je 41,06 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini kortikosteroidov – dermatikov (D072).

Tabela 4.8: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine D, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
D	602.652	100	99	7.472.090	100	97	12,40	293	30.857.525	41,06
D01	180.524	30,0	93	1.685.404	22,6	90	9,34	88	6.199.649	8,25
D02	12.071	2,0	103	118.199	1,6	103	9,79	6	1.155.200	1,54
D03	2.620	0,4	110	28.262	0,4	104	10,79	1	902.200	1,20
D04	1.085	0,2	60	9.557	0,1	52	8,81	1	33.820	0,04
D05	17.158	2,8	83	1.358.602	18,2	104	79,18	8	2.177.477	2,90
D06	78.290	13,0	100	718.075	9,6	94	9,17	38	1.687.501	2,25
D07	241.747	40,1	102	2.157.070	28,9	98	8,92	117	15.230.955	20,27
D08	276	0,0	84	1.112	0,0	75	4,03	0	28.930	0,04
D09	544	0,1	44	2.334	0,0	21	4,29	0	23.735	0,03
D10	51.073	8,5	112	766.100	10,3	102	15,00	25	2.693.870	3,58
D11	17.261	2,9	105	627.360	8,4	100	36,35	8	724.188	0,96

D01 Antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni

Recepti s predpisanimi antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni, so predstavljali 30 % delež receptov in 23 % delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva. Glede na leto 2012 se je število receptov znižalo za 7 %, vrednost receptov pa se je znižala za 10 %. Veliko antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki predstavljajo večino izdanih zdravil iz te skupine, ima režim izdaje brez recepta, zato je prikazana poraba nižja od dejanske.

Od antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki vsebujejo imidazolove in tiazolove derivate (D01AC) so bila najpogosteje predpisana zdravila z klotrimazolom – 78 tisoč receptov z vrednostjo predpisanih zdravil 550 tisoč EUR.

Od zdravil ki vsebujejo druge antimikotike za lokalno zdravljenje (D01AE) je bil kot edini predpisan terbinafin v 52 tisoč receptov z vrednostjo predpisanih zdravil 478 tisoč EUR.

D05 Antipsoriatiki

Število receptov s predpisanimi antipsoriatiki je sorazmerno majhno. V letu 2013 je bilo predpisanih 17 tisoč receptov.

Primerjalno z letom 2012 se je število receptov zmanjšalo za 17 %, vrednost pa se je povečala za 3%.

Iz te skupine so zdravniki predpisovali kalcipotriol (2,5 tisoč receptov v vrednosti 67 tisoč EUR) in zdravil, ki vsebujejo kombinacije s kalcipotriolom (13 tisoč receptov v vrednosti 1,2 milijon EUR).

D06 Antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji

V letu 2013 je število receptov s predpisanimi zdravili iz podskupine D06 ostalo na enaki ravni kot leto poprej, stroški pa so se znižali za 6 %. Predpisanih je bilo 78 tisoč receptov, od tega 53 tisoč z antibiotiki za lokalno zdravljenje in 25 tisoč receptov za kemoterapevtike za lokalno zdravljenje.

Število receptov z antibiotiki za lokalno zdravljenje (D06A), je v letu 2013 znašalo: z gentamicinom 23 tisoč receptov, fusidno kislino 19 tisoč receptov, mupirocinom 7 tisoč receptov.

Tudi v skupini kemoterapevtikov za lokalno zdravljenje (D06B), so bile predpisane različne učinkovine. Največ 10 tisoč receptov z metronidazolom, sledijo z 8 tisoč receptov aciklovir, s 3,6 tisoč receptov srebrni sulfadiazinat in s 2,8 tisoč receptov imikvimod.

D07 Kortikosteroidi – dermatiki

Največji delež, preko 40 % predpisanih receptov je pripadal kortikosteroidom – dermatikom. Tudi vrednostno je podskupina D07 s skoraj 29 % zavzemala največji delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva.

Glede na leto 2012 je bilo izdanih za 2 % več receptov, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 2 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi kortikosteroidi – dermatiki je znašala 8,92 EUR, leta 2012 pa 9,25 EUR.

Največji delež števila receptov in stroškov je pripadal enokomponentnim zdravilom, med njimi so največji delež zavzemali kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III) (D07AC).

Iz te podskupine so se najpogosteje predpisovala zdravila z mometazonom (67,0 tisoč receptov) in z metilprednizolonaceponatom (35 tisoč receptov). Sledili so kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II) (D07AC), od tega največ zdravila z hidrokortizonbutirat (30 tisoč receptov).

V kombiniranih zdravilih s kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki (D07CC) so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon in gentamicin (23 tisoč receptov).

Med zdravili ki so vsebovala kortikosteroide v kombinaciji z drugimi učinkovinami (D07X), so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon (40 tisoč receptov).

D10 Zdravila za zdravljenje aken

Število izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken (D10A) se je glede na preteklo leto zvišalo za 15 %, zmanjšalo pa se je število izdanih receptov za sistemsko zdravljenje aken (D10B) za 3 %.

V letu 2013 je bilo največ izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken s klindamicinom (22 tisoč receptov), sledila so zdravila z azelainsko kislino (14,6 tisoč receptov).

Vsa zdravila za sistemsko zdravljenje aken so vsebovala izotretinoin (7,4 tisoč receptov).

Tabela 4.9: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin D01, D05, D06, D07 in D10, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
D01 - antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni	180.524	93	1.685.404	90	9,34	88	6.199.649	8,25
D01A - antimikotiki za lokalno zdravljenje	166.815	94	1.280.343	92	7,68	81	5.634.210	7,50
D01AC - derivati imidazola in triazola	114.118	93	801.573	89	7,02	55	4.001.655	5,32
D01AE - drugi antimikotiki za lokalno zdravljenje	52.697	96	478.770	98	9,09	26	1.632.555	2,17
D01B - antimikotiki za sistemsko zdravljenje	13.709	86	405.060	84	29,55	7	565.439	0,75
D05 - antipsoriatiki	17.158	83	1.358.602	104	79,18	8	2.177.477	2,90
D06A - antibiotiki za lokalno zdravljenje	53.124	103	307.218	92	5,78	26	907.040	1,21
D06B - kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	25.166	94	410.856	95	16,33	12	780.461	1,04
D06 - antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji	78.290	100	718.075	94	9,17	38	1.687.501	2,25
D06A - antibiotiki za lokalno zdravljenje	53.124	103	307.218	92	5,78	26	907.040	1,21
D06B - kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	25.166	94	410.856	95	16,33	12	780.461	1,04
D07 - kortikosteroidi - dermatiki	241.747	102	2.157.070	98	8,92	117	15.230.955	20,27
D07A - kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	178.143	103	1.690.525	101	9,49	87	10.459.080	13,92
D07AB - kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II)	45.188	103	248.497	101	5,50	22	1.610.970	2,14
D07AC - kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III)	132.955	103	1.442.028	101	10,85	65	8.848.110	11,77
D07C - kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki	23.216	87	133.412	77	5,75	11	399.450	0,53
D07CC - kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki	23.216	87	133.412	77	5,75	11	399.450	0,53
D07X - kortikosteroidi, druge kombinacije	40.388	106	333.133	95	8,25	20	4.372.425	5,82
D07XB - kortikosteroidi z zmernim učinkom, druge kombinacije	6	0	109	0	18,17	0	360	0,00
D07XC - kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije	40.382	112	333.024	106	8,25	20	4.372.065	5,82
D10 - zdravila za zdravljenje aken	51.073	112	766.100	102	15,00	25	2.693.870	3,58
D10A - zdravila za lokalno zdravljenje aken	43.619	115	534.026	114	12,24	21	2.484.540	3,31
D10B - zdravila za sistemsko zdravljenje aken	7.454	97	232.075	83	31,13	4	209.330	0,28

4.5 G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni

Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni so razvrščeni v 4 podskupine:

- G01 ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki
- G02 druga ginekološka zdravila
- G03 spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil
- G04 zdravila za bolezni sečil

Za bolezni sečil in spolovil ter spolne hormone je bilo glede na leto 2012 izdanih za 1 % več receptov, s povprečno vrednostjo predpisanih zdravil na en recept 26,06 EUR.

Predpisanih je bilo 71.541.472 DDD, to je 95,19 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini spolnih hormonov in zdravil za uravnavanje delovanja spolovil ter zdravil za bolezni sečil (G04).

Tabela 4.10: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine G, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
G	899.930	100	101	23.450.613	100	96	26,06	437	71.541.472	95,19
G01	84.207	9,4	96	770.175	3,3	97	9,15	41	891.280	1,19
G02	34.883	3,9	117	1.878.429	8,0	116	53,85	17	13.710.125	18,24
G03	423.752	47,1	94	8.240.712	35,1	91	19,45	206	33.371.870	44,40
G04	357.088	39,7	111	12.561.298	53,6	98	35,18	173	23.568.197	31,36

G01 Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki

Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki so v letu 2013 zavzemala 9,4 % delež v številu receptov in 3,3 % delež vrednosti zdravil iz skupine G, od tega so bila vsa protimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi (G01A). Večinoma so bili derivati imidazola (G01AF), zdravila s klotrimazolom (36 tisoč receptov) in z mikonazolom (18 tisoč receptov). Sledili so antibiotiki (G01AA), največ zdravil je vsebovalo klindamicin (14 tisoč receptov).

Klotrimazol v obliki zdravil za vaginalno uporabo, se izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je prikazana poraba nižja od celotne porabe.

G02 Druga ginekološka zdravila

Število receptov za druga ginekološka zdravila se je povečalo za 17 % glede na leto 2012, vrednost izdanih zdravil pa se je povečala za 16 % glede na leto 2012. Povprečna vrednost zdravil predpisanih na en recept je 53,85 EUR.

Iz te skupine so bili predpisani vaginalni obročki s progesteronom in estrogenom (22 tisoč receptov) v vrednosti 655 tisoč EUR in plastični maternični vložki z dodatkom progesteronov (10 tisoč receptov) v vrednosti skoraj 1,2 milijona EUR.

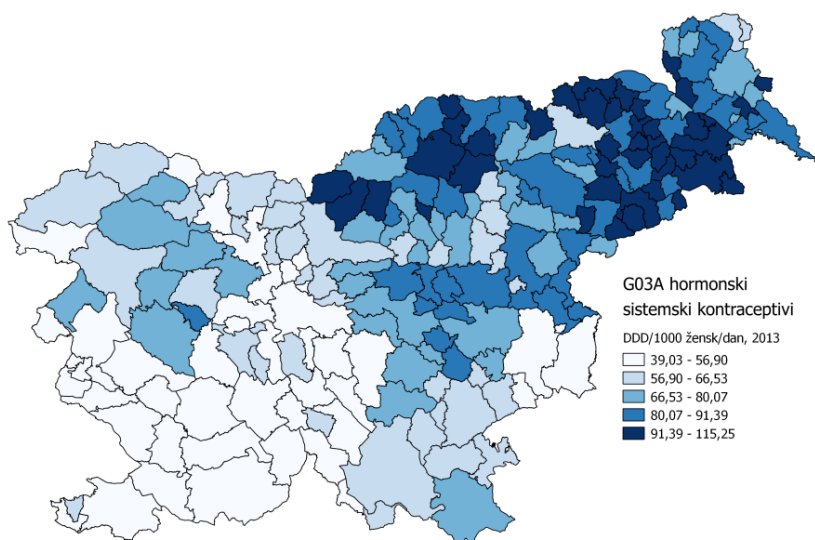
G03 Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil

Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil so zavzemali 47 % delež števila receptov in 35 % delež vrednosti zdravil. V letu 2013 je bilo predpisanih 6 % manj receptov z 9 % nižjo vrednostjo predpisanih zdravil.

Največji, več kot 71 % delež v številu izdanih receptov so predstavljali hormonski sistemski kontraceptivi (G03A). Število receptov se je zmanjšalo za 5 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za 12 %.

Najpogosteje predpisani hormonski sistemski kontraceptivi so bila enofazna zdravila, ki so vsebovala gestagen in estrogen (G03AA) (256 tisoč receptov). Receptov z dvo ali tri faznimi zdravili z gestagenom in estrogenom (G03AB) je bilo 18 tisoč, samo z gestagenom (G03AC) pa 28 tisoč.

Največ je bilo zdravil s kombinacijo drospirenona in estrogena (122 tisoč receptov) ter gestagena in estrogena (93 tisoč receptov).

Slika 4.6: Poraba hormonskih sistemskih kontraceptivov (G03A) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Recepti z estrogeni (G03C) so vsebovala zdravila z estradiolom (26,6 tisoč receptov), z estriolom (6,6 tisoč receptov) in v manjši meri s tibolonom (2,4 tisoč receptov). Glede na leto 2012 se je število receptov zmanjšalo za 4 %, prav tako se je zmanjšala vrednost receptov za 2 %.

Število in vrednost receptov s predpisanimi gestageni (G03D) sta se povečali za 7 % odnosno vrednost za 16 %. Glavna učinkovina v številu predpisanih receptov je bila s 19 tisoč recepti noretisteron, sledil je didrogesteron z 10 tisoč recepti.

Pri zdravilih z gestageni v kombinaciji z estrogeni (G03F) je prišlo do 10 % znižanja v številu receptov ob sočasnem 11 % znižanju stroškov. Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so vsebovala noretisteron in estrogen (7,6 tisoč receptov).

Z leti se znižuje število receptov s predpisanimi zdravili iz skupine antiandrogenov (G03H). Tudi v letu 2013 je bilo glede na prejšnje leto znižanje v številu receptov 35 % in vrednostno za 24 %. Glavnino receptov iz te skupine so predstavljali recepti z zdravili, ki so vsebovala kombinacijo ciproterona in estrogena (14 tisoč receptov), na ostalih receptih iz te skupine je bil predpisan ciproteron (2,6 tisoč receptov).

G04 Zdravila za bolezni sečil

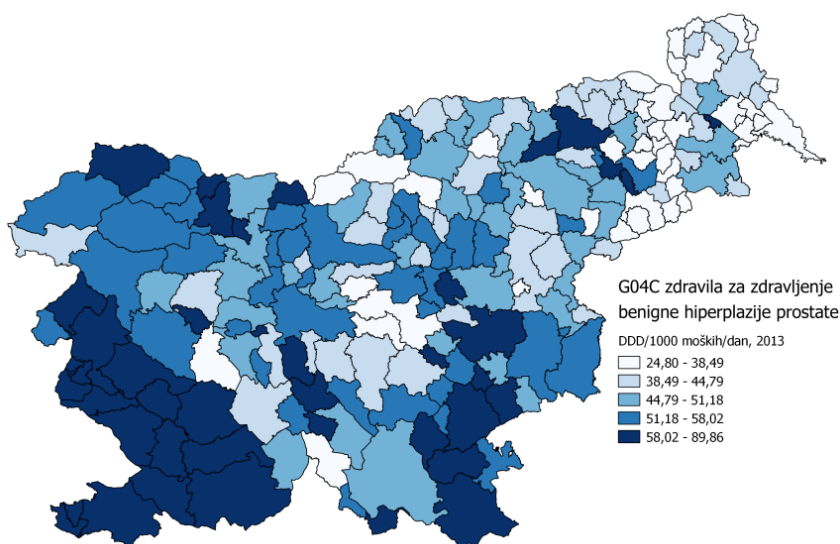
Zdravila za bolezni sečil predstavljajo skoraj 40 % delež v številu receptov in več kot 53 % delež vrednosti zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolnih hormonov. V letu 2013 je bilo v primerjavi z letom 2012 predpisanih za 11 % več receptov, ob 2 % nižji vrednosti. Povprečna vrednost recepta je bila 35,18 EUR.

Največ predpisanih zdravil iz podskupine drugih zdravil za bolezni sečil, ki vsebujejo spazmolitike (G04B) je bilo s tropsijem (56 tisoč receptov) in solifenacinom (16 tisoč receptov).

V skupini zdravil za zdravljenje erektilne disfunkcije (G04BE) je bil najpogosteje predpisan sildenafilin (18,9 tisoč receptov).

Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C) so predstavljala skoraj 66 % delež v številu receptov in 57,6 % delež stroškov podskupine G04. V letu 2013 se je povečalo število receptov za 2 %, vrednost izdanih receptov pa se je znižala za enak odstotek.

Najpogosteje je bil predpisan tamsulozin (96,5 tisoč receptov), sledi finasterid (55,9 receptov), kombinacija tamsulozin in dutasterid (39 tisoč receptov), terazosin (21 tisoč receptov) in dutasterid (20 tisoč receptov). Zdravila s tamsulozinom so predstavljala 10,7 % števila receptov in 6,5 % delež stroškov za vsa zdravila skupine G.

Slika 4.7: Poraba zdravil za zdravljenje benigne hiperplazije prostate (G04C) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Tabela 4.11: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin G01, G03 in G04, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
G01 - ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki	84.207	96	770.175	97	9,15	41	891.280	1,19
G01A - protimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi	84.207	96	770.175	97	9,15	41	891.280	1,19
G01AA - antibiotiki	14.008	88	176.455	89	12,60	7	124.160	0,17
G01AD - organske kisline	11.053	103	90.373	103	8,18	5	114.593	0,15
G01AF - derivati imidazola	54.353	97	459.797	100	8,46	26	578.719	0,77
G01AX - druge protimikrobne učinkovine in antiseptiki	4.793	96	43.550	96	9,09	2	73.808	0,10
G03 - spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil	423.752	94	8.240.712	91	19,45	206	33.371.870	44,40
G03A - hormonski sistemski kontraceptivi	303.423	95	5.231.765	88	17,24	147	25.063.210	33,35
G03AA - gestageni in estrogeni, enofazna zdravila	256.614	93	4.100.689	84	15,98	125	21.208.684	28,22
G03AB - gestageni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	18.032	96	453.857	102	25,17	9	1.487.920	1,98
G03AC - gestageni	28.425	106	618.124	101	21,75	14	2.364.348	3,15
G03C - estrogeni	35.715	96	843.926	98	23,63	17	2.797.480	3,72
G03D - gestageni	37.511	107	492.313	116	13,12	18	1.559.230	2,07
G03F - gestageni v kombinaciji z estrogeni	20.391	90	346.616	89	17,00	10	1.666.896	2,22
G03H - antiandrogeni	16.962	65	484.230	76	28,55	8	188.259	0,25
G04 - zdravila za boleznj sečil	357.088	111	12.561.298	98	35,18	173	23.568.197	31,36
G04B - druga zdravila za boleznj sečil, ki vključujejo spazmolitike	122.478	132	5.321.634	97	43,45	59	3.964.807	5,28
G04C - zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	234.610	102	7.239.664	98	30,86	114	19.603.390	26,08

4.6 H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov

Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov so razvrščena v 5 podskupin:

- H01 hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine
- H02 kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje
- H03 zdravila za bolezni ščitnice
- H04 hormoni trebušne slinavke
- H05 zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

V letu 2013 se je število predpisanih zdravil na recept iz skupine H povečalo za 7 %, vrednost predpisanih zdravil pa za 4 % glede na leto 2012.

Največji delež (79,8 %) števila receptov skupine H je pripadal zdravilom za bolezni ščitnice (H03), medtem ko je tej podskupini pripadal le 20 % vrednostni delež. Največji vrednostni delež (48,2 %) je, kljub nizkemu številu predpisanih receptov, pripadal zdravilom iz podskupine H01 – hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine.

Povprečna vrednost na en recept z zdravili iz skupine H je sicer znašala 26,17 EUR, z odstopanji pri podskupinah H01 (458,96 EUR) in H05 (440 EUR).

Predpisanih je bilo 16.179.821 DDD, to je 21,53 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za bolezni ščitnice (H02).

Tabela 4.12: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine H, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
H	338.029	100	107	8.844.740	100	104	26,17	164	16.179.821	21,53
H01	9.297	2,8	94	4.266.907	48,2	95	458,96	5	376.874	0,50
H02	53.825	15,9	105	1.048.491	11,9	100	19,48	26	3.999.367	5,32
H03	269.811	79,8	107	1.819.107	20,6	116	6,74	131	11.627.298	15,47
H04	1.281	0,4	96	31.542	0,4	92	24,62	1	1.826	0,00
H05	3.815	1,1	142	1.678.692	19,0	119	440,02	2	174.456	0,23

H01 Hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine

Predpisovanje hipofiznih in hipotalamičnih hormonov se z leti bistveno ne spreminja. Predvsem se predpisujejo hormoni zadnjega režnja hipofize (H01B), kot sta dezmozpresin (pet tisoč receptov) in oksitocin (dva tisoč receptov).

H02 Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje

Celotno porabo zdravil iz te podskupine predstavljajo enokomponentna zdravila kortikosteroidov za sistemsko zdravljenje, in sicer zdravila z glikokortikoidi (H02AB). Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine H02 je bila 19,48 EUR. Primerjava glede na leto 2012 kaže na 5 % povečanje števila receptov ob enakih stroških.

Med kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje se je največ predpisoval metilprednizolon (47,5 tisoč receptov v vrednosti 684 tisoč EUR), sledi mu hidrokortizon s 6000 recepti.

H03 Zdravila za bolezni ščitnice

Povprečna vrednost enega recepta iz podskupine H03 je sorazmerno nizka in je bila 6,74 EUR. Glede na leto 2012 so zdravniki predpisali 7 % več receptov.

Od zdravil za bolezni ščitnice, je v letu 2013 največji delež števila receptov in stroškov pripadal zdravilom za zdravljenje hipotiroze (H03A). Vsa zdravila so vsebovala natrijev levotiroksinat, ki je bil predpisan na 264 tisoč receptih in je predstavljal 97,8 % delež receptov v podskupini H03 oziroma 78 % v skupini H. Stroškovno je to pomenilo nekaj več kot 1,7 milijon EUR oziroma 19,7 % vrednostni delež zdravil iz skupine H.

H04 Hormoni trebušne slinavke

Izdanih je bilo 1281 receptov za hormone trebušne slinavke, od tega vse za glukagon, ki spada v skupino glikogenolizni hormoni (H04A). Vidimo trend zmanjševanja predpisovanja ter stroškov za glukagon

H05 Zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

Za uravnavanje homeostaze kalcija so se predpisovala predvsem zdravila s paratiroideo zavirajočimi učinkovinami (H05B). Glede na leto prej se je povečalo število receptov za 55 % in stroški za 40 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 389,28 EUR. Zdravila so vsebovala cinakalcet (892 tisoč receptov) ter parikalcitol (434 tisoč receptov), v manjši meri pa sintezni lososov kalcitonin (1416 receptov).

Skupina obščitničnih hormonov in analogov (H05A) je bila zastopana samo s teriparatidom, ki je bil predpisan na 405 receptih v vrednosti 351 tisoč EUR.

Tabela 4.13: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin H01, H02, H03, H04 in H05, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
H01 - hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine	9.297	94	4.266.907	95	458,96	5	376.874	0,50
H01A - hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	1.038	102	1.904.264	89	1.834,55	1	122.150	0,16
H01B - hormoni zadnjega režnja hipofize	7.159	92	549.471	100	76,75	3	205.560	0,27
H01C - hipotalamični hormoni	1.100	104	1.813.172	101	1.648,34	1	49.164	0,07
H02 - kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje	53.825	105	1.048.491	100	19,48	26	3.999.367	5,32
H02A - kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila	53.825	105	1.048.491	100	19,48	26	3.999.367	5,32
H02AB - glukokortikoidi	53.825	105	1.048.491	100	19,48	26	3.999.367	5,32
H03 - zdravila za bolezni ščitnice	269.811	107	1.819.107	116	6,74	131	11.627.298	15,47
H03A - zdravila za zdravljenje hipotiroze	264.078	107	1.741.940	116	6,60	128	11.176.158	14,87
H03B - zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki)	5.733	105	77.167	129	13,46	3	451.140	0,60
H04 - hormoni trebušne slinavke	1.281	96	31.542	92	24,62	1	1.826	0,00
H04A - glikogenolizni hormoni	1.281	96	31.542	92	24,62	1	1.826	0,00
H05 - zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija	3.815	142	1.678.692	119	440,02	2	174.456	0,23
H05A - obščitnični hormoni in analogi	405	81	351.248	76	867,28	0	32.670	0,04
H05B - paratiroideo zavirajoči hormoni	3.410	155	1.327.445	140	389,28	2	141.786	0,19

4.7 J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij

Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij so razvrščena v sedem podskupin:

- J01 zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij
- J02 antimikotiki za sistemsko zdravljenje
- J03 sulfonamidi in kombinacije
- J04 učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami
- J05 zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij
- J06 imunski serumi in imunoglobulini
- J07 cepiva

Število receptov s predpisanimi zdravili za sistemsko zdravljenje infekcij je v letu 2013 ostalo nespremenjeno, stroški za zdravila so se znižali za 5 %.

Povprečna vrednost zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept je bil 18,58 EUR, izstopa vrednost receptov s predpisanimi zdravili za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij, ki je znašala 287,03 EUR. Kljub 2,5 % deležu receptov so ta zdravila predstavljala 38,8 % delež v vrednosti receptov skupine J. Iz skupine imunskih serumov in imunoglobulinov je bil predpisan en recept, in sicer za humani imunoglobulin za intravaskularno aplikacijo.

Predpisanih je bilo 11.695.345 DDD, to je 15,56 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij kislinsko pogojene bolezni J01).

Tabela 4.14: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine J, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
J	1.143.364	100%	100	21.241.145	100%	95	18,58	555	11.695.345	15,56
J01	1.088.418	95,2	101	11.569.669	54,5	101	10,63	529	10.901.810	14,51
J02	25.064	2,2	94	1.388.300	6,5	93	55,39	12	191.778	0,26
J04	1.114	0,1	83	46.969	0,2	86	42,16	1	51.250	0,07
J05	28.685	2,5	75	8.233.584	38,8	87	287,03	14	550.507	0,73
J06	1	0,0	100	399	0,0	713	399,00	0		
J07	82	0,0	105	2.224	0,0	59	27,12	0		

J01 Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij

Največ, 95,2 % je bilo predpisanih zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01), delež stroškov je bil 54,5 %.

Med tetraciklini (J01A) je bilo edino predpisano zdravilo doksiciklin (10,7 tisoč receptov), v vrednosti (84,9 tisoč EUR).

Število receptov betalaktamskih antibiotikov in penicilinov (J01C) se je zvišalo za 1 %, prav tako so porasli stroški.

Od širokospektralnih antibiotikov (J01CA) se je uporabljal samo amoksicilin, število receptov se je zvišalo za 3 %.

Predstavnik penicilinov, občutljivih na laktamaze beta (J01CE) sta benzatin benzilpenicil in benzatin fenoksimetilpenicilin. Predpisanih je bilo 7 % manj receptov kot v preteklem letu.

Iz skupine antistafilokoknih penicilinov (za laktamaze beta odpornih penicilinov) (J01CF), se je uporabljal samo kloksacilin. Njegova poraba je bila za 8 % nižja kot v preteklem letu.

Največ predpisanih receptov je bilo z zdravili, ki vsebujejo kombinacije amoksicilina z zaviralci laktamaz beta (J01CR) (283 tisoč receptov). Njihova poraba je narasla za 4 %.

V skupino drugi beta-laktamskih antibiotikov (J01D) so uvrščeni cefalosporini, število receptov je bilo za 4 % manjše glede na leto 2012. Največ je bilo predpisanih receptov za cefuroksim (12,6 tisoč receptov) in cefiksime 4,1 tisoč receptov).

Število izdanih receptov z zdravili s sulfonamidi in trimetoprimom (J01E) se je glede na leto 2012 znižalo za 4 %, stroški pa so se zvišali za 4 %.

Visoka poraba je tudi v skupini makrolidov, linkozamidov in streptograminov (J01F). Število receptov makrolidnih antibiotikov (J01FA) se je znižalo za 1 %, najpogosteje so bila predpisana zdravila z azitromicinom (119 tisoč receptov) in klaritromicinom (26 tisoč receptov). Število receptov s piranozidnimi antibiotiki (linkozamidi) (J01FF), katerih edini predstavnik je bil klindamicin, je ostalo na enaki ravni kot leta 2012.

Od kinolonskih protimikrobnih učinkovin (J01M), so bili najpogosteje predpisani ciprofloksacin (65,4 tisoč receptov), norfloksacin (15,1 tisoč receptov) in moksifloksacin (10,6 tisoč receptov).

J02 Antimikotiki za sistemsko zdravljenje

Vsi antimikotiki za sistemsko zdravljenje (J02), ki so v prometu v Sloveniji, so derivati tiazola. Predpisanih je bilo 25 tisoč receptov (19,2 tisoč receptov z flukonazolom in 5,4 tisoč z itraconazolom). Povprečna vrednost enega recepta je bila 55,39 EUR. V primerjavi z letom 2012 so zdravniki predpisali za 6 % manj receptov, stroški so se znižali za 7 %.

J04 Učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami

V letu 2013 so zdravniki predpisali 1.114 receptov z zdravili z delovanjem na bakterijo *Mycobacterium tuberculosis*, od tega največ s kombiniranimi zdravili. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 44,40 EUR. V primerjavi z letom 2012 je bilo izdanih za 21 % manj receptov, stroški pa so bili za 16 % nižji.

J05 Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij

Izdanih je bilo 28,6 tisoč receptov z zdravili za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij, kar je za 25 % manj kot leto prej, stroški so se zmanjšali za 13 %. Povprečna vrednost na en recept je bila 287,03 EUR.

Od 23 tisoč receptov z nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze) (J05AB), je bilo največ izdanih zdravil z valaciclovirjem (12,9 tisoč receptov), z aciklovirjem (4,9 tisoč receptov) in z brivudinom (4,1 tisoč receptov). Največ, 857 tisoč EUR je bilo porabljenih za 322 receptov z valganciklovirjem.

Predpisanih je bilo 1.789 receptov za zdravila za zdravljenje infekcij s HIV ter kombinacij, s povprečno vrednostjo enega recepta 2125 EUR. Predpisanih je bilo 13.860 DDD, oziroma 0,02 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Najpogosteje sta bila predpisana lamivudin in abakivir (J05AR02) ter dizoproksitenofovirat in emtricitabin (J05AR03).

Tabela 4.15: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin J01,J02, J04 in J05, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
J01 - zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij	1.088.418	101	11.569.669	101	10,63	529	10.901.810	14,51
J01A - tetraciklini	10.758	106	84.974	101	7,90	5	348.676	0,46
J01C - betalaktamski antibiotiki, penicilini	666.250	101	6.956.579	101	10,44	324	7.326.010	9,75
J01CA - širokospektralni penicilini	236.846	103	1.679.292	107	7,09	115	2.615.165	3,48
J01CE - penicilini, občutljivi na laktamaze beta	134.367	93	1.799.986	93	13,40	65	1.340.375	1,78
J01CF - antistafilokokni penicilini (proti laktamazam beta odporni penicilini)	12.006	92	139.318	89	11,60	6	111.458	0,15
J01CR - kombinacije penicilinov z zaviralci laktamaz beta	283.031	104	3.337.983	103	11,79	137	3.259.013	4,34
J01D - drugi betalaktamski antibiotiki	22.305	96	422.462	100	18,94	11	224.515	0,30
J01E - sulfonamidi in trimetoprim	98.193	96	594.696	104	6,06	48	675.658	0,90
J01F - makrolidi, linkozamidi in streptogramini	181.739	99	1.421.496	95	7,82	88	1.348.817	1,79
J01FA - makrolidni antibiotiki	154.988	99	1.165.659	95	7,52	75	1.186.557	1,58
J01FF - piranozidni antibiotiki (linkozamidi)	26.751	100	255.837	95	9,56	13	162.260	0,22
J01M - kinolonske protimikrobne učinkovine	95.150	101	1.248.597	100	13,12	46	829.637	1,10
J01X - druge protimikrobne učinkovine	13.908	144	496.607	119	35,71	7	140.384	0,19
J02 - antifimikotiki za sistemsko zdravljenje	25.064	94	1.388.300	93	55,39	12	191.778	0,26
J02A - antimikotiki za sistemsko zdravljenje	25.064	94	1.388.300	93	55,39	12	191.778	0,26
J02AC - derivati triazola	25.064	94	1.388.300	93	55,39	12	191.778	0,26
J04 - učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami	1.114	83	46.969	86	42,16	1	51.250	0,07
J04A - zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	1.114	83	46.969	86	42,16	1	51.250	0,07
J04AC - hidrazidi	172	112	5.185	116	30,15	0	7.652	0,01
J04AK - druga zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	2	29	49	42	24,50	0	42	0,00
J04AM - kombinacije zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	940	79	41.736	84	44,40	0	43.556	0,06
J05 - zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	28.685	75	8.233.584	87	287,03	14	550.507	0,73
J05A - zdravila z direktnim delovanjem na viruse	28.685	75	8.233.584	87	287,03	14	550.507	0,73
J05AB - nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze)	23.080	101	2.028.835	107	87,90	11	167.045	0,22
J05AE - zaviralci proteaz	1.169	10	1.786.664	46	1.528,37	1	46.278	0,06
J05AF - nukleotidni in nukleozidni zaviralci reverzne transkriptaze	1.509	72	1.118.706	52	741,36	1	108.063	0,14
J05AG - zaviralci nenukleozidne reverzne transkriptaze	486	112	466.380	101	959,63	0	46.290	0,06
J05AH - zaviralci nevraminidaz	505	39	5.171	101	10,24	0	2.621	0,00
J05AR - zdravila za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije	1.789	391	2.515.374	332	1.406,02	1	166.350	0,22
J05AX - druga zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	147	116	312.453	99	2.125,53	0	13.860	0,02

4.8 L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji

Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji so razvrščena v 4 podskupine:

- L01 zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)
- L02 endokrino zdravljenje
- L03 zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti
- L04 zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

V Sloveniji je bilo ambulantno predpisanih 110 tisoč receptov za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji, kar predstavlja manjši delež njihove porabe; večji delež teh zdravil prejmejo bolniki v bolnišnicah. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine L je znašala 667,69 EUR. Najdražji je bil recept s predpisanimi zdravili za spodbujanje imunske odzivnosti, 1.331 EUR ter recepti z zdravili z delovanjem na novotvorbe (citostatiki) – 1.045 EUR. Skupno je bilo izdanih za 8 % manj receptov, s 6 % višjo vrednostjo.

Večina receptov (36,8 %) je pripadala zdravilom za endokrino zdravljenje (L02), sledijo zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (L04).

Predpisanih je bilo 8.665.494 DDD, to je 11,53 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za endokrino zdravljenje (L02) ter zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04).

Tabela 4.16: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine L, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
L	110.906	100	92	74.050.307	100	106	667,69	54	8.665.494	11,53
L01	19.325	17,4	43	20.212.476	27,3	101	1.045,92	9	860.191	1,14
L02	40.829	36,8	107	6.672.484	9,0	134	163,43	20	4.451.160	5,92
L03	10.785	9,7	111	14.363.870	19,4	97	1.331,84	5	789.001	1,05
L04	39.967	36,0	142	32.801.476	44,3	110	820,71	19	2.565.142	3,41

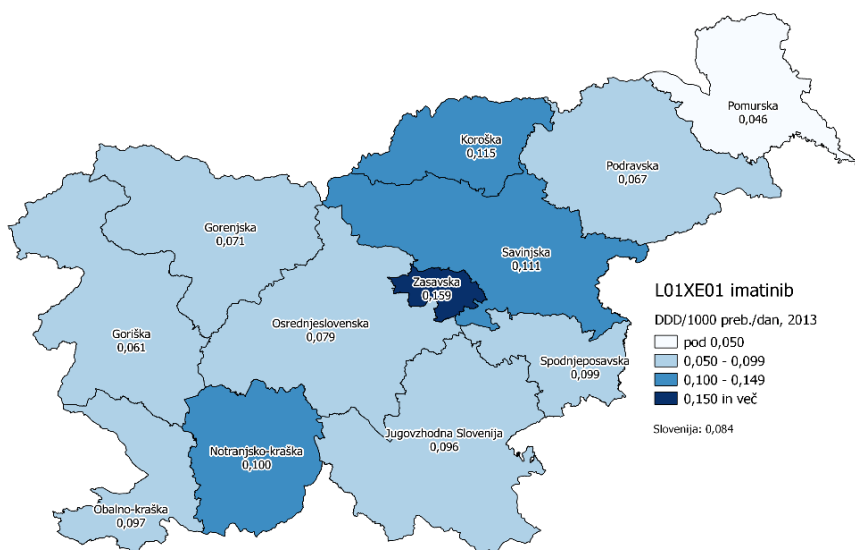
L01 Zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

V letu 2013 je bilo izdanih 19,3 tisoč receptov z zdravili z delovanjem na novotvorbe. Kljub sorazmerno nizkemu številu predpisanih receptov, so bili stroški (20,2 milijon EUR) visoki, zaradi visoke povprečne vrednosti zdravil, predpisanih na en recept (1.045,92 EUR).

Največ izdanih zdravil je bilo z zaviralci celične presnove (antimetaboliti) (L01B). Zdravila iz te skupine so najpogosteje vsebovala metotreksat (5,1 tisoč receptov), in kapecitabinom (4 tisoč receptov).

Med drugimi zdravili za zdravljenje novotvorb (citostatiki) (L01X) sta bili najpogosteje predpisani učinkovini hidrosikarbamid (2,3 tisoč receptov), anagrelid (1,1 tisoč receptov) in imitanib (924 receptov), za katera je bilo porabljenih 4,6 milijon EUR.

Predpisanih je bilo 63.000 DDD zdravil z imatinibom (L01XE01), oziroma 0,08 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Slika 4.8: Poraba zdravil z imatinibom (L01XE01) v DID v posameznih regijah R Slovenije v letu 2013

L02 Endokrino zdravljenje

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za endokrino zdravljenje je v letu 2013 znašala 163,43, kar je nekoliko višje kot leto prej (130,61 EUR). Glede na leto 2012 se je število receptov povečalo za 7 %, stroški zanje pa so se povečali za 34 %.

Zdravniki so predpisovali predvsem hormonske antagonist in sorodne učinkovine (L02B). Število receptov se je povečalo za 2 %, vrednost pa za 21 %.

Izmed antiestrogenov (L02BA) se je največ predpisoval tamoksifen (8,1 tisoč receptov). Od antiandrogenov (L02BB) je bilo izdano največ zdravil z bikalutamidom (9,7 tisoč receptov). Od zaviralcev aromataze (L02BG) so se predpisovala predvsem zdravila z letrozolom (8,2 tisoč receptov) in anastrozolom (6,9 tisoč receptov).

Število receptov za izdana zdravila s hormoni in sorodnimi učinkovinami (L02A) se je glede na leto 2012 povečalo za 49 %, vrednost izdanih zdravil pa za 79%. Skoraj vsa zdravila iz te skupine so bile v podskupini progesteroni (L02AB), največ se je predpisoval meggestrol. Iz skupine estrogenov (L02AA) ni bilo prepisanih zdravil.

L03 Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti

Predpisanih je bilo preko 10,8 tisoč receptov, vsi iz skupine L03A – citokini in imunomodulatorji.

V podskupini kolonije spodbujajoči faktorji (L03AA) je bil najpogosteje predpisan filgastrin (2,6 tisoč receptov), sledi pegfilgastrin (2,4 tisoč receptov).

V podskupini interferonov (L03AB) so bili največ predpisani interferon beta-1a (1,8 tisoč receptov) in interferon beta-1b (1,4 tisoč receptov) ter peginterferon alfa-2a in peginterferon alfa-2b, v skupni vrednosti 8,5 milijona EUR.

L04 Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Število receptov z zdravili za zaviranje imunske odzivnosti je predstavljalo 36 % delež v številu receptov in 44,3 % delež stroškov za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje.

Iz te skupine so se najpogosteje predpisovala zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti (L04AA), od tega največ zdravila z mikofenolno kislino (5,8 tisoč receptov) oziroma leflunomidom (3,6 tisoč receptov).

Izmed inhibitorjev tumor nekrosis faktorja alfa (L04AB) sta bili najpogosteje predpisani učinkovini adalimumab (4,4 tisoč receptov v vrednosti 11,6 milijon EUR) in etanercept (1,6 tisoč receptov v vrednosti 4,1 milijon EUR).

V skupini inhibitorjev kalcineurina (L04AD) sta bila najpogosteje predpisana ciklosporin (4,8 tisoč receptov in takrolimus (2,2 tisoč receptov).

Od drugih zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04AX) so zdravniki predpisovali predvsem metotreksat (9,5 tisoč receptov) v vrednosti 166 tisoč EUR, azatioprin (4,3 tisoč receptov) v vrednosti 226 tisoč EUR). Znatno manj je bilo receptov s talidomidom (217 receptov) v vrednosti 181,7 tisoč EUR) in lenalidomidom (694 receptov) v vrednosti 5,1 milijon EUR).

Tabela 4.17: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin L01, L02, L03 in L04, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
L01 - zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	19.325	43	20.212.476	101	1.045,92	9	860.191	1,14
L01A - alkilirajoči citostatiki	2.300	96	551.079	47	239,60	1	104.732	0,14
L01B - zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	9.805	28	2.794.191	76	284,98	5	444.398	0,59
L01X - druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	7.147	111	16.849.225	111	2.357,52	3	309.521	0,41
L02 - endokrino zdravljenje	40.829	107	6.672.484	134	163,43	20	4.451.160	5,92
L02A - hormoni in sorodne učinkovine	6.117	149	1.952.047	179	319,12	3	735.812	0,98
L02B - hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	34.712	102	4.720.437	121	135,99	17	3.715.347	4,94
L03 - zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	10.785	38	14.363.870	48	1.331,84	5	789.001	1,05
L03A - citokini in imunomodulatorji	10.785	111	14.363.870	97	1.331,84	5	789.001	1,05
L03AA - kolonije spodbujajoči faktorji	5.108	118	3.226.986	99	631,75	2	64.327	0,09
L03AB - interferoni	4.526	101	8.503.172	92	1.878,74	2	634.039	0,84
L03AX - drugi	1.134	118	2.633.604	112	2.322,40	1	90.636	0,12
L04 - zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	39.967	142	32.801.476	110	820,71	19	2.565.142	3,41
L04A - zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	39.967	142	32.801.476	110	820,71	19	2.565.142	3,41
L04AA - zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti	10.143	58	3.621.516	37	357,05	5	603.035	0,80
L04AB - zaviralci tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa (TNF-)	7.089	156	18.521.550	149	2.612,72	3	564.532	0,75
L04AC - zaviralci interleukinov	792	144	3.254.784	137	4.109,58	0	84.612	0,11
L04AD - zaviralci kalcinevrina	7.112	2.879	1.709.011	2.833	240,30	3	231.335	0,31
L04AX - druga zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	14.831	277	5.694.612	108	383,97	7	1.081.628	1,44

4.9 M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema

Zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema so razvrščena v šest podskupin:

- M01 zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom
- M02 zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin
- M03 mišični relaksanti
- M04 zdravila za zdravljenje protina
- M05 zdravila za bolezni kosti
- M09 druga zdravila za zdravljenje motenj mišično – skeletnega sistema

V letu 2013 je bilo izdanih 1,2 milijona receptov z zdravili za bolezni mišično – skeletnega sistema, v vrednosti 17,3 milijona EUR. Število receptov se je glede na leto 2012 zmanjšalo za 1 % in vrednost znižala za 7 %. Upad števila receptov je prisoten v vseh skupinah razen v skupini M04, kjer število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina že nekaj let narašča.

Predpisanih je bilo 44.054.561 DDD, to je 58,62 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za endokrino zdravljenje (L02) ter zdravil s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01) (tabela 4.18).

Tabela 4.18: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine M, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
M	1.234.786	100	99	17.370.395	100	93	14,07	600	44.054.561	58,62
M01	1.016.877	82,4	100	8.223.482	47,3	105	8,09	494	29.748.177	39,58
M02	10.746	0,9	75	96.991	0,6	69	9,03	5	1.158.440	1,54
M03	36.169	2,9	98	433.531	2,5	80	11,99	18	884.740	1,18
M04	67.818	5,5	103	687.719	4,0	104	10,14	33	2.016.425	2,68
M05	103.005	8,3	86	7.918.498	45,6	84	76,87	50	10.245.023	13,63
M09	171	0,0	80	10.175	0,1	59	59,50	0	1.756	0,00

M01 Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom

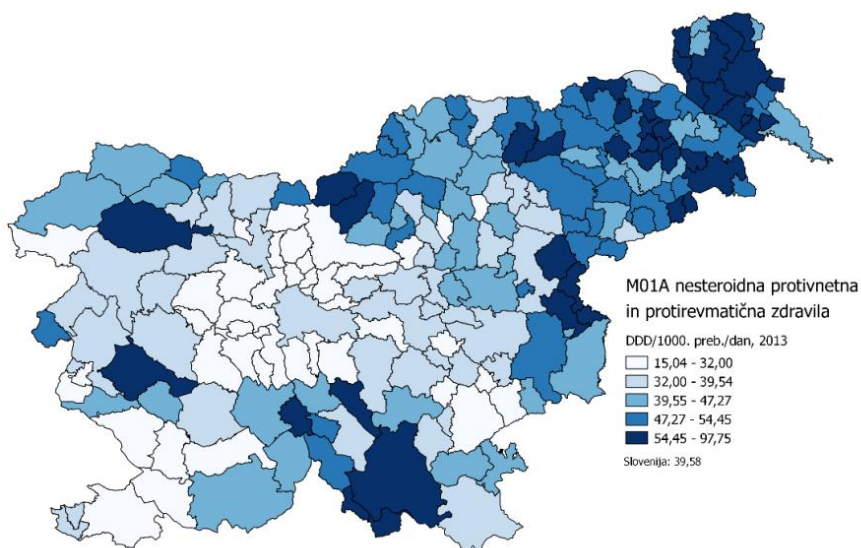
Najpogosteje so bila predpisana zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01), ki so predstavljala 82,4 % delež v številu receptov in 47,3 % delež stroškov skupine M.

Glede na leto 2012 je število receptov ostalo nespremenjeno, stroški so se povišali za 5 %. Povprečno vrednost enega recepta podskupine M01, ki je bila 8,09 evra, so močno presegali recepti s predpisanimi koksibi s povprečno vrednostjo od 35,14 EUR.

V skupini nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil so bili najpogosteje predpisan derivati propionske kisline (M01AE) s 512 tisoč recepti, med njimi naproksen s 309 tisoč recepti, za katerega je bilo porabljenih 2,1 milijon EUR. Predstavljal je 25 % delež receptov in 12 % delež stroškov skupine M. Drugi najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil ibuprofen, ki je bil predpisan na 144 tisoč receptih, sledil mu je s 58 tisoč recepti ketoprofen.

Med derivati očetne kisline (M01AB) je bil najpogosteje predpisan diklolofenak s 402 tisoč recepti, za katerega je bilo porabljenih 2,8 milijon EUR in je predstavljal 32,6 % v številu receptov in 16,3 % stroškov skupine M.

Največ so nesteroidna protivnetna ter protirevmatična zdravila (M01A) predpisovali v občinah Ajdovščine, Bohinj, Kočevje, Luče, Solčava ter v posameznih občinah v severovzhodni Sloveniji (slika 4.9).

Slika 4.9: Poraba nesteroidnih protivnetnih ter protirevmatičnih zdravil (M01A) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

M02 Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin

Število predpisanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin, se je glede na leto 2012 zmanjšalo za 25 % in je znašalo 10,7 tisoč receptov. Povprečna vrednost enega recepta je bila 9,03 EUR. Skoraj na vseh receptih so bila predpisana protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje v obliki mazil, ki so vsebovala ketoprofen (6,2 tisoč receptov) ali diklofenak (4,4 tisoč receptov). Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin se lahko dobijo v lekarnah tudi brez recepta, zato je njihova dejanska poraba znatno večja od prikazane.

M03 Mišični relaksanti

Glede na leto 2012 je prišlo do 2 % zmanjšanja števila receptov in 20 % znižanja stroškov za zdravila, ki delujejo kot mišični relaksanti. Povprečna vrednost enega recepta je bila 11,99 (leta 2012 14,77 EUR).

Od mišičnih relaksantov z osrednjim delovanjem, sta se predpisovala tizanidin, ki je bil predpisan na 30 tisoč receptih in baklofen na 6 tisoč receptih.

M04 Zdravila za zdravljenje protina

Število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina se je glede na leto 2012 povečalo za 3 % in stroški zanje za 4 %, ob povprečni vrednosti enega recepta 10,14 EUR. Vsa zdravila za zdravljenje protina so iz skupine zdravil, ki zavirajo nastajanje sečne kisline in so vsebovala alopurinol (67 tisoč receptov v vrednosti 687 tisoč EUR).

M05 Zdravila za bolezni kosti

Drugi največji, 45,6 % vrednostni delež so predstavljali recepti z zdravili za bolezni kosti, ki so v številu receptov predstavljali 8,3 % delež skupine M. Povprečna vrednost enega recepta je bila 76,50 EUR.

V primerjavi z letom 2012 je bilo predpisanih 14 % manj receptov, stroški pa so se zmanjšali za 16 % .

V skupini zdravil z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05B) so bila največkrat predpisana zdravila z ibandronsko kislino (32 tisoč receptov v vrednosti 1,2 milijon EUR). Njihov delež v številu receptov z zdravili iz skupine M je znašal 2,6 % in delež stroškov 7,2 %.

V skupini difosfonatov in kombinacij je bilo največ zdravil predpisanih z alendronsko kislino v kombinaciji s holeciferolom 32 tisoč receptov v vrednosti 1,3 milijon EUR.

Tabela 4.19: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin M01, M02, M03, M04 in M05, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
M01 - zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom	1.016.877	100	8.223.482	105	8,09	494	29.748.177	39,58
M01A - nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila	1.016.877	100	8.223.482	105	8,09	494	29.748.177	39,58
M01AB - derivati očetne kisline in sorodne učinkovine	421.574	89	3.137.342	98	7,44	205	13.502.644	17,97
M01AC - oksikami	33.552	91	242.681	89	7,23	16	1.520.662	2,02
M01AE - derivati propionske kisline	512.894	113	3.310.115	116	6,45	249	12.145.486	16,16
M01AH - koksibi	41.684	104	1.464.964	103	35,14	20	2.376.188	3,16
M01AX - druge nesteroidne protivnetne in protirevmatične učinkovine	7.164	81	68.217	69	9,52	3	203.197	0,27
M02 - zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	10.746	75	96.991	69	9,03	5	1.158.440	1,54
M02A - zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	10.746	75	96.991	69	9,03	5	1.158.440	1,54
M02AA - protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje	10.736	75	96.919	69	9,03	5	1.158.440	1,54
M03 - mišični relaksanti	36.169	98	433.531	80	11,99	18	884.740	1,18
M03B - mišični relaksanti s centralnim delovanjem	36.162	98	431.793	80	11,94	18	884.740	1,18
M03BX - druge centralno delujoče učinkovine	36.162	98	431.793	80	11,94	18	884.740	1,18
M04 - zdravila za zdravljenje protina	67.818	103	687.719	104	10,14	33	2.016.425	2,68
M04A - zdravila za zdravljenje protina	67.818	103	687.719	104	10,14	33	2.016.425	2,68
M04AA - zdravila za zaviranje nastajanja sečne kisline	67.818	103	687.719	104	10,14	33	2.016.425	2,68
M05 - zdravila za bolezni kosti	103.005	86	7.918.498	84	76,87	50	10.245.023	13,63
M05B - zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	103.005	86	7.918.498	84	76,87	50	10.245.023	13,63
M05BA - difosfonati	44.019	82	2.898.233	72	65,84	21	3.794.958	5,05
M05BB - difosfonati, kombinacije	36.690	78	1.598.343	60	43,56	18	3.074.092	4,09

4.10 N Zdravila z delovanjem na živčevje

Zdravila z delovanjem na živčevje so razvrščena v 7 podskupin:

- N01 anestetiki
- N02 analgetiki
- N03 antiepileptiki
- N04 antiparkinsoniki
- N05 psiholeptiki
- N06 psihoanaleptiki
- N07 druga zdravila z delovanjem na živčevje.

Izdanih je bilo 3,1 milijonov receptov v vrednosti 71,8 milijon EUR, kar je glede na leto 2012 3 % več receptov ob enakih stroških za zdravila.

Od zdravil z delovanjem na živčevje sta največja odstotna deleža v številu receptov pripadala analgetikom (N02) (39,3 %), psiholeptikom (N05) (31,5 %) ter psihoanaleptikom (N06) (18,6 %).

Primerjalno največji vrednostni delež izmed podskupin skupine N so zavzemali recepti s predpisanimi psiholeptiki (28,5 %) in psihoanaleptiki (30,1 %), sledijo analgetiki (18,1 %).

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 23,03 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 1516 receptov, največ iz skupine analgetikov (596 receptov), sledijo psiholeptiki (478 receptov) ter psihoanaleptiki (283 receptov).

Najdražji so bili recepti s predpisanimi antiparkinsoniki (85,55 EUR), sledijo antiepileptiki (48,58 EUR) ter psihoanaleptiki (37,15 EUR).

Predpisanih je bilo 105.340.959 DDD, to je 140,16 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini psihoanaleptikov (N06) ter psiholeptikov (N05).

Tabela 4.20: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine N, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
N	3.121.963	100	103	71.887.454	100	100	23,03	1.516	105.340.959	140,16
N01	8.812	0,3	99	230.207	0,3	97	26,12	4		
N02	1.227.591	39,3	105	13.002.551	18,1	108	10,59	596	13.676.555	18,20
N03	189.031	6,1	104	9.182.566	12,8	96	48,58	92	7.320.317	9,74
N04	71.009	2,3	100	6.074.834	8,5	101	85,55	34	3.004.795	4,00
N05	983.380	31,5	101	20.490.214	28,5	107	20,84	478	31.771.885	42,27
N06	581.632	18,6	104	21.608.040	30,1	93	37,15	283	44.860.869	59,69
N07	60.508	1,9	101	1.299.043	1,8	96	21,47	29	4.706.538	6,26

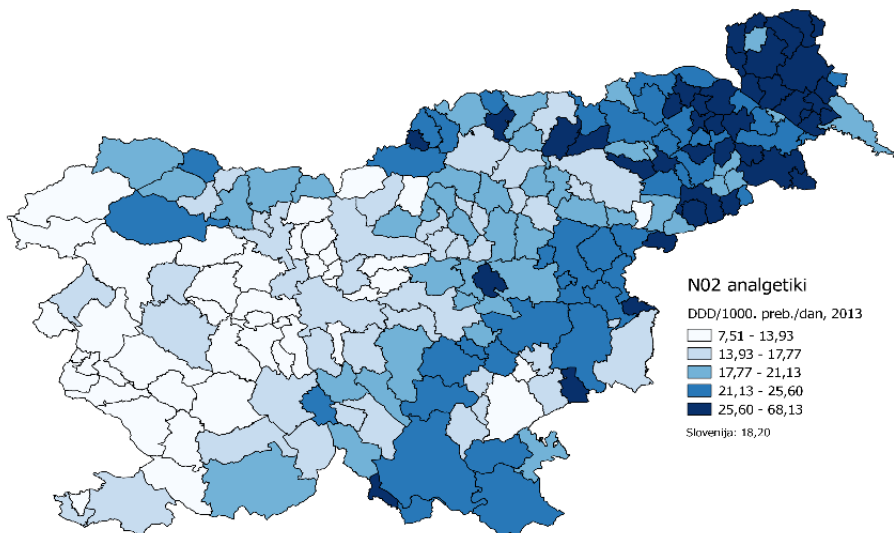
N01 Lokalni anestetiki

Lokalni anestetiki se praviloma uporabljajo v zdravstvenih zavodih in se jih predpisuje na naročilnice. Izjema so zdravila z lidokainom, ki se predpisujejo tudi na zdravniški recept. V letu 2013 je bilo izdanih 8,8 tisoč receptov kar je 1 % manj receptov kot v letu 2012, njihova vrednost se je zmanjšala za 3 %.

Med drugimi splošnimi anestetiki (L01AX) se je predpisal le en recept s ketaminom.

N02 Analgetiki

Zdravniki so v letu 2013 predpisali 1,2 milijon receptov z analgetiki, kar je 5 % več kot leta 2012, stroški zanje pa so znašali 13 milijon EUR, kar je 8% več kot leto prej.

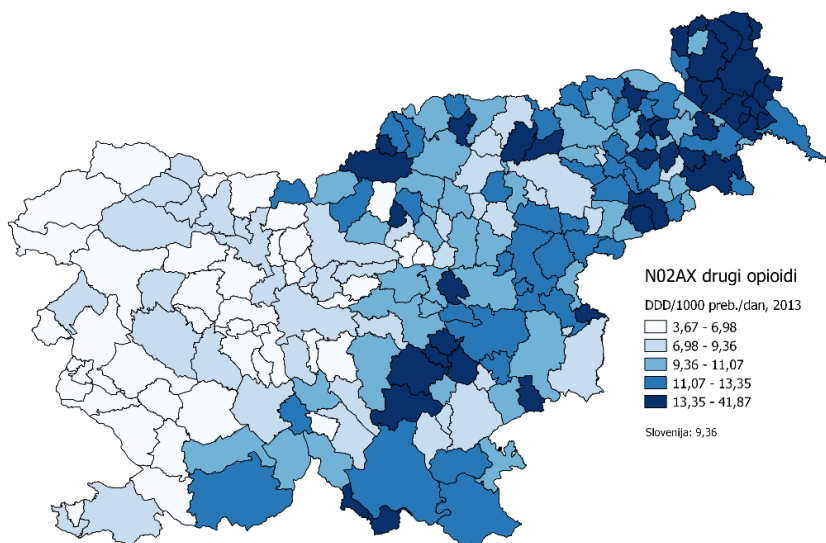

Slika 4.10: Poraba analgetikov (N02) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Opioidi (N02A) so predstavljali 35,5 % delež v številu receptov in 55,3 % delež stroškov. Glede na leto 2012 se je povečalo število receptov za 4 %, stroški so porasli za 6 %. Povprečna vrednost enega recepta z opioidi je bila 16,82 EUR.

Predpisanih je bilo 28 tisoč receptov za opiate (N02AA), največ za oksikodon ter kombinacije, s 5,8 tisoč recepti sledi morfin. Med derivati fenilpiperidina (N02AB) je bil s 27 tisoč recepti zastopan le fentanil. Edini derivat oripavina (N02AE) je bil buprenorfin s 3.719 recepti.

Največ predpisanih opioidov, 376 tisoč receptov je bilo iz skupine drugi opioidi (N02AX), v katero so razvrščena zdravila s tramadolom (71,3 tisoč receptov) in njihovimi kombinacijami 301 tisoč receptov (slika 4.11).

Slika 4.11: Poraba tramadola (N02AX) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

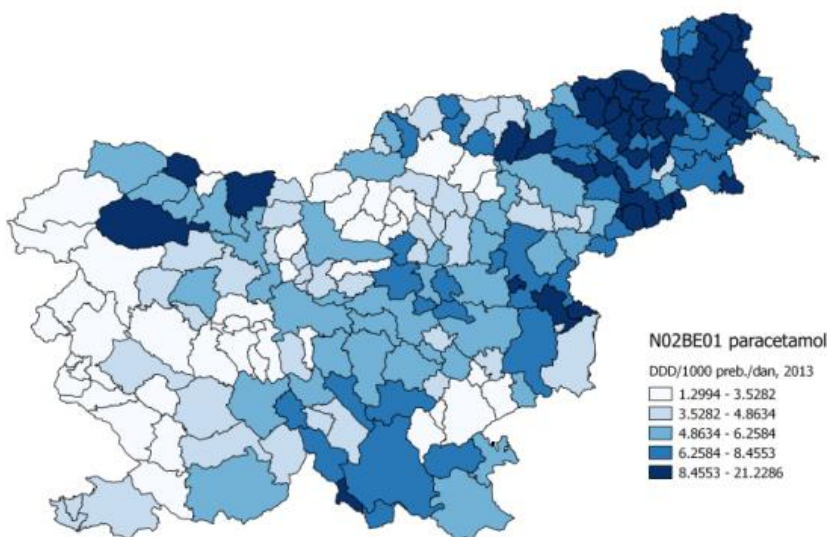
Skupaj je bilo predpisanih 8.116.145 DDD skupine N02A in 10,80 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največ predpisanih analgetikov, 752 tisoč receptov je bilo iz skupine drugi analgetiki in antipiretiki (N02B). Povprečna vrednost enega recepta je bila 5,71 EUR, na 1000 prebivalcev je prepisanih 366 receptov. Analgetike in antipiretike lahko bolniki kupijo tudi brez recepta v lekarni, zato je njihova poraba znatno večja od prikazane.

Največ, 632 tisoč receptov za analgetike je bilo iz skupine anilidov (N02BE). Najpogosteje predpisana učinkovina iz te skupine je, tako kot že vrsto let, paracetamol (626 tisoč receptov), ki pa se dobi tudi brez recepta, zato je poraba precej višja (slika 4.12).

Sledi natrijev metamizolat s 118 tisoč receptov iz skupine pirazononov (N02BB). Salicilne kisline in derivatov (N02BA) je bilo predpisanih 2431 receptov.

Skupaj je bilo predpisanih 4.877.515 DDD skupine N02B in 6,49 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

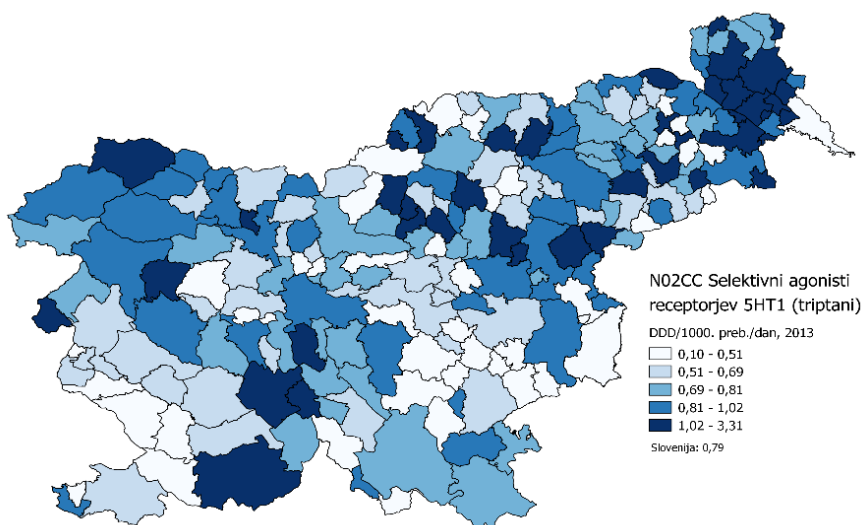

Slika 4.12: Poraba paracetamola v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Najmanj predpisanih receptov je bilo v skupini zdravil proti migreni (N02C). Število receptov s temi zdravili se je zmanjšalo za 2 %, ob sočasnem znižanju stroškov za 10 %.

Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so selektivni agonisti receptorjev 5HT1 (N02CC). Zdravila s sumatriptanom so bila predpisana na 17,6 tisoč receptov, v vrednostjo 638,9 tisoč EUR, sledijo zdravila z eletriptanom (7,6 tisoč receptov) in zolmitriptana (4,9 tisoč receptov).

Skupaj je bilo predpisanih 682.895 DDD skupine N02C in 0,91 DDD na 1000 prebivalcev na dan, od tega za triptane 591.920 DDD in 0,79 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Slika 4.13: Poraba selektivnih agonistov receptorjev 5HT1 (triptanov) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

N03 Antiepileptiki

V primerjavi z letom 2012 je bilo izdanih 4 % več receptov za katere so se stroški znižali za 4 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 48,58 EUR, na 1000 prebivalcev je prepisanih 92 receptov. Iz skupine barbiturati in njihovi derivati (N03AA) so bila najpogosteje predpisana zdravila z metilfenobarbitalom (2.5092 receptov) in s primidonom (2.175 receptov).

Edini predstavnik benzodiazepskih antiepileptikov (N03AE) je klonazepam z 12,2 tisoč recepti.

Med derivati karboksamidov (N03AF) sta se predpisovala karbamazepin (28 tisoč receptov) in oksakarbazepin (4,7 tisoč receptov).

Skoraj vsa zdravila, ki so vsebovala derivate prostih maščobnih kislin (N03AG) so vsebovala valprojsko kislino (30,7 tisoč receptov).

Najpogosteje predpisani učinkovini v podskupini drugi antiepileptiki (N03AX), so bili pregabalin (44 tisoč receptov v vrednosti 3,8 milijon EUR), lamotrigin (28 tisoč receptov v vrednosti 1,0 milijon EUR) in levetiracetam (16,8 tisoč receptov v vrednosti 1,2 milijon EUR).

N04 Antiparkinsoniki

Predpisanih je bilo 71 tisoč receptov z antiparkinsoniki, število receptov se ni spremenilo od leta 2012, njihova vrednost se je zvišala za 1 %. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 85,55 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 34 receptov.

V podskupini antiholinergiki (N04A) se je zmanjšalo število receptov in stroški za zdravila za 2 %, v podskupini dopaminergikov (N04B) je število receptov ostalo nespremenjeno, stroški so porasli za 1 %.

Edini predstavnik antiholinergikov je bil biperiden (25,5 tisoč receptov).

Najpogosteje predpisani dopaminergiki (N04B) so bila zdravila z levodopo in zaviralcem dekarboksilaze (14,7 tisoč receptov v vrednosti 2,5 milijon EUR).

Sledila so zdravila, ki delujejo kot agonisti dopamina (N04BC) in so vsebovala pramipeksol (11,9 tisoč receptov v vrednosti 522 tisoč EUR).

Od zaviralcev monoaminoooksidaze tipa B (N04BD) se je predpisoval predvsem razagilin (3.348 receptov v vrednosti 716 tisoč EUR).

N05 Psiholeptiki

Psiholeptiki so druga najpogosteje predpisana podskupina zdravil v skupini N in predstavljajo 31,5 % delež v številu receptov in 28,5 % delež sredstev za zdravila z delovanjem na živčevje. Za 983 tisoč receptov s predpisanimi psiholeptiki je bilo porabljenih 20,4 milijon EUR, stroški so porasli za 7 %. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 20,84 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 478 receptov.

Povprečna vrednosti zdravil iz podskupine **antipsihotiki (N05A)** predpisanih na en recept je bila 58,08 EUR. Predpisano je bilo 258 tisoč receptov (9 % rast števila receptov), porabljeno je bilo 15 milijonov EUR, kar je 10 % porast stroškov.

Med derivati butirofenona (**N05AD**) je bil edini predpisan haloperidol z 13,6 tisoč recepti.

V skupini diazepinov, oksazepinov, tiazepinov in oksepinov (**N05AH**) je bil najpogosteje predpisan kvetiapin (81 tisoč receptov v vrednosti 2,9 milijon EUR), sledil je olanzapinom (34,6 tisoč receptov).

Litij je bil predpisan na 2.680 receptih.

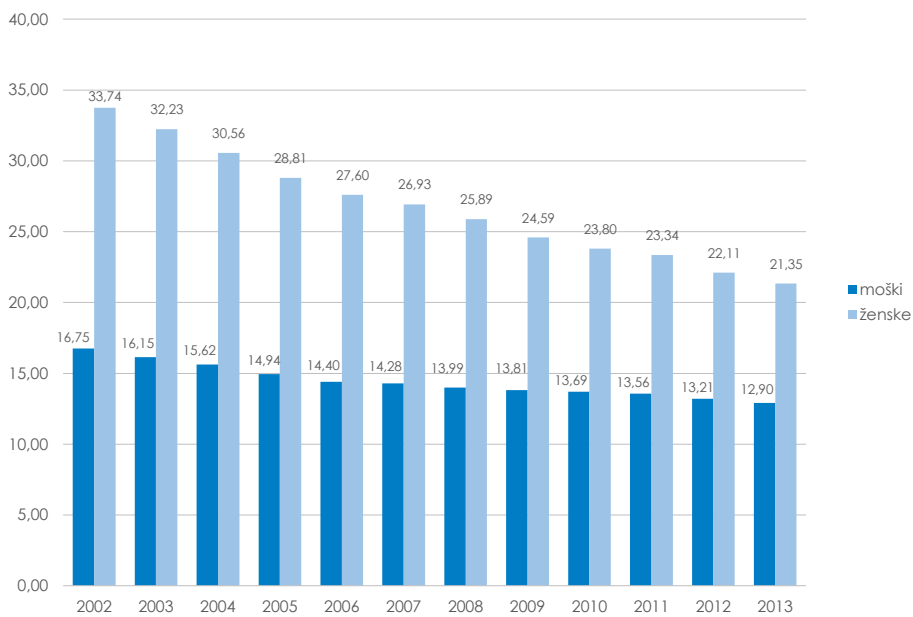
Me drugimi antipsihotiki (**N05AX**) je bil najpogosteje predpisan risperidon (44 tisoč receptov), sledi mu aripiprazol (10,3 tisoč receptov).

Anksiolitiki (N05B) predstavljajo že vrsto let najpogosteje predpisano podskupino med psiholeptiki. Predpisanih je bilo 463 tisoč receptov v vrednosti 2,9 milijona EUR. Glede na leto 2012 se je število receptov zmanjšalo za 3 %, vrednost zdravil je porasla za 4 %. Povprečna vrednost enega recepta je 6,39 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 225 receptov.

Vse predpisane učinkovine so bile v podskupini benzodiazepini (**N05BA**). Najpogosteje predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile alprazolam (174,3 tisoč receptov), bromazepam (145,5 tisoč receptov) in diazepam (82,5 tisoč receptov). Nimamo nebenzodiazepinskih anksiolitikov.

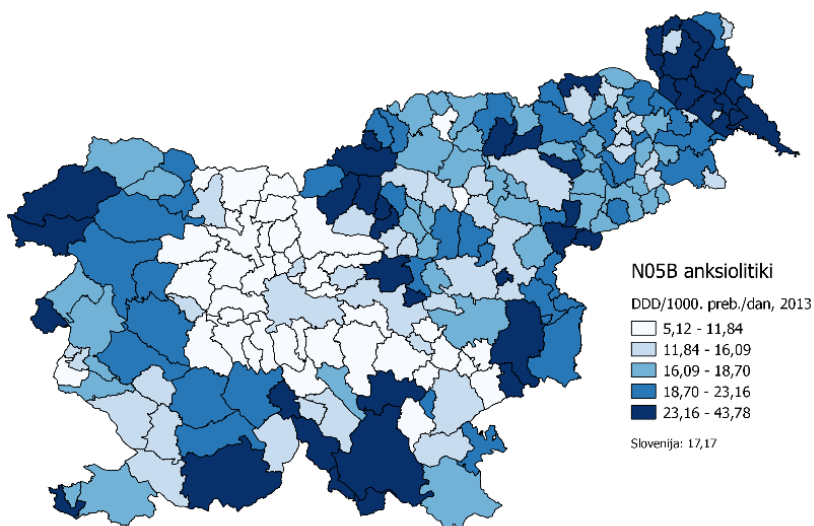
Tabela 4.21: Poraba anksiolitikov (N05B) v številu DDD ter DID po spolu od leta 2002 do 2013

leto	DDD			DDD na 1000. preb. na dan		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
2002	5968242	12558392	18538440	16,75	33,74	25,45
2003	5761709	11990740	17768496	16,15	32,23	24,38
2004	5569986	11375882	16962751	15,62	30,56	23,27
2005	5342756	10735813	16096116	14,94	28,81	22,04
2006	5182211	10300609	15487056	14,40	27,60	21,13
2007	5187581	10069237	15256818	14,28	26,93	20,70
2008	5089397	9692940	14782337	13,99	25,89	20,02
2009	5100360	9250083	14350443	13,81	24,59	19,25
2010	5070431	8988240	14058671	13,69	23,80	18,80
2011	5024515	8836650	13861165	13,56	23,34	18,50
2012	4904171	8382687	13286858	13,21	22,11	17,70
2013	4801967	8099840	12901806	12,90	21,35	17,17

Slika 4.14: Poraba anksiolitikov (N05B) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan

Najvišje odmerke anksiolitikov so predpisovali v občinah Bovec, Kobarid, Ilirski Bistrici, Kočevju, Kostelu, Ljubno, Luče, Rečica ob Savinji ter na področju Murske Sobotice, Lendave ter Rogaške Slatine (slika 4.15).

Slika 4.15: Poraba anksiolitikov v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

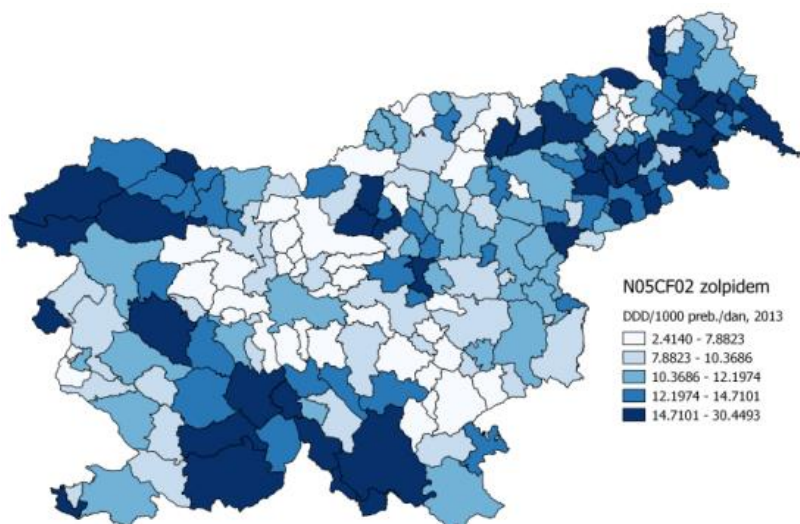
Število receptov s **hipnotiki in sedativi (N05C)** se je zmanjšalo za 2 %, prav tako stroški za 2 %.

Največ je bilo predpisanih benzodiazepinom podobnih zdravil (N05CF), preko 206 tisoč receptov, v vrednosti 1,65 milijona, s povprečno ceno recepta 7,98 EUR.

Sledijo benzodiazepini (N05CD) z 38,8 tisoč recepti v vrednosti 348 tisoč EUR s povprečno ceno recepta 8,97 EUR ter drugi hipnotiki in sedativi (N05CM) z 15,1 tisoč receptov v vrednosti 511 tisoč EUR in s povprečno ceno recepta 33,76 EUR

Najpogosteje je bil predpisan zolpidem (206,7 tisoč receptov v vrednosti 1,65 milijon EUR) iz skupine benzodiazepinom podobnih zdravil (N05CF).

Sledi midazolam iz skupine benzodiazepinov z 18,6 tisoč recepti v vrednosti 144,6 tisoč EUR in klotetiazol iz skupine drugih hipnotikov in sedativov z 15,1 tisoč recepti v vrednosti 511 tisoč EUR.

Slika 4.16: Poraba zolpidema v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

N06 Psihoanaleptiki

Psihoanaleptiki so predstavljali 18,6 % delež v številu receptov in 30,1 % delež v vrednosti predpisanih zdravil z delovanjem na živčevje. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 37,15 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 283 receptov.

Najpogosteje so predpisovali **antidepresive (N06A)**. Predpisanih je bilo 509,7 tisoč receptov v vrednosti 14,5 milijonov EUR.

Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let iz skupine **selektivnih zaviralcev privzema serotonina (N06AB)**. Predpisanih je bilo 322 tisoč receptov v vrednosti 7 milijonov EUR. Glede na leto 2012 so se stroški za selektivne zaviralce prevzema serotonina ob porastu števila receptov za 2 %, znižali za 5 %. Najpogosteje so bila predpisana zdravila z escitalopramom (144 tisoč receptov v vrednosti 3,3 milijon EUR), s sertralinom (102 tisoč receptov v vrednosti 2,1 milijon EUR) in paroksetinom (46,1 tisoč receptov v vrednosti 1,1 milijon EUR).

Pogosto so predpisani tudi recepti za druge **antidepresive (N06AX)**, 164,8 tisoč receptov v vrednosti 7 milijonov EUR.

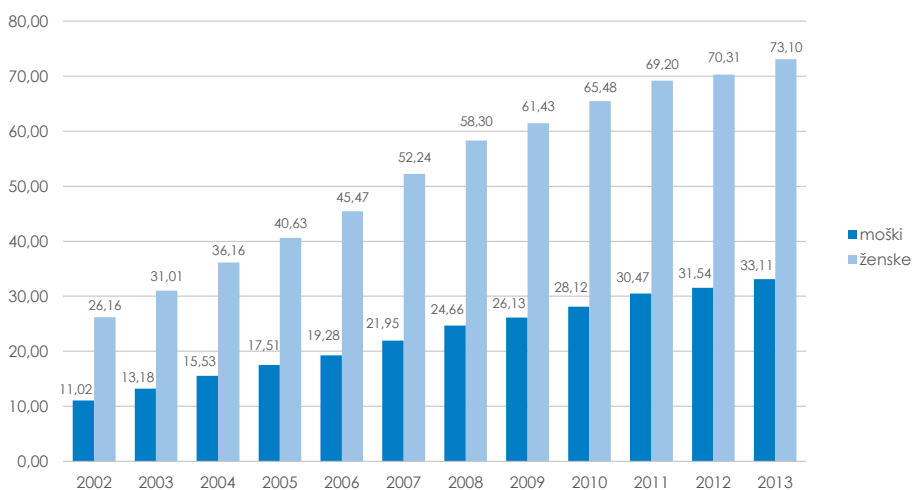
Največ predpisanih zdravil je vsebovalo duloksetin (53,5 tisoč receptov v vrednosti 3,4 milijon EUR), venlafaksin (30,8 tisoč receptov) in mirtazapin (30,7 tisoč receptov). Sledi bupropion s 14,5 tisoč recepti, trazodon z 13 tisoč recepti in tertianeptin z 11,6 tisoč recepti.

Edini na recept predpisan predstavnik **zaviralcev monoaminooksidaze tipa A (N06AG)** je moklobemid z 2900 recepti.

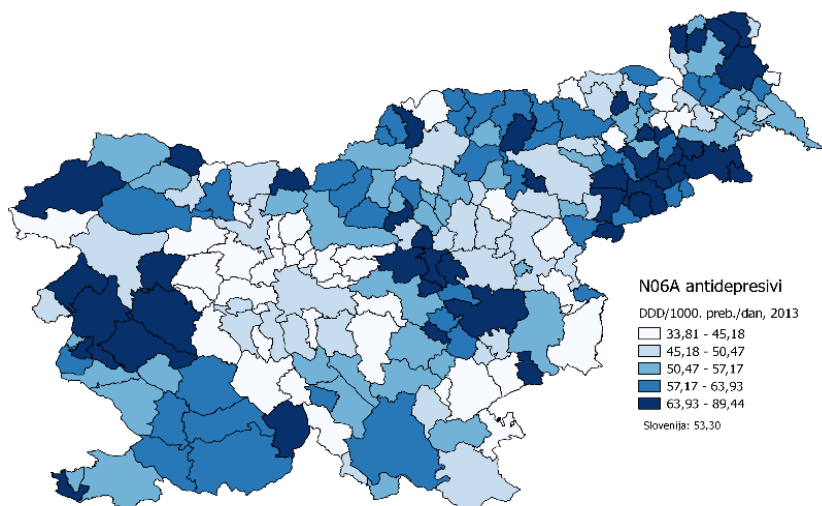
Predpisanih je bilo 19,7 tisoč receptov za neselektivne zaviralce privzema monoaminov (N06AA), v vrednosti 201 tisoč EUR. Najpogosteje predpisan neselektivni zaviralec privzema monoaminov je bil amitriptilin (14,8 tisoč receptov).

Tabela 4.22: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD ter DID od leta 2002 do 2013

leto	DDD			DDD na 1000. preb. na dan		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
2002	3927574	9733803	13663352	11,02	26,16	18,76
2003	4703438	11536421	16241734	13,18	31,01	22,28
2004	5537711	13459861	18999049	15,53	36,16	26,07
2005	6263461	15143864	21409172	17,51	40,63	29,31
2006	6938126	16972763	23911311	19,28	45,47	32,62
2007	7973067	19529012	27502079	21,95	52,24	37,31
2008	8972043	21824163	30796206	24,66	58,30	41,71
2009	9650635	23109215	32759850	26,13	61,43	43,95
2010	10416552	24724393	35140945	28,12	65,48	46,98
2011	11294324	26194612	37488937	30,47	69,20	50,04
2012	11712077	26660791	38372868	31,54	70,31	51,13
2013	12321810	27733957	40055767	33,11	73,10	53,30

Slika 4.17: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan

Slika 4.18: Poraba antidepresivov v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013

Psihostumulansi, učinkovine za zdravljenje hipertenzije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B) zavzemajo med psihoanaleptiki manjši delež tako v številu receptov, kot tudi v vrednosti zdravil. V letu 2013 je število receptov padlo za 2 %, stroški so se povečali za 1 %. Največ predpisanih psihostimulansov, 6.607 receptov je vsebovalo piracetam iz skupine drugih psihostimulansov in učinkovin za obnavljanje celic CŽS (N06BX). Najpogosteje predpisani učinkovini iz skupine simpatomimetikov s centralnim delovanjem sta bila metilfenadin (4.356 receptov) in atomoksetin (2.101 receptov).

Število receptov in vrednost zdravil za zdravljenje demence (N06D) se z leti povečuje in se je glede na leto 2012 povečalo za 10 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 109,15 EUR, kar je bila najvišja povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz celotne skupine N.

Največ predpisanih zdravil iz skupine antiholinesteraz (N06DA) je bilo z rivastagminom (21,5 tisoč receptov), sledi galantamin (11,1 tisoč receptov) in donepezil (10,8 tisoč receptov). Med drugimi zdravili za zdravljenje demence (N06DX) je prevladoval memantin (15,1 tisoč receptov),

N07 Druga zdravila z delovanjem na živčevje

Recepti s predpisanimi zdravili, ki pripadajo podskupini N07, predstavljajo 1,9 % delež v številu in 1,8 % vrednostni delež zdravil z delovanjem na živčevje. Število receptov se je glede na leto 2012 povečalo za 1 %, vrednost se je zmanjšala za 4 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 21,47 EUR, na 100 prebivalcev je bilo predpisanih 29 receptov.

Večino predpisanih receptov so predstavljali recepti s predpisanimi zdravili proti vrtoglavici (N07C).

Predpisanih je bilo 55 tisoč receptov v vrednosti 569,9 tisoč EUR.

Najpogosteje predpisana zdravila, ki se uporabljajo proti vrtoglavici so vsebovala betahistin (48,5 tisoč receptov) in cinarizin (6,5 tisoč receptov).

Parasimpatomimetikov (N07A) je bilo predpisanih 1950 receptov, od tega za piridostigmin 1650 receptov, za pilokarpin pa 300 receptov.

Za zdravljenje zasvojenosti je bilo predpisanih 3.073 receptov, od tega zdravil za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom (N07BB) 1.707 receptov, od tega naltreksona 1.554 receptov in disulfirama 153 receptov. 447 receptov).

Za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom (N07BA) je bilo prepisanih 1.173 receptov, za vareniklin 1.172 receptov in 1 recept za nikotin.

Zdravila za zdravljenje bolezni odvisnosti od opioidov

Za zdravljenje zasvojenosti z opoidi (N07BC) je bilo prepisanih 193 receptov, kar je 20 % manj kot leta 2012 v vrednosti 4.640 EUR, od tega je bilo predpisanih 192 receptov za metadon in 1 recept za buprenorfin.

Zdravila za zdravljenje bolezni odvisnosti od opioidov se skladno za Zakonom o preprečevanju uporabe drog in o obravnavi uživalcev (Ur.list 98/99) v mreži Centrov za zdravljenje odvisnosti predpisujejo na naročilnico, zato poraba ni prikazana v številu receptov.

Predpisanih je bilo 12.919 škatel **morfina (N02AA01)** v obliki substitol 120 mg (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) in substitol 200 mg trdih kapsul s podaljšanim sproščanjem (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)).

Predpisanih je bilo 9.984 škatel **buprenorfina (N07BC01)** v obliki buprenorfin Alkaloid 0,4mgx28tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)), buprenorfin Alkaloid 2mgx28tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) in buprenorfin Alkaloid 8mgx28tbl podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu).

Predpisanih je bilo 4836 steklenic (1 l) **metadona (N07BC02)** v obliki metadonijevega klorida Alkaloid peroralna raztopina 10 mg/1 ml (škatla s steklenico s 1000 ml peroralne raztopine s plastičnim pokrovčkom, plastično odmerno pipeto in plastičnim adapterjem za steklenico), heptanon 10 mg/ml peroralna raztopina (steklenica s 1000 ml raztopine) in metadon Krka 10 mg/ml peroralna raztopina (steklenica s 1000 ml raztopine) in 1060 steklenic metadona (100 ml) v obliki metadonijevega klorida Alkaloid peroralne raztopine 10 mg/1 ml (škatla s stekleničko s 100 ml peroralne raztopine s plastično odmerno pipeto in plastičnim pokrovčkom) in metadon Krka 10 mg/ml peroralne raztopine (škatla s steklenico s 100 ml raztopine).

Predpisanih je bilo 38.822 škatel **kombinacije buprenorfina in naloksona (N07BC51)** v obliki suboxone 2 mg/0,5 mg (podjezične tablete, škatla po 7 tablet) in suboxone 8 mg/2 mg (podjezične tablete, škatla po 7 tablet).

V letu 2013 je znašal strošek zdravljenja odvisnosti za zdravila in pripravo skupaj 2.453.187,23 EUR.

Izdatek za zdravila, izdana na naročilnice centrov je bil 1.899.574,56 EUR, od tega za zdravila z metadonom 460.889,77 EUR, za pripravo zdravila 385.391,16 EUR, za zdravila z buprenorfinom 359.455,17 EUR, za zdravila z buprenorfinom in naloksonom 373.721,71 EUR ter za zdravila z morfinom 705.525,91 EUR.

Tabela 4.23: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin N01, N02, N03, N04, N05, N06 in N07, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
N01 - anestetiki	8.812	99	230.207	97	26,12	4		
N01B - lokalni anestetiki	8.811	99	230.113	96	26,12	4		
N01BB - amidi	8.785	99	222.190	93	25,29	4		
N01BX - drugi lokalni anestetiki	26	–	7.923	–	304,73	0		
N02 - analgetiki	1.227.591	105	13.002.551	108	10,59	596	13.676.555	18,20
N02A - opioidi	436.019	104	7.333.627	106	16,82	212	8.116.145	10,80
N02AA - opiat	28.835	113	1.405.412	111	48,74	14	385.121	0,51
N02AB - derivati fenilpiperidina	27.084	97	1.063.163	84	39,25	13	600.644	0,80
N02AE - derivati oripavina	3.719	90	230.769	90	62,05	2	97.726	0,13
N02AX - drugi opioidi	376.380	105	4.634.271	111	12,31	183	7.032.650	9,36
N02B - drugi analgetiki in antipiretiki	752.989	106	4.298.092	119	5,71	366	4.877.515	6,49
N02BA - salicilna kislina in njeni derivati	2.431	97	30.158	83	12,41	1	21.794	0,03
N02BB - pirazoloni	118.345	122	702.697	144	5,94	57	528.253	0,70
N02BE - anilidi	632.213	104	3.565.237	116	5,64	307	4.327.468	5,76
N02C - zdravila proti migreni	38.583	98	1.370.834	90	35,53	19	682.895	0,91
N02CA - alkaloidi ergot	2.112	98	23.164	104	10,97	1	90.975	0,12
N02CC - selektivni agonisti receptorjev 5HT	36.471	98	1.347.670	90	36,95	18	591.920	0,79
N03 - antiepileptiki	189.031	104	9.182.566	96	48,58	92	7.320.317	9,74
N03A - antiepileptiki	189.031	104	9.182.566	96	48,58	92	7.320.317	9,74
N03AA - barbiturati in njihovi derivati	5.317	98	192.678	94	36,24	3	219.577	0,29
N03AB - derivati hidantoina	510	90	6.507	89	12,76	0	33.200	0,04
N03AD - derivati sukcinimida	543	94	56.094	99	103,30	0	19.690	0,03
N03AE - benzodiazepini	12.235	105	212.106	91	17,34	6	170.228	0,23
N03AF - derivati karboksamida	32.938	96	851.507	94	25,85	16	1.513.703	2,01
N03AG - derivati prostih maščobnih kislin	31.040	103	520.107	103	16,76	15	1.224.372	1,63
N03AX - drugi antiepileptiki	106.448	107	7.343.567	96	68,99	52	4.139.548	5,51
N04 - antiparkinsoniki	71.009	100	6.074.834	101	85,55	34	3.004.795	4,00
N04A - antiholinergiki	25.577	98	260.839	98	10,20	12	666.370	0,89
N04B - dopaminergiki	45.432	100	5.813.994	101	127,97	22	2.338.425	3,11
N05 - psiholeptiki	983.380	101	20.490.214	107	20,84	478	31.771.885	42,27
N05A - antipsihotiki	258.393	109	15.007.158	110	58,08	126	8.999.313	11,97
N05AA - fenotiazini z alifatsko stransko verigo	15.203	99	545.098	102	35,85	7	318.258	0,42
N05AB - fenotiazini s piperazinovo strukturo	7.647	97	387.944	97	50,73	4	445.545	0,59
N05AD - derivati butirofenona	13.593	105	221.008	110	16,26	7	597.233	0,79
N05AE - derivati indola	1.687	99	406.761	97	241,11	1	110.948	0,15
N05AF - derivati tioksantena	1.502	90	41.489	92	27,62	1	121.033	0,16
N05AH - diazepini, oksazepini, tiazepini in oksepini	131.229	109	6.178.401	80	47,08	64	4.729.405	6,29
N05AL - benzamidi	24.213	101	567.458	104	23,44	12	372.929	0,50
N05AN - litij	2.680	95	46.190	105	17,24	1	188.201	0,25
N05AX - drugi antipsihotiki	60.639	124	6.612.809	176	109,05	29	2.115.762	2,82
N05B - anksiolitiki	463.773	98	2.963.731	104	6,39	225	12.901.807	17,17
N05BA - benzodiazepini	463.773	98	2.963.731	104	6,39	225	12.901.807	17,17
N05C - hipnotiki in sedativi	261.214	98	2.519.323	98	9,64	127	9.870.765	13,13
N05CD - benzodiazepini	38.890	92	348.799	115	8,97	19	858.397	1,14
N05CF - benzodiazepinom sorodna zdravila	206.745	100	1.650.472	95	7,98	100	8.831.150	11,75
N05CH - agonisti melatoninskih receptorjev	433	47	8.667	45	20,02	0	12.957	0,02
N05CM - drugi hipnotiki in sedativi	15.146	99	511.385	104	33,76	7	168.262	0,22

Tabela 4.23 se nadaljuje ...

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
N06 - psihoanaleptiki	581.632	104	21.608.040	93	37,15	283	44.860.869	59,69
N06A - antidepresivi	509.674	104	14.499.538	99	28,45	248	40.055.937	53,30
N06AA - neselektivni zaviralci privzema monoaminov	19.743	92	201.116	93	10,19	10	591.573	0,79
N06AB - selektivni zaviralci privzema serotonina	322.145	102	7.068.461	95	21,94	156	27.895.400	37,12
N06AG - zaviralci monoaminooksidaz A	2.900	96	140.582	97	48,48	1	243.780	0,32
N06AX - drugi antidepresivi	164.884	110	7.089.299	104	43,00	80	11.325.124	15,07
N06B - psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS	13.119	98	686.116	101	52,30	6	517.024	0,69
N06BA - simpatikomimetiki s centralnim delovanjem	6.512	109	546.527	111	83,93	3	253.324	0,34
N06BX - drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic CŽS	6.607	90	139.589	76	21,13	3	263.700	0,35
N06D - zdravila za zdravljenje demence	58.839	110	6.422.387	81	109,15	29	4.287.909	5,71
N06DA - antiholinesteraze	43.446	108	4.661.838	82	107,30	21	3.284.972	4,37
N06DX - druga zdravila za zdravljenje demence	15.393	117	1.760.549	79	114,37	7	1.002.937	1,33
N07 - druga zdravila z delovanjem na živčevje	60.508	101	1.299.043	96	21,47	29	4.706.538	6,26
N07A - parasimpatikomimetiki	1.950	107	155.960	104	79,98	1	133.424	0,18
N07B - zdravila za zdravljenje zasvojenosti	3.073	95	257.876	98	83,92	1	131.890	0,18
N07BA - zdravila za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom	1.173	91	39.364	70	33,56	1	14.784	0,02
N07BB - zdravila za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom	1.707	101	213.872	106	125,29	1	112.492	0,15
N07BC - zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opiodi	193	80	4.640	120	24,04	0	4.614	0,01
N07C - zdravila proti vrtoglavici	55.012	101	569.955	93	10,36	27	4.416.300	5,88

Tabela 4.24: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp v EUR	% v vred. Rp
N02BE01	paracetamol	626.674	20,1
N02AX52	tramadol, kombinacije	301.087	9,6
N05CF02	zolpidem	206.745	6,6
N05BA12	alprazolam	174.329	5,6
N05BA08	bromazepam	145.451	4,7
N06AB10	escitalopram	144.135	4,6
N02BB02	natrjev metamizolat	118.345	3,8
N06AB06	sertralin	102.189	3,3
N05BA01	diazepam	82.489	2,6
N05AH04	kvetiapin	81.624	2,6

Tabela 4.25: Deset učinkovin iz skupine N, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2013

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	% v vred. Rp
N03AX16	pregabalin	3.857.432	5,4
N02BE01	paracetamol	3.497.534	4,9
N06AX21	duloksetin	3.446.884	4,8
N02AX52	tramadol, kombinacije	3.314.302	4,6
N06AB10	escitalopram	3.301.475	4,6
N06DA03	rivastigmin	3.040.130	4,2
N05AH04	kvetiapin	2.980.023	4,1
N05AX12	aripiprazol	2.699.889	3,8
N04BA02	levodopa in zaviralec dekarboksilaze	2.547.175	3,5
N05AH03	olanzapin	2.486.945	3,5

4.11 P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti

Antiparazitiki, insekticidi in repelenti so razvrščeni v tri podskupine:

P01 antiprotozoiki

P02 antihelmintiki

P03 zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidi in repelenti

Število in vrednost predpisanih receptov z antiparazitiki, insekticidi in repelenti je sorazmerno nizko glede na ostale skupine zdravil. V letu 2013 je prišlo do 7 % povečanja števila izdanih receptov ob 12 % višjih stroških za zdravila. Povprečna vrednost na en recept z izdanimi zdravili iz skupine P je bila je znašala 8,12 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo izdanih 24 receptov.

Iz celotne skupine P so 60,9 % delež v številu receptov in 45,6 % vrednosti zdravil predstavljali recepti s predpisanimi antiprotozoiki (P01).

Tabela 4.26: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin P01-P03, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
P	49.383	100	107	401.199	100	112	8,12	24	270.732	0,36
P01	30.050	60,9	102	183.130	45,6	104	6,09	15	85.832	0,11
P02	17.727	35,9	117	176.272	43,9	119	9,94	9	84.118	0,11
P03	1.606	3,3	113	41.796	10,4	129	26,02	1	100.782	0,13

V podskupini antiprotozoikov so bila najpogosteje predpisana zdravila tista, ki so vsebovala metronidazol (30 tisoč receptov), v skupini antihelmintikov pa zdravila z mebendazolom (17 tisoč receptov) in v skupini zdravil proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidom in repelenti zdravila s permetrinom (1,5 tisoč receptov).

4.12 R Zdravila za bolezni dihal

Zdravila za bolezni dihal so razvrščena v 6 podskupin:

- R01 zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice
- R02 zdravila z učinkom na žrelo
- R03 zdravila za obstruktivne pljučne bolezni
- R05 zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada
- R06 antihistaminiki za sistemsko zdravljenje
- R07 druga zdravila za zdravljenje bolezni dihal.

V letu 2013 je bilo predpisanih več kot milijon receptov v vrednosti 27,2 milijon EUR. V primerjavi z letom 2012 se je število receptov zvišalo za 5 %, vrednost je padla za 1 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine R je bila 26,68 EUR, leta 2012 je bila 28,34 EUR.

Predpisanih je bilo 50.665.569 DDD, to je 67,41 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za zdravila za obstruktivne pljučne bolezni (R03) ter v skupini antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06).

Tabela 4.27: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin R01 do R07, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
R	1.021.065	100	105	27.237.847	100	99	26,68	496	50.665.569	67,41
R01	167.576	16,4	109	2.006.389	7,4	98	11,97	81	7.259.834	9,66
R02	1.395	0,1	143	11.922	0,0	141	8,55	1	13.423	0,02
R03	495.908	48,6	106	22.085.921	81,1	99	44,54	241	28.965.952	38,54
R05	49.017	4,8	101	476.372	1,7	83	9,72	24	357.515	0,48
R06	303.431	29,7	101	2.587.834	9,5	97	8,53	147	13.987.527	18,61
R07	3.738	0,4	102	69.409	0,3	92	18,57	2	81.318	0,11

R01 Zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice

Zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice so predstavljala 16,4 % v deležu receptov in 7,4 % vrednosti zdravil za bolezni dihal. Glede na leto 2012 se je število receptov zvišalo za 9 %, vrednost zdravil se je znižala za 2%. Predpisanih je bilo 167,6 tisoč receptov, vsi iz podskupine dekongestivov in drugih zdravil za lokalno zdravljenje nosne sluznice (R01A).

Večina receptov za enokomponentna zdravila za bolezni nosne sluznice, ki vsebujejo simpatikomimetike (R01AA), vsebuje oksimetazolin (7,0 tisoč receptov).

Največji delež zdravil za zdravljenje nosne sluznice, predpisanih na recept, zavzemajo kortikosteroidi (R01AD). Število predpisanih receptov se je zvišalo za 11 %, stroški za zdravila pa so se znižali za 1 %. Največje število predpisanih receptov s kortikosteroidi je bilo z zdravili, ki so vsebovala mometazon (98 tisoč receptov v vrednosti 1,1 milijon EUR) in flutikazonfuroat (35,8 tisoč receptov v vrednosti 456 tisoč EUR).

R03 Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni

Največji delež v številu receptov (48,6 %) in vrednosti (81,1 %) s predpisanimi zdravili za bolezni dihal, je pripadalo zdravilom za obstruktivne pljučne bolezni. V tej podskupini je bila tudi največja povprečna vrednost na en recept, ki je znašala 44,54, leta 2012 pa 47,57 EUR.

Od zdravil za obstruktivne pljučne bolezni so se najpogosteje predpisovali inhalacijski adrenergiki (R03A), predpisanih je bilo preko 315 tisoč receptov.

Večino bronhoselektivnih agonistov adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03AC) so predstavljala zdravila s salbutamolom (95,9 tisoč receptov) v vrednosti 692 tisoč EUR.

V skupini adrenergikov in drugih učinkovin za obstruktivne pljučne bolezni (R03AK) je bilo predpisanih 98 tisoč receptov, vrednost zdravil je bila 10,6 milijon EUR. Vsebovala so salmeterol (47 tisoč receptov, stroški 5,9 milijon EUR), formoterol (32 tisoč receptov, stroški 3,3 milijon EUR) ter kombinacijo formoterola in beklometazona (18,8 tisoč receptov, stroški 1,4 milijon EUR).

V skupini adrenergikov v kombinaciji z antiholinergiki (R03AL) je bilo predpisanih 107 tisoč receptov, v vrednosti 1,5 milijona EUR, vse za fenoterol in ipatropijev bromid.

V skupini drugih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni za inhaliranje (R03B) je bilo predpisanih 114,4 tisoč receptov, v vrednosti 5,6 milijon EUR. Največ je bilo zdravil, ki so vsebovala glukokortikoide (R03BA). Najpogosteje je bil predpisan flutikazon (48,9 tisoč receptov v vrednosti 1,4 milijon EUR).

V skupini antiholinergikov (R03BB) je bil najpogosteje predpisan tiotropijev bromid (33,8 tisoč receptov).

V skupini drugih sistemskih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03D) je bilo predpisanih 61,9 tisoč EUR v vrednosti 2,6 milijona EUR.

R05 Zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada

Na recept je bilo predpisanih 49 tisoč zdravil za zdravljenje kašlja in prehlada, od tega 35,9 tisoč receptov za antitusike in kombinacije brez ekspektoransov (R05D).

Največ predpisanih zdravil iz skupine z opijevimi alkaloidi in njihovimi derivati (R05DA) je vsebovalo folkodin (27,3 tisoč receptov) in kodein (2,8 tisoč receptov).

Vsa zdravila iz skupine drugi antitusiki (R05DB) so vsebovala butamirat (5.774 receptov).

V skupini ekspektoransov, kombinacij brez antitusikov (R05C) je bilo predpisanih 12,5 tisoč receptov.

R06 Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje

Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje so v letu 2013 predstavljali 29,7 % delež v številu receptov in 9,5 % delež v vrednosti zdravil za bolezni dihal, predpisanih je bilo 303 tisoč receptov. V primerjavi z letom 2012 je bilo predpisanih 1 % več receptov z 3 % nižjo vrednostjo zdravil.

Med aminoalkiletri (R06AA) so bila največ predpisana zdravila z difenhidraminom, ki pa imajo režim izdaje brez zdravniškega recepta v lekarni, zato je bila poraba zdravil višja od prikazane.

Od substituiranih alkilaminov (R06AB) se je predpisovala samo učinkovina dimetinden (7,6 tisoč receptov).

Od derivatov fenotiazina (R06AD) so vsa predpisana zdravila vsebovala tietilperazin (13,8 tisoč receptov). Število receptov z derivati piperazina (R06AE) se je zmanjšalo za 6 %, ob znižanju stroškov za 7 %, predpisanih je bilo 73,8 tisoč receptov, in sicer s cetriminom 50,5 tisoč receptov in levocetriminom 23,3 tisoč receptov.

Največ, 208 tisoč receptov s predpisanimi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje je bilo z zdravili v skupini drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06AX). Zdravila z loratidinom so bila predpisana na 115,3 tisoč receptih, receptov, sledila so zdravila z desloratadinom (75 tisoč receptov) in feksofenadinom (17,4 tisoč receptov).

Tabela 4.28: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin R01, R03, R05 in R06, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
R01 - zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice	167.576	109	2.006.389	98	11,97	81	7.259.834	9,66
R01A - dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice	167.071	109	2.004.426	98	12,00	81	7.257.014	9,66
R01AA - simpatikomimetiki, enokomponentna zdravila	8.018	89	39.736	73	4,96	4	93.013	0,12
R01AD - kortikosteroidi	152.232	111	1.933.762	99	12,70	74	7.047.896	9,38
R03 - zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	495.908	106	22.085.921	99	44,54	241	28.965.952	38,54
R03A - inhalacijski adrenergiki	315.705	108	13.789.808	104	43,68	153	17.218.950	22,91
R03AC - bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	110.250	116	1.571.095	176	14,25	54	4.479.255	5,96
R03AK - adrenergiki in druge učinkovine za obstruktivne pljučne bolezni	98.337	50	10.677.091	86	108,58	48	7.246.710	9,64
R03AL - adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki	107.118	-	1.541.622	-	14,39	52	5.492.985	7,31
R03B - druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhaliranje	114.468	105	5.654.770	96	49,40	56	7.544.675	10,04
R03BA - glukokortikoidi	76.670	103	2.742.510	98	35,77	37	4.549.638	6,05
R03BA02 - budesonid	8.213	98	190.733	95	23,22	4	501.375	0,67
R03BA05 - flutikazon	48.917	101	1.425.726	97	29,15	24	2.065.082	2,75
R03BA07 - mometazon	8.142	93	716.509	93	88,00	4	726.360	0,97
R03BA08 - ciklesonid	11.398	120	409.542	119	35,93	6	1.256.820	1,67
R03BB - antiholinergiki	37.798	110	2.912.260	93	77,05	18	2.995.037	3,99
R03C - adrenergiki za sistemsko zdravljenje	3.796	89	25.045	87	6,60	2	84.573	0,11
R03D - druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	61.939	99	2.616.302	86	42,24	30	4.117.753	5,48
R05 - zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada	49.017	101	476.372	83	9,72	24	357.515	0,48
R05C - ekspektoransi, kombinacije brez antitusikov	12.499	94	264.928	84	21,20	6	119.182	0,16
R05CB - mukolitiki	11.981	93	262.554	83	21,91	6	116.052	0,15
R05D - antitusiki, kombinacije brez ekspektoransov	35.998	104	207.926	83	5,78	17	232.150	0,31
R05DA - opijevi alkaloidi in njihovi derivati	30.224	105	174.535	87	5,77	15	119.834	0,16
R05DB - drugi antitusiki	5.774	98	33.391	67	5,78	3	112.316	0,15
R06 - antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	303.431	101	2.587.834	97	8,53	147	13.987.527	18,61
R06A - antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	303.431	101	2.587.834	97	8,53	147	13.987.527	18,61
R06AA - aminoalkilnietri	132	139	890	122	6,74	0	434	0,00
R06AB - substituirani alkilamini	7.636	143	37.218	145	4,87	4	42.080	0,06
R06AD - derivati fenotiazina	13.839	99	75.725	104	5,47	7	299.024	0,40
R06AE - derivati piperazina	73.818	94	671.810	93	9,10	36	3.213.713	4,28
R06AX - drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	208.006	103	1.802.193	98	8,66	101	10.432.276	13,88

4.13 S Zdravila za boleznι čutil

Zdravila za boleznι čutil so razvrščena v tri podskupine:

- S01 zdravila za očesne boleznι
- S02 zdravila za ušesne boleznι
- S03 zdravila za očesne in ušesne boleznι

V letu 2013 je bilo predpisanih 660 tisoč receptov v vrednosti 7,9 milijon EUR. V primerjavi z letom 2012 se je število povečalo za 1 %, vrednost receptov pa zmanjšala za 1 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine S je bila 12,02 EUR.

Predpisanih je bilo 14.617.204 DDD, to je 19,45 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za očesne boleznι (A02).

Tabela 4.29: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin S01 in S03, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
S	660.622	100	101	7.943.008	100	99	12,02	321	14.617.204	19,45
S01	660.561	100,0	102	7.941.832	100,0	99	12,02	321	14.616.514	19,45
S03	61	0,0	5	1.175	0,0	5	19,26	0	690	0,00

S01 Zdravila za očesne boleznι

Skoraj vsa zdravila, za boleznι čutil so iz skupine S01 – zdravila za očesne boleznι. Največ predpisanih receptov z zdravili za očesne boleznι je bilo iz skupine zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij, 215 tisoč receptov, od tega največ zdravil z antibiotiki (S01AA), 175 tisoč receptov).

Največ predpisanih zdravil je vsebovalo tobramicin (163 tisoč receptov). Zdravila s tobramicinom so predstavljala 24,7 % delež v številu receptov in 9,5 % delež v vrednosti vseh zdravil za boleznι čutil. Od drugih zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij je bilo predpisanih največ receptov s ciprofloksacinom (32 tisoč receptov v vrednosti 179 tisoč EUR).

Protivnetna zdravila (S01B) so vsebovala kortikosteroide, od tega največ (24,5 tisoč receptov) z deksametazonom. Z deksametazonom so bila tudi najpogosteje predpisana kombinirana zdravila, ki so vsebovala tudi antimikrobne učinkovine (S01C) (149 tisoč receptov).

Število receptov z zdravili za zdravljenje glavkoma se je v letu 2013 povečalo za 1 % (S01E), stroški so se znižali za 5 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 32,63 EUR.

Največ predpisanih zdravil za zdravljenje glavkoma je vsebovalo zaviralca adrenergičnih receptorjev beta timolol v kombinaciji z drugimi učinkovinami (49,6 tisoč receptov) in monokomponentnim timololom (10,9 tisoč receptov). Najpogosteje predpisan analog prostaglandinov je bil latanoprost (25,8 tisoč receptov).

Med dekongestivi in protialergijskimi zdravili so bila najpogosteje predpisana zdravila z olopatadinom (26,4 tisoč receptov) in s ketotifenom (14 tisoč receptov).

V skupino druga zdravila za zdravljenje očesnih boleznι so razvrščene umetne solze (60 tisoč receptov).

S03 Zdravila za očesne in ušesne bolezni

Od zdravil, ki se uporabljajo za očesne in ušesne bolezni so bila v letu 2013 v prometu samo zdravila, ki so vsebovala kombinacije protimikrobnih učinkovin.

Tabela 4.30: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin S01 in S03, po podskupinah, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
S01 - zdravila za očesne bolezni	660.561	102	7.941.832	99	12,02	321	14.616.514	19,45
S01A - zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	215.252	101	1.055.457	105	4,90	105	1.057.347	1,41
S01AA - antibiotiki	174.938	101	800.450	106	4,58	85	803.424	1,07
S01AD - protivirusna zdravila	5.444	128	54.679	124	10,04	3	29.475	0,04
S01AE - fluorokinoloni	34.870	97	200.328	99	5,74	17	224.448	0,30
S01B - protivnetna zdravila	58.235	99	462.873	96	7,95	28	439.424	0,58
S01C - protivnetne učinkovine v kombinaciji s protimikrobnimi učinkovinami	149.970	102	680.881	102	4,54	73	804.192	1,07
S01CA - kortikosteroidi v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami	149.970	102	680.881	102	4,54	73	804.192	1,07
S01E - zdravila za zdravljenje glavkoma in zdravila za zožitev zenice	132.443	101	4.321.325	95	32,63	64	9.023.168	12,01
S01G - dekongestivi in protialergijska zdravila	43.351	108	497.169	103	11,47	21	1.435.660	1,91
S01X - druga zdravila za očesne bolezni	61.277	102	921.334	111	15,04	30	1.855.265	2,47
S03 - zdravila za očesne in ušesne bolezni	61	5	1.175	5	19,26	0	690	0,00
S03A - zdravila za zdravljenje in preprečevanje infekcij	61	5	1.175	5	19,26	0	690	0,00
S03AA - zdravila za zdravljenje in preprečevanje infekcij	61	5	1.175	5	19,26	0	690	0,00

4.14 V Razna zdravila

Razna zdravila so zdravila, ki niso uvrščena v nobeno izmed prej omenjenih skupin, so razvrščena v 8 podskupin:

- V01 alergijo sprožajoče snovi (alergeni)
- V03 druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni
- V04 diagnostiki
- V06 osnovna hranila
- V07 drugi neterapevtski pripravki
- V08 kontrastna sredstva
- V09 radiodiagnostiki
- V10 radioterapevtiki

Število receptov v skupini V, ki jo sestavljajo različna zdravila je majhno, saj znaša 29,8 0 tisoč.

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine osnovnih hranil (V06) (16,4 tisoč receptov) ter iz skupine drugih nerazvrščenih zdravila za različne bolezni (10,5 tisoč receptov).

Med osnovnimi hranili prevladujejo recepti za hranila, ki vsebujejo maščobe, ogljikove hidrate proteine, minerale in vitamine ter kombinacije (10,0 tisoč receptov).

Tabela 4.31: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin V01 - V08, Slovenija, 2013

Podskupine	Število Rp	Odstotni delež v številu Rp	Indeks 2013 /2012	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti Rp	Indeks 2013 /2012	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
V	29.881	100	128	5.164.943	100	103	172,85	15	327.779	0,44
V01	2.802	9,4	117	587.348	11,4	117	209,62	1	52.080	0,07
V03	10.519	35,2	161	2.147.865	41,6	94	204,19	5	275.699	0,37
V06	16.459	55,1	115	2.429.073	47,0	108	147,58	8		
V07	96	0,3	168	625	0,0	145	6,51	0		
V08	5	0,0	36	31	0,0	5	6,20	0		

5. ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA

Staša Javornik

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili in ga predlaga ministru za zdravje v sprejem. V njem so opredeljeni programi cepljenja in zaščite z zdravili za različne skupine prebivalstva.

Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2013 je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 15/13. Letni programi se objavijo na spletni strani Ministrstva za zdravje in na spletni strani NIJZ.

Preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini za izvajanje Programa cepljenja, ki se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ.

V tabeli 5.1 prikazujemo izdajo zdravil, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvedbo programa cepljenja. Tabela prikazuje količine zdravil v odmerkih izdanih in distribuiranih na cepilna mesta v letih 2012 in 2013.

Tabela 5.1: Število odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2012 in 2013

ATC	Vrsta zdravila	Število odmerkov v letu 2012	Število odmerkov v letu 2013	Indeks 2013/2012
J06BB02	Humani imunoglobulin proti tetanusu	15.687	12.139	0,77
J06BB04	Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	28	39	1,39
J06BB05	Humani imunoglobulin proti steklini	277	313	1,13
J06BB16	Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	265	285	1,08
	Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	849	808	0,95
J07AG01	Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	287	348	1,21
J07AH04	Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	152	222	1,46
J07AH07	Cepivo proti meningokokom tipa C s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	38	22	0,58
J07AJ52	Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	18.093	18.900	1,04
J07AL01	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	887	898	1,01
J07AL02	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	729	1.104	1,51
J07AL52	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (nosilni protein – hemofilus influence)	312	242	0,78
J07AM01	Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	48.742	46.655	0,96
J07AM51	Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	44.200	40.100	0,91
J07AN01	Cepivo proti tuberkulozi z oslavljenimi bakterijami	5.410	5.200	0,96
J07BA01	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitizu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	1.183	924	0,78
	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitizu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	4.424	4.172	0,94
J07BB02	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke)	306	216	0,71
	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za odrasle)	83.720	73.663	0,88
J07BC01	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	54.690	56.080	1,03
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	4.725	3.203	0,68
J07BC02	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	5	57	11,40
	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	125	117	0,94
J07BC20	Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	304	319	1,05
J07BD01	Cepivo proti ošpicam z oslavljenimi virusi	60	50	0,83
J07BD52	Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	42.140	40.930	0,97
J07BF03	Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	306	262	0,86
J07BG01	Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	4.023	3.827	0,95
J07BK01	Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	64	31	0,48
J07BM01	Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18)	14.569	13.692	0,94
J07CA06	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	85.715	83.540	0,97

6. LITERATURA IN VIRI

1. Resolucija plana zdravstvenega varstva 2008 – 2013: »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev«. Ur.list RS št. 72/2008.
2. Zakon o zdravilih (Ur.list RS št.17/14)
3. ATC/DDD metodologija. Pridobljeno s spletne strani http://www.whocc.no/atc/structure_and_principles/
4. Guidelines for ATC classification and DDD assignement. 12th ed. Oslo: Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2011
5. S Pečar Čad, T Hribovšek. Ambulantno predpisovanje zdravil v Sloveniji v letu 2011. Inštitut za varovanje zdravja RS, Ljubljana, 2012.
6. Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Ur.list RS št. 65/00).
7. Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo (Ur.list RS št. 35/2013).
8. Zdravstveni statistični letopis. IVZ, Ljubljana, 2013.
9. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS št. 72/06, 76/08, 62/10, 87/11, 40/12)

Seznam tabel

Tabela 2.1: Število in vrednost receptov, Slovenija, 2013	11
Tabela 2.2: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	12
Tabela 2.3: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013	13
Tabela 2.4: Zaposleni farmacevti v lekarnah po statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	14
Tabela 2.5: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2007–2013	17
Tabela 2.6: Povprečna vrednost enega recepta glede na razvrstitev v EUR, Slovenija, 2007–2013.....	17
Tabela 2.7: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2013	18
Tabela 2.8: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na zeleni recept, Slovenija, 2013	21
Tabela 2.9: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept, Slovenija, 2013	21
Tabela 2.10: Deset zdravil, ki so najpogosteje predpisanih na bele recepte, Slovenija, 2013	22
Tabela 2.11: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov, Slovenija, 2013.....	22
Tabela 3.1: Število receptov za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija 2013	23
Tabela 3.2: Število izdanih receptov ter vrednosti po ATC skupinah ter spolu, Slovenija, 2013	25
Tabela 3.3: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po anatomskih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija 2013	28
Tabela 3.4 Vrednost recepta na enega prebivalca ter vrednost izdanega zdravila na en recept po statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	29
Tabela 3.5: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	30
Tabela 3.6: Število izdanih receptov po ATC skupinah in spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	32
Tabela 3.7: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2013	34
Tabela 3.8: Število izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2013.....	37
Tabela 3.9: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2013	39
Tabela 3.10: Najpogosteje predpisane učinkovine, Slovenija, 2013.....	41
Tabela 3.11: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2013.....	41
Tabela 3.12: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2013.....	42
Tabela 3.13: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2013.....	43
Tabela 4.1: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin A01–A16, Slovenija, 2013.....	44
Tabela 4.2: Število predpisanih receptov, DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin A01, A02, A03, A06, A10, A11 in A12, po podskupinah, Slovenija, 2013.....	48
Tabela 4.3: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin B, Slovenija, 2013.....	49
Tabela 4.4: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin B01, B03 in B05, po podskupinah, Slovenija, 2013	51
Tabela 4.5: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine C, Slovenija, 2013	52
Tabela 4.6: Najpogosteje predpisanih zdravilnih učinkovin v skupini C po številu receptov, DDD, DID in vrednosti, Slovenija, 2013	53
Tabela 4.7: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin C01, C02, C03, C07, C08, C09, C10, po podskupinah, Slovenija, 2013	57
Tabela 4.8: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine D, Slovenija, 2013	58
Tabela 4.9: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin D01, D05, D06, D07 in D10, po podskupinah, Slovenija, 2013	60
Tabela 4.10: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine G, Slovenija, 2013	61

Tabela 4.11: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin G01, G03 in G04, po podskupinah, Slovenija, 2013	64
Tabela 4.12: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine H, Slovenija, 2013.....	65
Tabela 4.13: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin H01, H02, H03, H04 in H05, po podskupinah, Slovenija, 2013.....	66
Tabela 4.14: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine J, Slovenija, 2013	67
Tabela 4.15: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin J01, J02, J04 in J05, po podskupinah, Slovenija, 2013	69
Tabela 4.16: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine L, Slovenija, 2013	70
Tabela 4.17: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin L01, L02, L03 in L04, po podskupinah, Slovenija, 2013	72
Tabela 4.18: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine M, Slovenija, 2013.....	73
Tabela 4.19: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin M01, M02, M03, M04 in M05, po podskupinah, Slovenija, 2013.....	75
Tabela 4.20: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter vrednost izdanih zdravil podskupin skupine N, Slovenija, 2013 ..	76
Tabela 4.21: Poraba anksiolitikov (N05B) v številu DDD ter DID po spolu od leta 2002 do 2013	80
Tabela 4.22: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD ter DID od leta 2002 do 2013	83
Tabela 4.23: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin N01, N02, N03, N04, N05, N06 in N07, po podskupinah, Slovenija, 2013.....	86
Tabela 4.24: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija, 2013	87
Tabela 4.25: Deset učinkovin iz skupine N, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2013	87
Tabela 4.26: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin P01-P03, Slovenija, 2013.....	88
Tabela 4.27: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin R01 do R07, Slovenija, 2013 ..	89
Tabela 4.28: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin R01, R03, R05 in R06, po podskupinah, Slovenija, 2013.....	91
Tabela 4.29: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin S01 in S03, Slovenija, 2013.....	92
Tabela 4.30: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin S01 in S03, po podskupinah, Slovenija, 2013	93
Tabela 4.31: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD ter vrednost izdanih zdravil podskupin V01 - V08, Slovenija, 2013.....	94
Tabela 5.1: Število odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2012 in 2013	95

Seznam slik

Slika 2.1: Število izdanih RP, Slovenija, 2003–2013.....	11
Slika 2.2: Vrednost izdanih zdravil v USD in EUR, Slovenija, 2003–2013	12
Slika 2.3: Število prebivalcev na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2013	14
Slika 2.4: Število izdanih receptov na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	15
Slika 2.5: Skupni stroški za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ v letih 2003–2013.....	17
Slika 2.6: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2013	19
Slika 2.7: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	19
Slika 2.8: Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2013	20
Slika 3.1: Deleži v številu izdanih receptov, Slovenija 2013	24
Slika 3.2: Deleži v vrednosti izdanih receptov, Slovenija 2013	24
Slika 3.3: Število receptov / 1000 prebivalcev po ATC skupinah in spolu, Slovenija, 2013	25
Slika 3.4: Število receptov /100 prebivalcev za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu, Slovenija, 2013.....	26
Slika 3.5: Število receptov / 100 prebivalcev za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu, Slovenija, 2013	26
Slika 3.6: Število receptov /100 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu, Slovenija, 2013.....	27
Slika 3.7: Povprečno število izdanih receptov na 100 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2013	31
Slika 4.1: Poraba zaviralcev protonske črpalke v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	46
Slika 4.2: Poraba metmorfina v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	47
Slika 4.3: Poraba acetilsalicilne kisline v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	50
Slika 4.4: Poraba zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09AA, C09BA, C09BB) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	56
Slika 4.5: Poraba zaviralcev reduktaze HMG Coa (statini) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	56
Slika 4.6: Poraba hormonskih sistemskih kontraceptivov (G03A) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	62
Slika 4.7: Poraba zdravil za zdravljenje benigne hiperplazije prostate (G04C) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	63
Slika 4.8: Poraba zdravil z imatinibom (L01XE01) v DID v posameznih regijah R Slovenije v letu 2013.....	71
Slika 4.9: Poraba nesteroidnih protivnetnih ter protirevmatičnih zdravil (M01A) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	74
Slika 4.10: Poraba analgetikov (N02) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	77
Slika 4.11: Poraba tramadola (N02AX) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	77
Slika 4.12: Poraba paracetamola v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	78
Slika 4.13: Poraba selektivnih agonistov receptorjev 5HT1 (triptanov) v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	79
Slika 4.14: Poraba anksiolitikov (N05B) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan.....	81
Slika 4.15: Poraba anksiolitikov v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	81
Slika 4.16: Poraba zolpidema v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013.....	82
Slika 4.17: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan.....	83
Slika 4.18: Poraba antidepresivov v DID v posameznih občinah R Slovenije v letu 2013	84

Dostopno na spletni strani
www.nijz.si

December 2014